Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 232

Poznań, wtorek dnia 24 maja 1932

Rok XXVII

Z poczuciem siły

W sprawie Pomorza należy sprecyzować następujące momenty:

Nie ulega wątpliwości, że naród niemiecki jako całość pożąda Pomorza polskiego, i to pożąda Pomorza jako „początku", za którym miałby przyjść „dalszy ciąg" w postaci polskiego Śląska a nawet Poznańskiego.

Nie ulega nie mniej wątpliwości, że poszczególne stronnictwa niemieckie zarówno z powodu rzeczy samej, t. zn. z powodu pożądania ziemi polskiej, jak i ze względów konkurencyjno - demagogicznych wręcz prześcigają się w egzaltowaniu opinji niemieckiej w duchu antypolskim, co stwarza w społeczeństwie niemieckiem bardzo niebezpieczny nastrój psychiczny, równający się igraniu z ogniem.

Faktem jest dalej, że wprawdzie rozważniejsze elementy niemieckie głoszą narazie dążenie do „pokojowego" wymuszenia na terenie dyplomatycznym zmiany granicy polsko - niemieckiej, że jednakowoż nawet te rozważniejsze żywioły niemieckie na ową „pokojowość" zgoła nie przysięgają, a głównie dziś w Prusach i w Rzeszy aktywny czynnik polityczny, obóz hitlerowców, tylko dyszy do sforsowania gwałtem Pomorza i Gdańska.

To trzeba sobie w całej pełni jasno uświadamiać. Jeżeli o nas chodzi, byliśmy zawsze świadomi tego, że rozwój polityki niemieckiej w sprawie polskiej po tych, a nie po innych potoczy się torach. Głosiliśmy to od momentu wyzwolenia Polski. Głosiliśmy tem bardziej stanowczo, gdy politykę polską w sprawie niemieckiej poczęto pchać na szaleńcze tory już nietylko złudzeń lokarneńskich i ślepego przytakiwania Briandowi, skojarzonemu węzłem masońskim ze Stresemannem, ale wręcz zatracania pierwszorzędnych walorów narodowych na ziemiach naszych zachodnich i utwierdzania na nich polską ręką dzieła pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, a zarazem utwierdzania tysięcy placówek niemieckiego szpiegostwa i przygotowywanego odwetu na eksponowanych obszarów granicznych.

Mówiono nam, że jesteśmy politykami „zacofanymi", że się nie orjentujemy w rozwoju „postępowych" prądów „pacyfistycznych" w świecie, a także w Niemczech. Dzisiaj ci sami, którzy nas wówczas tak potępiali, biją na alarm. Czynią to nieraz nawet dość nerwowo, w sposób, mogący szerzyć popłoch. Obóz narodowy, który zawsze na sprawę niemiecką patrzał trzeźwo i w sposób poważny mobilizował konsekwentnie polską opinję publiczną, wzywa i dzisiaj do stanowczości, połączonej z męską równowagą oraz z poczuciem siły.

Jeśliby Niemcy, tacy czy inni, w takim czy innym mundurze, kiedykolwiek spróbować chcieli sforsowania Pomorza i zajęcia Gdańska, to spotkaliby się ze strony narodu polskiego z oporem tak zwartym, tak nieugiętym, tak bezwzględnym, że zrozumieliby wówczas, jak bronić umiemy nietykalności swych granic, integralności państwa polskiego. Nie Polska zapłaciłaby koszta nowej zbrodni prusko - niemieckiej.

Może rozgorączkowane głowy hitlerowców przyjdą nieco do politycznej przytomności pod wpływem ostatnich oświadczeń francuskich. „Temps", stojący blisko prezydenta oraz rządu Francji, zadeklarował kategorycznie, że w całej pełni obowiązują nadal traktaty i umowy międzynarodowe oraz gwarancje paktu Ligi Narodów, że mowy być o tem nie może, by dopuszczono do „zburzenia przez Niemcy tego, co ustanowione zostało w wyniku zwycięstwa aljantów". A nawet lewica obozu radykalnego, która niedawno przez usta jednego z generalnych sekretarzy, Pfeiffera, na łamach „Republique" przemawiała za rozluźnieniem węzła, łączącego Francję z Polską, a uczyniła to z powodu nieszczęsnych stosunków wewnętrznych, panujących w Polsce, oświadcza obecnie przez tego samego polityka na łamach tego samego organu, że Niemcom nie wolno się łudzić, jakoby Francja zniosła bezkarnie ofensywę ich przeciw Polsce, bo „Francja w żadnym razie nie pozwoli na nową Sadowę". Francuzi uświadamiają sobie dobrze ,że po Sadowie nastąpił — Sedan.

Rzecz inna, że Polska musi rozsądną orjentacją polityczną, utrzymaniem armji na właściwym poziomie oraz organizacją żywych sił narodu zrobić wszystko, ażeby o powtórzeniu się Sadowy mowy być nie mogło. Od nas samych to zależy.

„Gazeta Warsz." pisze na temat rozsądnej, racjonalnej polskiej polityki zagranicznej, co następuje:

Zwracamy uwagę na trzy prawdy:

Pierwsza. Ze wszystkich państw europejskich poza Polską najbardziej zainteresowanem w utrzymaniu status quo terytorjalnego w Europie jest Francja. Jest ona przeto naturalnym i koniecznym sojusznikiem Polski w przeciwstawieniu się dążeniom niemieckim. Powiedzmy otwarcie i brutalnie: wola Francji czynnego wystąpienia w obronie Polski jest dziś najsilniejszym hamulcem dla Niemiec. Trzeba zrozumieć, że o tę wolę toczy się dziś cicha, lecz zawzięta walka na terenie opinji francuskiej. Na tem zagadnieniu jest dziś skoncentrowany cały wysiłek niemiecki, to odgrywa rolę w walkach politycznych wewnętrznych we Francji. Wobec tego trzeba kierownikom polityki polskiej postawić pytanie: czy robili, czy robią wszystko, co trzeba, ażeby wolę tę utrzymać? Odpowiedź na to pytanie będzie kiedyś w przyszłości podstawą do oceny ludzi i ich działań na terenie polityki zagranicznej w dobie obecnej. Są liczne we Francji sfery, które z Poincaré'm ostrzegają, że Sedan przyszedł po Sadowie; najlepiej wszakże rozumieją to koła wojskowe francuskie. Stąd waga zagadnienia, czy współżycie armji polskiej i francuskiej jest takie, jakie być powinno.

Druga: naturalnymi sojusznikami Polski w akcji na rzecz utrzymania status quo terytorjalnego, są państwa Małej Ententy, przedewszystkiem Rumunja i Czechosłowacja. Bezpośrednio zainteresowana zagadnieniem jest Czechosłowacja, na stosunki polsko-czeskie należało przeto — jakby się zdawało — zwrócić baczną i pilną uwagę. Czy zrobiono to? Czy nie ma nasza polityka ciężkich grzechów na sumieniu w tym względzie?

Trzecia: Jeśli się ma na zachodzie sąsiada, który stawia sobie za naczelne zadanie swej polityki rewindykacje terytorjalne w stosunku do nas, to czy nie jest nakazem wynikającym z prostego chłopskiego rozumu, staranie się o zabezpieczenie sobie conajmniej neutralności na wschodzie? Brak wszelkiej inicjatywy w zakresie stosunków politycznych z Rosją, jest najcięższym błędem polityki Polski odrodzonej. Zamiast myśleć o tem zagadnieniu politycznie, ważąc straty i korzyści, licząc się z położeniem powojennem, do gruntu różnem od przedwojennego, żyjemy echami naszej poezji romantycznej, wrażeniami z okresu niewoli, przeżytkami, wrażeniami, odruchami i fantazjami — ku największej szkodzie sensownej polityki narodowej.

Rekonstrukcja gabinetu Brueninga?

Berlin, 24. 5. (PAT.) Wiadomość o zgłoszeniu przez min. Schielego dymisji spotkała się z zaprzeczeniem ze strony miarodajnej.

Mimo to prasa prorządowa liczy się z możliwością dymisji Schielego, zastrzegając się, że nastąpić to może jedynie w związku z rekonstrukcją rządu Brueninga. Tekę ministra wyżywienia Rzeszy objąć miałby po Schielem jeden z członków obecnego rządu Rzeszy.

Organ demokratyczny stwierdza przytem z naciskiem, że kanclerz Bruening w czasie audjencji u prezydenta Hindenburga zażąda wyjaśnień, które zadecydują o dalszych losach gabinetu Rzeszy.

Przedewszystkiem chodzi o obsadzenie na stałe stanowiska ministra Reichswehry, którym, według ostatnich wersyj, ma być mianowany generał w służbie czynnej, jeden z dwóch dowódców korpusu.

Prawdziwy cel kłamliwych pogłosek

Napiętnowanie w dwóch poczytnych dziennikach Alzacji i Lotaryngji insynuacyj Gdańska pod adresem Polski

Strasburg, 24. 5. (PAT.) Dwa poważne organy republikańsko-demokratyczne Alzacji i Lotaryngji „Le Messin" w Metzu i „Journal d'Alsace et de Lorraine" w Strasburgu opublikowały na tytułowej stronie obszerny artykuł o stosunkach polsko-gdańskich, pióra deputowanego dr. Jana Molinié, członka komisji spraw zagranicznych.

Omówiwszy historję stosunków polsko-gdańskich przed rozbiorami i po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, oraz wykazawszy wielkie korzyści, jakie dla Gdańska wypływają z jego kontaktu z Polską, autor artykułu piętnuje w mocnych słowach rozsiewanie kłamliwych pogłosek o rzekomych agresywnych zamiarach Polski względem wolnego miasta.

Prawdziwym celem pogłosek tych jest, zdaniem jego, odwrócenie uwagi opinji światowej od antypolskiej ruchawki hitlerowskiej na terenie Gdańska.

„Intryga taka — pisze Molinié w konkluzji artykułu — zbyt jest grubą, by mogła się udać. Stanowi ona tylko o jeden więcej dowód niepokojącego stanu umysłów kierowników polityki gdańskiej. Nikt rozsądny na Zachodzie nie da się wziąć na lep kłamliwych pozorów, będących jedynie przykrywką szczególnie groźnych dla pokoju świata knowań".

Ważna konferencja w Pałacu Elizejskim

Prezydent Lebrun zaprosił do siebie premjera Tardieu, min. Flandin, oraz Herriota

Paryż, 24. 5. (Tel. wł.) Tutejsze koła polityczne przywiązują wielką wagę do dzisiejszej konferencji w Pałacu Elizejskim.

Prezydent zaprosił na nią celem wspólnego omówienia najważniejszych kwestyj z dziedziny polityki zagranicznej, finansowej i z wewnętrznej — obecnego premjera Tardieu, jego prawdopodobnego następcę Herriota oraz obecnego ministra finansów Flandina.

Przypuszczają ogólnie, że konferencja dotyczyć będzie przedewszystkiem zagadnień reparacyjnych, rozbrojenia, oraz sprawy bezpieczeństwa i reorganizacji gospodarczej na podstawach proponowanych przez Francję.

Sytuacja w Grecji jest wciąż niewyjaśniona

Strajk rozszerza się w całym kraju — Podstawy nowego rządu — Kategoryczna odmowa Venizelosa

Ateny, 24. 5. (Tel. wł.) Dotąd nie zdołano znaleźć drogi wyjścia z obecnej sytuacji w kraju.

Strajk trwa w dalszym ciągu. Przyłączyły się również do niego całkowicie w poniedziałek w szeregu miejscowościach poszczególne związki robotnicze. W Salonikach przystąpili również tramwajarze, jednak w tem mieście strajk raczej spalił na panewce.

Dotychczasowy premjer Venizelos odmówił przyjęcia udziału w ewentualnym nowym rządzie, który ma być utworzony przez republikanów na podstawie współpracy z liberałami.

Venizelos oświadczył, że zamierza ostatecznie wycofać się z czynnego życia politycznego. Równocześnie oświadczył jednak, iż postara się nakłonić swoją partję do współudziału w przyszłym rządzie, a przynajmniej — do udzielenia mu poparcia.

Wybory w Estonji

Tallin, 24. 5. (PAT.) Dotychczas znane są następujące wyniki wyborów do parlamentu estońskiego. Ogółem na 339 378 głosujących rolnicy otrzymali 142 774 głosów, socjaliści 82 979, Centrum narodowe 74 407, komuniści 14 880. Przebieg wyborów był spokojny.

Orędzie J. Em. ks. Kardynała Prymasa

w sprawie oktawy modlitwy i pokuty, zarządzonej przez Ojca św. encykliką „Pobudzeni miłością Chrystusową"

„Od potopu rodzaj ludzki bodaj kiedy doznał tak głębokiego i powszechnego ucisku duchowego i materjalnego, jak w teraźniejszej chwili".

Tem przejmującem określeniem maluje Ojciec św. wigilję rozgromu cywilizacji. Żadna z jego nieśmiertelnych encyklik nie brzmiała — tak przenikliwie i nie wypowiadała — takiego przepastnego lęku o losy narodów. Rozlegają się po krajach słowa ostatniej encykliki papieskiej niby dziejowe wołanie prorocze, jakby echo jonaszowego wezwania do pokuty: „Jeszcze dni czterdzieści, a Niniwa będzie wywrócona"*).

Z właściwą sobie śmiałością odkrywa Papież przyczyny powszechnego przesilenia. Wskazuje na chciwość, samolubstwo i nieczułość dla potrzeb bliźniego. Piętnuje nienawiść społeczną i wyłączność narodową. Ubolewa, że „w życiu publicznem podeptano święte zasady będące warunkiem wszelkiego życia zbiorowego; że burzy się podstawy prawa i wierności, na których się państwowość wspierać powinna; że zostały naruszone i wywrócone źródła dawnych tradycyj, które upatrywały w wierze w Boga i w szacunku dla Jego prawa najpewniejsze podwaliny prawdziwego postępu ludów".

Skarzy się Ojciec św., że rozpętała się w narodach potworna, a zorganizowana walka z Bogiem, posługująca się najnowszemi zdobyczami technicznemi. Że ginie pojęcie prawa Bożego, grzechu, ekspiacji a przyszłość ludów buduje się na moralności, która nie uznając sankcyj bożych i nie dając gwarancji sumienia, koniecznie do tego prowadzi, „że niema sposobu zapobieżenia stopniowemu, lecz nieuchronionemu upadkowi narodów, rodzin, państwa a nawet cywilizacji ludzkiej".

Przed ludzkością, pędzącą w rozpaczliwem podnieceniu ku klęskom bezgranicznym, staje, z powagą posłańca bożego i z mocą Namiestnika Chrystusowego, Pius XI.

Z czem staje? Z gromami? Z klątwą?

Staje z niewymownym bólem w duszy. Staje, by powstrzymać katastrofalny bieg dziejów. Staje, by pochodowi ludzkości w ostatniej chwili wskazać ścieżynę zbawienia. Staje z przestrogą niebios, z wezwaniem do modlitwy i pokuty.

Najmilsi!

Zapoznajcie się szczegółowo z treścią i duchem tej historycznej encykliki. Przejmijcie się jej wskazaniami.

Odwróćmy się wszyscy „od drogi złej i od nieprawości"**) Nawróćmy się wszyscy do Boga i prawem Jego uzdrówmy siebie, rodzinę, społeczeństwo, państwo.

W szczególności zarządzam w myśl encykliki „Przynagleni miłością Chrystusową":

1) W myśl objawień w Paray-le-Monial odbędzie się w nocy, poprzedzającej tegoroczną uroczystość Najśw. Serca Jezusowego, adoracja Przenajśw. Sakramentu, wystawionego w monstrancji.

Gdzie warunki na to pozwolą, może adoracja trwać całą noc; w innych kościołach skończy się o północy błogosławieństwem sakramentalnem.

2) Tegoroczna uroczystość Najśw. Serca Jezusowego, którą zgodnie z wolą Zbawiciela obchodzić należy ipsa die, powinna skupić jak największe rzesze wiernych na mszach św. i u stołu Pańskiego. Wszędzie urządzić należy całodzienną adorację uroczystą. Polecam odprawić sumę tam, gdzie to możliwe, z kazaniem osnutem na tle encykliki „Przynagleni miłością Chrystusową".

Po nabożeństwie przedpołudniowem i przy wieczornem odmówi się litanję do Boskiego Serca z aktem zadosyćuczynienia, przepisanym przez Ojca św. encykliką „Miserentissimus Redemptor" (Mies. Kośc. r. 1928, str. 31). Po suplikacjach (przed monstrancją) błogosławieństwo sakramentalne.

3) Przez całą oktawę Serca Jezusowego zachęcać należy wiernych do słuchania mszy św. i przyjmowania komunji świętej.

Po południu każdego dnia oktawy nabożeństwo jak w samą uroczystość, możliwie z krótką nauką na tle ostatniej encykliki.

W ostatni dzień oktawy urządzić można na wstępie nabożeństwa popołudniowego procesję teoforyczną na około kościołów.

4) Całą oktawę Serca Jezusowego spędzić należy w duchu skupienia i pokuty, unikając wszelkich zabaw, przedstawień teatralnych, wesel i t. d. Według polecenia Ojca św. niech przez tę oktawę wszyscy ograniczą swój stół i swój tryb życia i niech dają biednym codzienną jałmużnę.

5) Wszelkie modlitwy, pokuty, ofiary i jałmużny ofiarować należy Najśw. Sercu Jezusowemu jako przebłaganie za grzechy świata, dla odwrócenia od niego chłosty bożej i ku wyjednaniu duszom nietylko nawrócenia się do Boga, ale także łaski głębokiego życia wewnętrznego.

6) Zalecam przy tej sposobności jak najgoręcej szerzenie nabożeństwa do Boskiego Serca i wszelkie praktyki, któremi Kościół to Serce Najświętsze czcić poleca. A przedewszystkiem pragnę:

a) aby po wszystkich parafjach zaprowadzono praktykę pierwszych piątków i „straż honorową";

b) by nietylko w kościołach i kaplicach zakonnych, lecz także w kościołach parafjalnych odbywała się w nocy z pierwszego czwartku na pierwszy piątek każdego miesiąca „godzina święta";

c) by na wzór nabożeństwa majowego odprawiano po kościołach w miesiącu czerwcu codzienne nabożeństwo ku czci Boskiego Serca;

d) by zachęcano wiernych do codziennego słuchania mszy św. i do codziennej komunji świętej;

e) by im umożliwiano w ciągu dnia odwiedzanie Najśw. Sakramentu;

f) by gorliwiej szerzono zbawienną praktykę „Intronizacji".

Przez Najświętsze Serce Jezusowe oddamy świat z powrotem Bogu, jeżeli się sami przez to Boskie Serce uświęcimy w nieskalanym duchu ewangelji.

(—) † AUGUST KARD. HLOND.

Poznań, 24 maja 1932 r.

*) Jon. 3, 4.
**) Jon. 3, 8.

Radykali na niebezpiecznem rozdrożu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w maju.

Na rozstajnych drogach. Wyobraźmy sobie, że na nich znajduje się drogowskaz, podający następujące kierunki: unja narodowa, koncentracja, czystej wody radykalizm, kartel z socjalistami. Przed owym politycznym drogowskazem stoi p. Herriot. Raz po raz oczy jego zatrzymują się to na jednym, to na drugim napisie, za wyjątkiem jednakowoż pierwszego, a wzrok przywódcy partji radykalnej zdradza to samo wahanie, co i jego charakter. I oto niezdecydowany szef zwycięskiego stronnictwa słyszy raz po raz powtarzane pytanie: Quo vadis?

Jak na nie odpowie? — Niewiadomo. Najbliższa już przyszłość nam to wykaże. Niemniej jednak faktem jest, iż w obozie triumfującego radykalizmu znajduje się niezawodnie w obecnej chwili niezmiernie duża liczba członków zaambarasowanych perspektywami przyszłych rządów i przymierzy wśród zwycięzców 8 maja. Ta niepewność wpływa naturalnie na cały kraj, gdyż w gruncie rzeczy kryzys ministerjalny trwa już od 10 maja. — Jesteśmy zaś w przeddzień ważnych posunięć, które czekają Francję zarówno na wewnątrz, jak i na zewnątrz.

Tymczasem zanim jakikolwiek rząd zostanie utworzony, minie jeszcze kilka tygodni. Nowa bowiem Izba zbierze się coprawda już 1 czerwca. Wówczas jednak nastąpi najpierw załatwienie różnych formalności z uznaniem mandatów poselskich. By Izba mogła bowiem rozpocząć obrady, musi być uznany za prawowity wybór połowy izby poselskiej. Formalność ta zostanie załatwiona dopiero po kilku dniach. Wtedy nowy prezydent Republiki będzie mógł zacząć zwykłe narady, zmierzające do utworzenia nowego gabinetu, choć już obecnie widział się z p. Herriotem. W kołach politycznych wątpi się naogół, by przyszły rząd mógł być uformowany przed 8 czerwca. Jeżeli zaś pomyśli się, że już 16 ma miejsce konferencja w Lozannie, to łatwo zrozumieć, iż czas nagli.

Wróćmy jednak do spraw, odnoszących się w pierwszej linji do polityki wewnętrznej. Sytuacja pomiędzy radykałami, a socjalistami bynajmniej nie jest wyjaśniona. Na razie tak jedna, jak i druga partja pozostają na swoich stanowiskach. Nie zapominajmy jednak, jak to zresztą ostatnio podkreślił jeden ze zwolenników udziału socjalistów w rządach, mianowicie poseł Renaudel, że liczby głosów, jakie ostatnio wypowiedziały się za radykałami i socjalistami są niemal te same. Pierwsi bowiem zdobyli 1 970 069 głosów, a drudzy 1 957 000. Argument ten ma swoją wagę. Niektórzy twierdzą, że w danym wypadku francuska II międzynarodówka drogo sprzeda swoje „udziały", o ile wogóle do transakcji dojdzie. Na podstawie zresztą ostatnich wystąpień p. Bluma wydaje się napozór trudnem, aby partja radykalna przyjęła nawet minimalny program partji socjalistycznej. Nie przesądzajmy jednak, a raczej zapoznajmy się bliżej ze stanowiskiem socjalistów.

P. Blum rzuca przedewszystkiem gromy na radykalnych senatorów, którzy spowodowali, że jakkolwiek wyborcy potępili unję narodową, to jednak jej kandydat dostał się na fotel elizejski. Zdaniem jego, p. Lebrun jest najbardziej reakcyjnym prezydentem od czasów Feliksa Faure'a. Gest zatem lewicowych senatorów oznacza, iż są zwolennikami sławnej „koncentracji". To też przywódca socjalistów odpowiada kategorycznie: „Jeżeli do owej koncentracji dojdzie, to zostanie ona przeprowadzona bez nas; formując się zaś bez nas, nie omieszka odwrócić się przeciwko nam. Albowiem wobec koalicji radykałów z „tardieusardami", socjaliści musieliby zastosować nieprzychylne stanowisko! Żaden z nich bowiem nie mógłby zgodzić się na jakiekolwiek uzupełnienie gabinetu „szerokiej" większości, w którejby pozostawał choćby cień pana Tardieu"!

Jak jednak przedstawiałaby się współpraca socjalistów z radykałami i za jaką cenę zostałaby dokonana? — P. Blum nie omieszkał nas objaśnić i pod tym względem. Przeprowadzając kalkulację cyfr, dochodzi do przekonania, że radykali-socjaliści oraz ich bezpośredni pobratymcy tworzą masę 220 głosów; do niej należałoby doliczyć 130 socjalistów; inaczej mówiąc, z punktu widzenia arytmetyki, sytuacja obecna przedstawia się niezawodnie dla lewicy pomyślniej, aniżeli nawet w 1924 r. Nigdy od czasów wojny, podkreśla p. Blum, nie znajdowaliśmy się wobec podobnego rozłożenia sił.

Przywódca partji socjalistycznej zaznacza jednak, iż p. Herriot mówiąc ostatnio o stosunkach, jakie łączyły radykałów ze socjalistami po utworzeniu się ich kartelu w 1924 r. wyraźnie oświadczył, iż nie powtarza się dwa razy w życiu tego samego doświadczenia. Inaczej mówiąc, p. Herriot obecnie nie zadowolniłby się jedynie „poparciem" socjalistów. A zatem p. Herriot, skoro zostanie mu powierzona misja utworzenia gabinetu, zwróci się do stronnictwa p. Bluma z propozycją wzięcia przezeń udziału w rządach. — Dlaczego jednak, posiadając teraz poważne siły, nie zamierza ukonstytuować ministerstwa czystego radykalizmu, które byłoby najlogiczniejszem rozwiązaniem sytuacji? Dlatego, odpowiada p. Blum, ponieważ nie może sam przeprowadzić programu maksymalnego, jaki nań nakłada zarówno stan Francji, jak i świata. Zresztą p. Blum nie bawi się w żadną skromność i wręcz oświadcza, iż kraj liczy zwłaszcza na socjalistów, by wykorzystać skutecznie ostatnią wygraną wyborczą. Jakie będą zatem ich warunki na zgodzenie się na udział w rządach?

Przedewszystkiem p. Blum oświadcza, że w warunkach obecnych partja jego nie może i nie powinna odeprzeć propozycji i usunąć się od pertraktacyj. Ale „pragnie ona, aby jej obecność w rządzie, będąca faktem nowym i faktem ważnym miała dalekie konsekwencje, stając się prawdziwem odnowieniem życia publicznego zarówno na wewnątrz, jak i na zewnątrz kraju". Program ten ogólnikowy jest jednak właściwie zapowiedzią zupełnego przewrotu społecznego na wypadek, gdyby przyszły kongres wypowiedział się za udziałem w rządach jego stronnictwa. Warunki bowiem minimalne są następujące: 1) redukcja natychmiastowa i poważna kredytów wojskowych; 2) zastosowanie systemu ubezpieczeń, obejmującego bezrobocie; 3) etatyzacja ubezpieczeń i kolei. Na zakończenie wreszcie p. Blum przypomina nie bez ironji, iż wybrał te trzy powyż. punkty dlatego, gdyż stanowią one wspólną platformę, wynikającą z decyzyj ostatnio powziętych, lub najdawniejszych tradycyj partji radykalnej!

Tymczasem radykali nie zdradzają się ze swemi zamiarami. Zbierze się najpierw kongres partji socjalistycznej, a po nim komitet wykonawczy partji radykalnej. W międzyczasie p. Herriot zapowiedział na południu Francji odczyty o Beethovenie. A tymczasem kraj wyczekuje z niepokojem przyszłych decyzyj. P. Herriot coprawda miał powiedzieć, iż cokolwiek się stanie, to będzie zawsze mia na oku interes narodowy! Ale czy mu pozwolą na to socjaliści, o ile z nimi się połączy. Tym ostatnim już teraz robią awanse bolszewizujący radykali, nastając przedewszystkiem na redukcje wydatków wojskowych.

Słowem zwycięzcy radykali robią wrażenie, że nie wiedzą, gdzie idą i czego chcą. Chwila jest zbyt poważna, by podobne wahania nie odbiły się na sytuacji ogólnej. Zaniepokojenie i to w różnych klasach społeczeństwa wzrasta; ludzie zapytują się czy nie zlikwidować papierów wartościowych i nie wycofać pieniędzy z banków. Tego rodzaju nastroje są zawsze niebezpieczne, gdyż przy pierwszem fałszywem posunięciu mogą przerodzić się w panikę. Równocześnie zaś Berlin i jego satelici, śledząc bieg wypadków, zacierają z zadowolenia ręce.

I. BRIARES.

Uwalniający wyrok

W sądzie okręgowym w Bydgoszczy odbywała się w drugiej instancji rozprawa sądowa przeciwko „Gazecie Bydgoskiej" o wydrukowanie w numerze z dnia 29 marca 1931 r. artykułu wstępnego pod nagłówkiem „Ofensywa „sanacji" na ziemie zachodnie". W artykule tym „Gazeta Bydgoska" dowodziła, że społeczeństwo ziem zachodnich nie chce pogodzić się z metodami „sanacyjnemi", gdyż wychowane jest w kulturze zachodniej i że „sanacja" wskutek tego dopuszcza się wszelkich możliwych środków, ażeby złamać jednolitą postawę ziem zachodnich.

Artykuł ten został skonfiskowany, lecz sąd grodzki zniósł konfiskatę. Wówczas prokurator wygotował akt oskarżenia przeciwko odpowiedzialnemu redaktorowi „Gazety Bydgoskiej", oskarżając go o to, iż „rozszerzał przekręcone fakty". Na rozprawie sąd grodzki skazał odpowiedzialnego redaktora na 100 zł. grzywny.

Wówczas obrońca „Gazety Bydgoskiej" mec. Felcyn wniósł apelację do sądu okręgowego i zaofiarował sądowi przeprowadzenie dowodu prawdy, że fakty, podane przez „Gazetę Bydgoską", nie są przekręcone. W tym celu obrońca przedstawił sądowi kilkunastu świadków. Sąd okręgowy uznał apelację, ale orzekł, że świadków obrony na rozprawę główną wzywać nie należy, gdyż ciężar dowodu, że fakty, podane przez „Gazetę Bydgoską", były przekręcone, spoczywa na prokuratorze. Sąd Najwyższy wydał bowiem orzeczenie, że prokurator ,wytaczając oskarżenie, udowodnić musi oskarżonemu, iż fakty głoszone istotnie są zmyślone, i że oskarżony, ogłaszając je, wiedział o tem, że są zmyślone. Sąd okręgowy na rozprawie po zreferowaniu sprawy i wysłuchaniu przemówień stron wydał wyrok, uwalniający redaktora „Gazety Bydgoskiej" od winy i kary. Koszty nałożono na skarb państwa.

T. C. L. a oświata ludu dokona cudu. Przy imieninach, zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegramów T. C. L.

Stronnictwo Narodowe

Koło Winiary

Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 25 b. m. o godz. 19,30 w sokolni. Referat wygłosi p. Trzeciakowski. O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

Admirał Saito tworzy rząd w Japonji

Londyn, 24. 5. (Tel. wł.) Cesarz po konferencji z ks. Sajoni — jak donoszą z Tokio — powierzył misję utworzenia nowego rządu admirałowi hr. Saito. Oznacza to próbę pogodzenia stanowiska armji z postulatami stronnictw politycznych.

Adm. Saito uchodzi za osobistość cieszącą się wielkim autorytetem, a gabinet jego złożony z wybitnych polityków i mężów stanu ma posiadać charakter narodowy. W razie jednak gdyby parlament odmówił nowemu rządowi wotum zaufania, zostanie natychmiast rozwiązany.

Adm. Makomo Saito b. minister marynarki i b. gubernator generalny Korei ma 74 lata. Stał on na czele delegacji japońskiej na konferencję morską trzech mocarstw w Genewie w roku 1927.

Nowy premjer zaproponował b. ambasadorowi Ishii tekę ministra spraw zagranicznych, a przywódcy partji Minseito Wakatsukiemu — tękę ministra finansów. Co do teki ministra marynarki istnieje zamiar powierzenia jej prowizorycznie adm. Okato w charakterze kierownika Ministerstwa.

Z uwagi na obecną bardzo skomplikowaną sytuację tworzenie gabinetu potrwa przez parę conajmniej dni.

Paryż, 24. 5. (PAT.) Według informacyj prasy francuskiej, japońska opinja publiczna przyjęła przychylnie wiadomość o mianowaniu adm. Saito premjerem uważając, iż pozwoli to przynajmniej prowizorycznie załagodzić ostry kryzys.

Nominacja Saito była niespodzianką nie tylko dla ogółu, lecz i dla niego samego. Dowiedział się bowiem o niej dopiero wówczas, gdy już wszystkie pisma zamieściły fotografję. Armja zdaje się nie jest przeciwna gabinetowi Saito ze względu na osobę premjera. Utrzymują nawet, że ulegając namowom swojego otoczenia, gen. Araki zachowa tekę min. wojny.

Katastrofalna powódź w Anglji

Londyn, 24. 5. (PAT.) Teraz dopiero wiadome są rozmiary powodzi, która nawiedziła całą środkową Anglję w ciągu ostatnich dni.

Szkody i straty wynoszą przeszło 4 milj. ft. Według dotychczasowych obliczeń utonęło 6 osób, kilkanaście jest rannych.

Najgroźniej przedstawia się sytuacja w mieście Derby, gdzie woda zalała szereg ulic. Wskutek powodzi połączenia telefoniczne zostały przerwane. W jednym z domów, gdzie wskutek zalania instalacji gazowej po kilku godzinach rury pękły, nastąpił wybuch, który zniszczył część domu, przyczem 10 osób odniosło rany.

W miejscu urodzenia Szekspira, Stratford, rzeka Avon wylała. Nowy teatr Szekspira, otwarty uroczyście przez ks. Walji a wybudowany z wielkim nakładem kosztów, jest zupełnie zalany i odcięty od miasta, tworząc jakgdyby wyspę. Woda dostała się do wnętrza, zalewając kosztowne instalacje sceniczne oraz ruchomą scenę.

Prawdziwe oblicze Gorgułowa

Paryż, 24. 5. (PAT.) Wczoraj powrócił z Pragi komisarz Hennety, który prowadził ścisłe dochodzenia w sprawie Gorgułowa.

Sprawozdanie komisarza pozwala odtworzyć moralne oblicze mordercy prezydenta Francji. Jest to typowy pijak, człowiek brutalny, bijący swe żony.

Jeżeli Gorgułow ożenił się trzykrotnie w Czechosłowacji — uczynił jedynie dlatego, aby przywłaszczyć sobie pieniądze żon, które następnie opuszczał z chwilą roztrwonienia gotówki. Podobny los spotkał też i jedną z kochanek Gorgułowa w Pradze, kiedy wyczerpała się jej oszczędność w sumie 20 000 koron.

Pozbawiony wszelkich skrupułów Gorgułow żyje za pieniądze, jakie mu dostarczają różne nieraz bardzo podejrzane kobiety, aż do chwili, kiedy po uzyskaniu dyplomu uniwersyteckiego w Pradze może zarabiać jako lekarz.

Wreszcie zdaniem komisarza nic nie pozwala przypuszczać, że Gorgułow należał do jakiejkolwiek partji politycznej, któraby mu dostarczała środków na utrzymanie. Dochody Gorgułowa równoważą całkowicie jego wydatki, a ze śledztwa nie wynika bynajmniej, aby pobierał on subwencję od jakiejkolwiek instytucji.

Turcja chce wstąpić do Ligi Narodów

Londyn, 24. 5. (PAT.) „Daily Telegraph" donosi, że Turcja zamierza zgłosić swoje przystąpienie do Ligi Narodów, jeżeli otrzyma na wzór Polski półstałe miejsce w Radzie.

W czasie wizyty w Moskwie Ismet Pasza miał uzyskać zapewnienie rządu sowieckiego, że Moskwa nie będzie traktowała przystąpienia Turcji do Ligi Narodów jako aktu nieprzychylnego w stosunku do Sowietów.

W toku obecnej wizyty w Rzymie Ismet Pasza omówić miał z Mussolinim sprawę przystąpienia Turcji do Ligi Narodów. Włochy wystąpićby miały w roli pośrednika i zapewnić Turcji półstałe miejsce w Radzie.

Strajk protestacyjny

Lwów, 24. 5. (Tel. wł.) Odbył się tu zgodnie z uchwałą niedzielnego wiecu jednodniowy strajk protestacyjny w politechnice. Nosił on charakter spokojny.

Koło południa zjawiła się grupka młodzieży sanacyjnej, która chciała strajk przełamać, ale ją rozproszono. Popołudniu (jak już donosiliśmy w wydaniu porannem) senat politechniki zawiesił wykłady na czas nieograniczony. (w)

Niszczycielskie wybuchy

Berlin, 24. 5. (PAT). W norymberskiej fabryce dynamitu Stadeln wydarzył się silny wybuch, ofiarą którego padł jeden robotnik. Z niewyjaśnionych powodów wybuch nastąpił w suszarni i rozsadził całe pomieszczenie.

Londyn, 24. 5. (Tel. wł.) W rewirze kopalnianym w hrabstwie Derbyshire nastąpił w jednym z szybów wybuch gazów, przyczem kilkunastu górników zostało zasypanych. Ośmiu poniosło śmierć, resztę zdołano wyratować.

Ciekawy proces o zniewagę

Przed sądem grodzkim w Poznaniu odbyła się dzisiaj rozprawa, będąca echem procesu głośnego, który toczył się między posłem B. B. adw. Jeszkem a artystą-malarzem Sonnewendem z Poznania. W trakcie tego procesu p. Sonnewend użył wobec adw. dr. Kręglewskiego, który wówczas występował z ramienia adw. Jeszkego, jako oskarżyciel prywatny, następujących słów: „Kiedy patrzę na pana mecenasa, przypomina mi się, jako karykaturzyście, słuszność teorji Darwina".

Wyrażeniem tem uczuł się dotknięty adw. dr. Kręglewski i wytoczył p. Sonnewendowi proces o zniewagę.

Na dzisiejszej rozprawie sąd w osobie p. sędziego Małachowskiego, po przesłuchaniu świadków sędziów Jonsika i Długołęckiego, adw. dr. Stanisława Celichowskiego i p. Konstantego Janiszewskiego wydał wyrok, mocą którego oskarżony Sonnewend uwolniony został na podstawie par. 199 k. k. od kary, a zasądzony na podstawie par. 185 k. k. na ponoszenie kosztów sądowych w wysokości 10 zł. Z ramienia oskarżyciela prywatnego występował adw. dr. Rosner, obrona zaś oskarżonego spoczywała w rękach adw. Howorki.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.85½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8. 89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.70 zł., gotówką 210.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.61 do 174.87 zł., gotówką 174.27 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 24. 5. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126 4 f. w h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny tranzakcyjne:

Żyto 570 tonn par. Poznań	28,75
Żyto 30 tonn par. Poznań	28,50
Pszenica 270 tonn par. Poznań	29,75

Ceny orjentacyjne:

Żyto	28,50— 28,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	29,75— 30,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	21,75— 22,75
Jęczmień 68 kg.	22,75— 23,75
Usposobienie słabsze.	
Owies	22,00— 22,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	42,25— 43,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	44,25— 46,25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	17,00— 17,25
Otręby pszenne	15,75— 16,75
Otręby pszenne (grube)	16,75— 17,75
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	32,00— 36,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	14,00— 15,00
Makuch lniany 36—38%	25,00— 27,00
Makuch rzepakowy 36—38%	18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48%	18,00— 19,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: otrąb żytnich 60 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 24. 5. 1932 r.

Spędzono: wołów 94, buhajów 235, krów 471, świń 2070, cieląt 780, owiec 135, razem 3785 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Płacono za 100 kg. żyw. wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	78— 82
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	66— 70
Mięsiste tuczone starsze	54— 60
Miernie odżywione	40— 46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	68— 74
Tuczone mięsiste	58— 64
Nietuczone dobrze odżywione starsze	48— 54
Miernie odżywione	40— 46
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	76— 80
Tuczone mięsiste	64— 70
Nietuczone dobrze odżywione	40— 48
Miernie odżywione	26— 34
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	78— 82
Tuczone mięsiste	66— 72
Nietuczone dobrze odżywione	54— 60
Miernie odżywione	42— 50
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40— 48
Miernie odżywione	32— 38
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	56— 60
Tuczone cielęta	46— 50
Dobrze odżywione	36— 40
Miernie odżywione	30— 34
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 64
Tuczone starsze skopy i maciórki	52— 54
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	116—120
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	108—114
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	96—102
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	00— 00
Maciory i późne katastry	90—110
Świnie bekonowe	82— 86

Przebieg targu bardzo spokojny.

Świnie nie wyprzedane.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 24. 5. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych płacono za 5 proc. Poż. konwers. 36½ proc., oraz za 4 proc. Poż. inwest. 85 proc., ostatnią jednakże bez notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 8 proc. listami dol. staremi po 59.—, 58½ w transakcjach, jak również 4 proc. listami zast. konwert. po 27.— Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 14.— w zaofiarowaniu, również bez notowania.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 68.— przy braku oddawców. W obrotach nieoficjalnych poszukiwano nadal 4 proc. Premjówkę dol. po 47.—

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 36½% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 59.— 58½% +

4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 27% +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 68.— P.

Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 24. 5. 1932 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn.: tr. 8.85½—8.85, sp. 8.87¼. kup. 8.83¼.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	361,00	362,00	360,20
Londyn	32,85	33,01	32,69
Nowy Jork czek	8,90	8,92	8,88
Nowy Jork kabel	8,904	8,924	8,884
Paryż	35,14	35,23	35,05
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcarja	174,25	174,68	173,82
Włochy	45,75	45,98	45,52
Berlin	211,50		

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	33,00	
5% poż. konw.	37,25	
4% poż. dolarowa	46,00	45,50
6% poż. dol.	50,50	
7% poż. stabil.	44,75—55,00	

w odcinkach po 100.

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00— 70,50

Jabłkowscy bez kuponu za rok 1931.

Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 24. 5. 1932 r.

Pszenica march 75—76 kg.	268,00—270,00
Tendencja słabsza.	
Żyto march 72—73 kg.	199,00—201,00
Tendencja słaba.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp.	195,00
Tendencja słaba.	
Żyto śląskie 72—73 kg. cif Berlin sp.	207.00
Tendencja słaba.	
Jęczmień brow.	186,00—193,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	178,00—185,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	162,00—166,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	32,25— 35,75
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia 70%	25,75—27,70
Tendencja nieco słabsza.	
Otręby pszenne	11,25— 11,75
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	9,50— 10,00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	17,00— 23,00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 17,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	16,00— 18,00
Łubin niebieski	10,00— 11,50
Łubin żółty	14,00— 15,50
Seradela nowa	28,00— 34,00
Kuchy lniane 37%	10,60
Kuchy z orzecha ziemnego	10,90— 11,20
Kuchy mielone (mączka)	11,00— 11,20
Wytłoki suche paryt. Berlin	8,90
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,50
Płatki ziemniacz. w wolnych obrotach	15,50— 15,70
Słoma żytnia pras. drut.	1,25— 1,45
Słoma pszenna pras. drut.	1,05— 1,20
Słoma owsiana pras. drut.	1,05— 1,20
Słoma jęczm. pras. drut.	1,05— 1,20
Słoma żytnia długa wiązana	1,30— 1,60
Słoma pszenna pras. sznur.	1,05— 1,20
Słoma żytnia pras. sznur	1,20— 1,40
Sieczka	1,85— 2,10
Siano handlowe suche	1,45— 1,65
Siano dobre I pokosu	2,10— 2,50
Lucerna luzem	2,60— 2,90
Tymotka luzem	2,50— 2,80
Siano koniczynowe luzem	2,30— 2,60

Tendencja spokojna.

Ogólna tendencja słabsza.

Giełda zbożowo - towarowa

Warszawa, 23. 5. Żyto 30 — 30.25, pszenica jednolita 32.25 — 32.75, zbierana 31.75 — 32.25, owies jednolity 25.50 — 26.50, zbierany 24 — 24.50, jęczmień na kaszę 23.50, koniczyna czerwona bez kanianki 190 — 200, koniczyna biała bez kanianki 325 — 425, otręby pszenne szale 17.25 do 17.75, otręby średnie 17 — 17.50, otręby żytnie 17.50 — 18. Ogólny obrót 2156.50 tonn, w tem żyta 1620.50 tonn, usposobienie spokojne, reszta bez zmian.

Lwów, 23. 5. Mąka pszenna luksusowa 50 — 51, mąka pszenna 46 — 47, kasza jęczmienna 32 — 34, jaglana 42 — 45, pęcak nr. 10 32 — 34. Tendencja niejednolita, usposobienie ożywione.

Reichswehra w walce o władzę w Niemczech

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Berlin, 23 maja.

Walka z ministrem Reichswehry Groenerem została zakończona. Groener podał się do dymisji, która została przyjęta. Nie ulega wątpliwości, że powalenie Groenera jest dziełem generalizacji niemieckiej, na której czele stoją generałowie Schleicher i Hammerstein. Kto od samego początku obserwuje niemieckie życie polityczne, mógł zauważyć, że zwłaszcza Schleicher w ostatnich tygodniach rozwijał szeroką działalność. Wiadomo też, że odbył on kilkakrotnie konferencję z Hitlerem. Przeciwko Groenerowi wszczęto walkę na otwartym froncie z chwilą, gdy podpisał rozporządzenie o rozwiązaniu hackenkreuzlerowskich oddziałów szturmowych. Armja Hitlera w niemieckich kołach wojskowych cieszyła się wielką sympatją, uważana bowiem była właściwie za narybek i rezerwę Reichswehry i dlatego też koła militarystyczne nie mogły pogodzić się tak łatwo z faktem jej rozwiązania. Według postanowień traktatu wersalskiego siła zbrojna Niemiec jest ściśle ograniczona. Postanowienia te na zewnątrz były dotrzymywane, ale z drugiej strony hitlerowskie oddziały uważać było można za dobrze wyszkoloną armję i duża część niemieckiej opinji publicznej gotowa była pogodzić się z niebezpieczeństwem eksperymentu „puczu" politycznego, byleby tylko armja ta została utrzymana.

Generał Schleicher zaproszony został w tych dniach do kanclerza Rzeszy. W kilka godzin po tej wizycie wydano komunikat urzędowy, w którym zaznacza się, że Bruening nie konferował z generałem Schleicherem w sprawie obsadzenia ministerstwa Reichswehry, ani też nie proponował mu objęcia kierownictwa tego resortu. Część prasy niemieckiej jednak wystąpiła z kategorycznem twierdzeniem, że generałowi Schleicherowi rzeczywiście zaproponowano objęcie kierownictwa ministerstwa Reichswehry. Twiedzenie to zdaje się być prawdziwe. Generał Schleicher narazie się waha. Nie ulega wątpliwości, że koła wojskowe, która zagaiły atak na Groenera, nie uważają walki za skończoną. Groener dotychczas kieruje ministerstwem spr. wewnętrznych i mówiło się o jego formalnem mianowaniu na stanowisko ministra. Radykalne niemieckie koła wojskowe nie ukrywają niezadowolenia z tego planu. Uświadamiają one sobie bowem, że Groener, jako minister spraw wewnętrznych, mógłby w decydującej chwili wypowiedzieć się przeciwko odnowieniu hackenkreuzlerowskich oddziałów szturmowych. Takie bowiem żądanie zamierzają wysunąć hitlerowcy w parlamencie Rzeszy i Landtagu pruskim, licząc na poparcie niektórych stronnictw politycznych.

To też walka generałów z Groenerem nie została jeszcze całkowicie zakończona. Do końca bm. prawdopodobnie sytuacja się nie zmieni. Prezydent Hindenburg powróci z Prus Wschodnich dopiero pod koniec maja, a parlament Rzeszy zejdzie się dnia 6 czerwca. Hitlerowcy starali się, aby parlament zwołany został już na sobotę przed Zielonemi Świętami, ale wniosek ich upadł na posiedzeniu konwentu senjorów. Zkolei socjaliści narodowi i komuniści domagali się zwołania parlamentu na 19 maja, lecz i ten wniosek upadł.

Obecnie hitlerowcy w porozumieniu z innemi stronnictwami opozycyjnemi zamierzają przeprowadzić akcję protestacyjną. Niedawno najwyższy trybunał rozstrzygnął, że sejm pruski musi być zwołany, jeśli tego domaga się jedna piąta posłów. Tem operuje opozycja w walce z Brueningiem. Przewodniczący parlamentu Rzeszy Loebe oświadczył publicznie, iż rozstrzygnięcie trybunału nie odnosi się do Reichstagu, a jeśli partje opozycyjne tego sobie życzą, to mają wolną drogę do odwołania się do trybunału. Rzeczywiście też hackenkreuzlerzy działają w tym kierunku, co jednak dla najbliższych dni niema praktycznego znaczenia. Hitlerowcy w ostatnich dniach są pewni siebie. Jeśli trybunał rozstrzygnie po ich myśli, to będzie to równoznaczne z zwycięstwem nad Groenerem, zaś zwycięstwo generałów byłoby także zwycięstwem Hitlera. Równocześnie zaznacza się, że gen. Schleicher po porozumieniu z Hitlerem nie będzie odgrywał jedynie roli ministra. Słychać głosy, że generał Schleicher będzie przyszłym kanclerzem republiki niemieckiej.

Fanfary te są oczywiście cośkolwiek przedwczesne. Dotychczas jeszcze nie można przewidzieć, czy generałowie niemieccy rzeczywiście osiągną taką siłę, by kierować polityką wewnętrzną i zagraniczną Rzeszy, chociaż z doświadczeń ostatnich tygodni zdaje się to być prawdopodobne. Trudno jednak odpowiedzieć na pytanie, czy dojście generałów do władzy oznaczałoby objęcie rządów przez hitlerowców. Są tacy, którzy twierdzą, że dyktatura generałów, choćby na zewnątrz zachowała formy parlamentarne, zadowoli się pewną stabilizacją stosunków. Swego posłannictwa dopatrywałaby się w tem, że należy w państwie utrzymać porządek i zapobiec dalszemu radykalizmowaniu mas. Charakterystyczne jednak jest, że mówi się o obecnym kanclerzu jako o przyszłym ministrze spraw zagranicznych w ewentualnym gabinecie „generalskim". Największe niebezpieczeństwo zagraża Socjalnej Demokracji, wobec której nowy rząd postępowałby bez pobłażania. Obserwator niemieckiego życia politycznego zauważyć może dalej, że większość mieszczańskich stronnictw niemieckich wcale nie obawia się rządów „generalskich". W niektórych kołach rządy takie uważane są za mniejsze zło, niż rządy hitlerowców.

Stanowiska Brueninga w tej walce stronnictw i kierowników nie jest zbyt jasne, natomiast zauważyć można, że postępowanie jego cechuje pewność siebie. Tyle jest pewnem, że Bruening chciałby wytrwać na swojem stanowisku do konferencji lozańskiej i powrócić z niej jako zwycięzca nad kapitulującą Europą.

C. S.

Proces na tle metod zarobkowania „Ilustrowanego Kurjera Codziennego"

Referowaliśmy świeżo o ujemnym dla wydawcy i nacz. redaktora krakowskiego „Il. Kurjera Codz.", posła B. B. Marjana Dąbrowskiego, wyniku procesu, wytoczonego przezeń o obrazę „Gazecie Warszawskiej" i p. K. M. Morawskiemu za nazwanie go „dziennikarzem, zażywającym smutnej reputacji". Poseł M. Dąbrowski — jak wiadomo — proces przegrał. Obecnie inna sprawa prywatno - karna przybrała dla „Il. Kurjera Codz." przykry przebieg. Chodzi mianowicie o proces, wytoczony przez „Il. Kurjer Codz." katowickiej „Polonji", organowi senatora Korfantego.

„Polonja" zarzuciła w r. 1929 „sanacyjnemu" „Il. Kurjerowi Codz.", że, ubierając się w togę moralności, prowadził działalność, nazwaną przez nacz. dyrektora Górnośląskiego Związku Przemysłowców Górniczo - Hutniczych w Katowicach, b. senatora B. B. dr. Z. Przybylskiego, szantażem w stosunku do tej organizacji, od której chciał tym sposobem uzyskać poważniejsze korzyści materjalne. Zarzuty główne „Polonji" streszczały się w numerze z dnia 13. 8. 1929, jak następuje:

1) „Krak. Kurj. Ilustr." zabiegał bardzo usilnie o przyznanie mu przez tutejszy wielki przemysł stałej miesięcznej subwencji w kwocie około 18 tys. zł, oraz pewnej znacznej ilości węgla, dla swojego t. zw. „Pałacu Prasy" w Krakowie.

2) W tej sprawie pertraktowano m. in. z b. senatorem dr. Przybylskim, nacz. dyrektorem Górnośląskiego Zw. Przemysłowców Górniczo - Hutniczych w Katowicach.

3) P. dr. Przybylski, oburzony podnoszeniem żądań „Il. Kurjera Codz." i stosowaną na przemysł presją przez umieszczenie w „Il. Kurjerze Codz.", w momencie przewlekania się pertraktacyj, napaści na przemysł śląski, nazwał postępowanie „Il. Kurjera Codz." szantażem.

4) Działający w tej sprawie pośrednik, p. J. H., opierając się na fakcie spełnienia powierzonych mu starań, skarży sądownie „Il. Kurjer Codz." o należytą a pisemnie przez „Ilustr. Kurjer Codz." jemu przyznaną prowizję w kwocie zł 30.000 (trzydziestu tysięcy złotych).

5) Pan M. T. K., działający w tej sprawie również jako przedstawiciel „Il. Kurjera Codz.", ma regres do tego wydawnictwa o prowizję w umówionej wysokości 3 proc. ogólnej sumy subwencji.

6) Dyr. L., działający w imieniu wydawnictwa „Ilustr. Kurjera Codz.", proponował p. J. H. w obecności świadków osiem tysięcy złotych tytułem „odczepnego".

„Polonja" zapowiedziała przeprowadzenie dowodu prawdy w wypadku, gdyby wydawnictwo „I. K. C." wytoczyło sprawę przed sądem.

Po tych artykułach — jak pisze „Polonja" — przedstawiciele wydawnictwa „I. K. C.", p. Marjan Dąbrowski i p. Mieczysław Dobija, zaskarżyli redaktora odpowiedzialnego „Polonji" p. Wesołowskiego przed sądem krakowskim o oszczerstwo. Już pierwsza rozprawa, która odbyła się dnia 4. 7. 1930 roku, uchyliła zasłonę, okrywającą tajemnicę interesów „Il. Kurjera Codziennego", potwierdzając fakty, podane przez „Polonję".

Na drugiej rozprawie, dnia 11 b. m. p. dr. Przybylski, naczelny dyrektor Zw. Górniczo - Hutniczego, opisawszy przebieg rokowań, jakie w imieniu Związku prowadził z przedstawicielami „I. K. C.", m. in. z dyrektorem tego wydawnictwa p. Dobiją, stwierdził w swych zeznaniach, że

„Zarówno przed pertraktacjami, jak i po ich zerwaniu ukazywały się w „I. K. C." artykuły, atakujące przemysł i przemysłowców. W toku pertraktacyj, ataki te ustały, powtarzały się natomiast w czasie przerwy. Świadek odniósł wrażenie, że w ten sposób „I. K. C." chce wpłynąć na przyśpieszenie tej sprawy; dr. Przybylski stwierdza, że w czasie pertraktacyj mógł powiedzieć, iż uważa to za szantaż, albowiem artykuły, atakujące w czasie przerw w pertraktacjach, nie były przypadkiem".

Rozprawa wykazała, że zarzuty, stawiane wydawnictwu „I. K. C.", były w treści swej w pełni prawdziwe. W sobotę, dnia 21 ub. m., sąd okręgowy krakowski pod przewodnictwem sędziego Stuhra wraz z sędziami Polarskim i Jegiem, jako wotantami, odrzucił skargę wydawnictwa „I. K. C." przeciw „Polonji" o oszczerstwo, skazując redaktora odpowiedzialnego „Polonji" na 100 złotych grzywny jedynie za obrazę formalną.

Tyle sprawozdanie z procesu. Proces ten to przyczynek do tematu o metodach zarobkowania wydawnictwa „Il. Kurjera Codz." Jak wiadomo, głównem jego źródłem dochodu jest „Tajny Detektyw", żerujący na zwyrodniałych instynktach swych czytelników, których wychowuje w kunsztach wytrychowych i talentach bandyckich.

Definitywny program polskiej pielgrzymki do Dublina

(KAP). Starania i próby uruchomienia polskiego statku „Premjer" dla celów pielgrzymki nie dały pozytywnego wyniku. Wobec tego przejazd drogą morską odbędzie się z portu francuskiego Le Havre wielkim statkiem transatlantyckim linji włoskiej „Cosulich Line" — „Saturnia" o pojemności około 23 tys. tonn, zaopatrzonym we wszelkie wygody. Jedyny to okręt, który ma przywilej od Ojca św. przechowywania Najśw. Sakramentu na czas pielgrzymki.

Wspólny odjazd pielgrzymów polskich naznaczony jest na 17 czerwca r. b. o godz. 14.43 z Poznania. Po noclegu w Paryżu pielgrzymka udaje się 19 czerwca do Hawru, gdzie wsiada na statek „Saturnia". 21 czerwca — dojazd koleją z portu Southampton do Londynu, który zwiedza się autobusami. 22 czerwca o godz. 14 przyjazd do Dublina. Od 22 do 26 czerwca — udział w uroczystościach Kongresowych (zamieszkanie na statku). 26 czerwca o północy odjazd statkiem do Cherbourga, dokąt okręt przybywa 28 czerwca rano. Stąd pielgrzymi udadzą się koleją do Lisieux, gdzie biorą udział w uroczystościach ku czci św. Teresy. 29 czerwca pielgrzymi wracają przez Paryż do Poznania z terminem przyjazdu 1 lipca.

Rozwój akcji miłosierdzia na Pomorzu

Zjazd konstytucyjny w Pelplinie

Pelplin, 20 maja.

Z inicjatywy J. E. ks. biskupa ordynarjusza odbył się 19 b. m. w seminarjum duchownem w Pelplinie, zjazd konstytucyjny Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo i konferencyj św. Wincentego a Paulo całej decezji chełmińskiej, celem utworzenia Rad Wyższych. W zjeździe wzięło gremjalny udział duchowieństwo, liczne panie i panowie, z wszystkich stron Pomorza.

J. E. ks. biskup ordynarjusz zagaił zebranie Stow. Pań Miłosierdzia, gdzie referat pt. „Zadania Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia w dobie obecnej" wygłosiła p. prezydentowa Boltowa z Torunia, a wykład n. t. „Cel i znaczenie Rady Wyższej" wygłosiła p. Lossowowa, wiceprezydentka Rady Wyższej w Poznaniu.

W tym samym czasie rozpoczęło się w innej sali, wypełnionej po brzegi, zebranie konferencyj św. Wincentego a Paulo Panów. Tutaj referował p. red. Scholc ze Świecia „Cele i zadania konferencyj", zaś p. pułk. Loster prezes Rady Wyższej w Poznaniu omówił działalność Rady Diecezjalnej. W dyskusji przemawiali m. in. pp.: inż. Hanke, członek Rady Wyższej z Warszawy i pułk. Sikorski, członek Rady Wyższej z Poznaniu. Na obu zebraniach zaznajomiono się z statutem, który przyjęto. Na siedzibę Rady Wyższej Pań wybrano Toruń, dla Panów Grudziądz.

550-ta rocznica cudownego obrazu na Jasnej Górze

(KAP.) W dniu 26 sierpnia b. r., w święto Matki Boskiej Częstochowskiej, upływa pięćset pięćdziesiąt lat od chwili, gdy książę Władysław Opolczyk z Bełza na Jasną Górę cudowny obraz N. Marji Panny sprowadził. Odtąd Jasna Góra stała się centrum życia religijnego w Polsce.

W związku z tą rocznicą, otrzymujemy odezwę Ojca Generała Zakonu Paulinów, w której czytamy m. in.:

„Gorącość naszego hołdu niech spotęguje się przez fakt, że w 1917 roku z powodu wojny nie mogliśmy uczcić przypadającego wówczas dwóchsetnego jubileuszu Koronacji Cudownego Obrazu. Niech więc jubileusz tegoroczny będzie jak gdyby jubileuszem podwójnym. Obchód jego winien być tem uroczystszy, im w donioślejszej przypada chwili, a taką właśnie chwilą są czasy obecne, gdy ciężki kryzys ekonomiczny nas przygniata, z zachodu od wrogiego sąsiada grozi niebezpieczeństwo wojny, ze wschodu zaś, z antychrystusowej Bolszewji, płynie potężna fala zasad przewrotowych i usiłowań zbrodniczych, usiłując pogrążyć kraj cały w odmęt bezbożnej anarchji. Stwierdzają dzieje ojczyste, że w chwilach niebezpieczeństwa naród polski szukał zawsze ratunku u stóp swej Królowej z Jasnej Góry i zawsze niechybnie ratunek tam znajdował. Niech więc i tegoroczny jubileusz skupi dokoła Jej tronu wszystkie stany narodu — wszystkich Jej czcicieli. Ojczyźnie grożą klęski z powodu upadku wiary i cnoty w narodzie; odwróćmy więc je, uczciwszy jubileusz Królowej przez gruntowne nasze odnowienie moralne".

Główne uroczystości obchodu na Jasnej Górze przypadną na dzień Wniebowzięcia N. M. P., t. j. na dzień 15 sierpnia.

„Stella" dla biednych dzieci

Zarząd Towarzystwa „Stella" wnikając w trudne położenie ubogich rodziców mianowicie rodzin bezrobotnych i mając na uwadze zdrowie dzieci, zamierza przyjąć bezpłatnie około 10—15 chłopców jako rekonwalescentów do Stacji sanitarnej w Kobelnicy.

Wyjazd chłopców nastąpiłby 1-go czerwca o godz. 15.25 z Głównego Dworca w Poznaniu. Biuro Towarzystwa mieszczące się przy ul. Długiej 17 i Zielonych Ogródkach w czasie od 9 do 13 godziny przyjmuje zgłoszenia i udziela w tej sprawie bliższych informacyj. W końcu zaznacza się, że przyjmuje się tylko chłopców w szkolnym wieku od skończonych 7 do skończonych 14 lat. Warunki przyjęcia dzieci są: Ubóstwo dziecka, dobry postęp w nauce i dobre zachowanie się oraz orzeczenie lekarza, że jego stan zdrowia pozwala mu bez przeszkody dla niego samego i współtowarzyszy uczestniczyć w normalnym trybie życia Stacji sanitarnej. Ostatni warunek wymaga o tyle wyjaśnienia, że do Stacji sanitarnej nie tylko nie mogą być przyjęte dzieci z zaraźliwą chorobą, lecz i te, które potrzebują systematycznych zabiegów leczniczych i stałej opieki lekarskiej, choćby ich choroby nie były zaraźliwe.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Curiosa

W jednym z ostatnich „Dzienników Ustaw“ znajdujemy pouczające zestawienie artykułów pierwszej potrzeby pochodzenia krajowego. — Wśród różnych zbóż i produktów gospodarstwa hodowlanego wymieniono również — o dziwo! — pieprz!

Wprawdzie Sowiety całkiem poważnie studjują możliwość uprawy ryżu na Polesiu (czytaliśmy rozprawę na ten temat!), ale ów ryż poleski udaje się chwilowo... na gruncie papierowym. Tymczasem „Dziennik Ustaw“ urzędowo stwierdza istnienie plantacji pieprzu w Polsce! Oto, jak dalece doszliśmy w asymilowaniu się do warunków meksykańskich, jak wiadomo, szczególnie sprzyjających produkcji pieprznego ziarna...

* * *

W ostatnich dniach sprowadzono do Katowic większe ilości masła estońskiego, a do Poznania pewną partję masła duńskiego. Podobno masło pochodzenia zagranicznego — mimo kosztów transportu — kalkuluje się taniej od masła polskiego...

* * *

W Holandji wykryto prywatną mennicę, trudniącą się produkcją złotych rubli carskich, przeznaczonych do rozpowszechnienia w Polsce. Procederu tego nie można nazwać wyraźnie nielegalnym, gdyż złote ruble z podobizną cara i napisem, odnoszącym się do nieistniejącego dziś Imjerjum Rosyjskiego, może fabrykować każdy. — Wszak rubel carski nie jest monetą obiegową żadnego z państw. Zresztą owe ruble holenderskie pod względem udziału złota najzupełniej odpowiadają oryginałowi.

Smutnym jest fakt, że dość w Polsce naiwnych, którym rubel carski imponuje jako przedmiot tezauryzacji, mimo iż nie posiada ani waloru obiegowego, ani wartości, po której bywa nabywany.

Jedno z pism przypomina, że w swoim czasie fabrykowano talary. Marji Teresy, celem rozpowszechnienia ich wśród półdzikich ludów afrykańskich. Ludy te bowiem miały więcej zaufania do podobizny zmarłej przed półtora wiekiem, statecznie wyglądającej monarchini, niż np. do wizerunku „młodej kobiety“, stanowiącej symbol Republiki Francuskiej na srebrnych 5-ciofrankówkach.

Analogja wiele mówiąca...

* * *

„Zaledwie krok jeden dzieli wzniosłe od śmiesznego“. To powiedzenie Napoleona odżyło w naszej pamięci, gdy pewien znajomy opowiadał nam autentyczny, jak nas zapewniał, przykład przywiązania do rzemiosła:

Gdzieś, w zapadłej dziurze, był sobie grabarz. Taki grabarz z dziada, pradziada. Marzeniem jego było, aby synowi swemu, Jankowi, zdać w spadku funkcję grabarza. Janek godził się, i owszem. Nieszczęście jednak chciało, że — przybywszy do Poznania — ujrzał tutaj wspaniały pogrzeb. Paradny karawan, moc kwiatów, orkiestra, pióropusze na łbach końskich duże na nim zrobiły wrażenie. Co mu jednak najbardziej zaimponowało, to impresjonujący strój karawaniarzy...

I tak się stało, że wróciwszy do swej mieściny, oświadczył ojcu, że woli być grabarzem w Poznaniu. Stary, widząc swe plany zagrożone, nuże biadać, zaklinać, perswadować. — Wszystko bezskutecznie. U kresu argumentacji, użył wreszcie argumentu ostatecznego, jak się okazało, skutecznego. Rzekł bowiem:

— „Powiedz mi, chłopcze, jaką w tem miałbyś przyjemność, by grzebać ludzi nieznanych?“

Argument ponoć poskutkował!

Krótkie informacje gospodarcze

— Bilans handlu zagranicznego Czechosłowacji za kwiecień zamyka się niedoborem 91 milj. koron (w marcu saldo aktywne 77 milj. kor.) Za pierwsze 4 miesiące b. r. niedobór bilansu handlowego wynosi 187.5 milj kor. c.

— Według najnowszych danych statystycznych wkłady oszczędnościowe w niemieckich kasach oszczędnościowych wynosiły w marcu 9.950,47 milj. mk t. j. o 37,30 milj. mk. mniej aniżeli w lutym rb.

— Z Waszyngtonu donoszą, że senat odrzucił wniosek w sprawie zezwolenia na produkcję piwa. Wysokie opodatkowanie piwa miało służyć na roboty inwestycyjne w celu zatrudnienia bezrobotnych.

— Donoszą z Buenos Aires, że obydwie izby uchwaliły wypuszczenie 5 proc. pożyczki wewnętrznej t. zw. „pożyczki patrjotycznej“, na sumę miljarda pesów złotych.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych giełdach akcyjnych panował w tygodniu ubiegłym naogół nastrój spokojny przy obrotach umiarkowanych. Banki, spekulanci zawodowi, i publiczność wstrzymywali się od zawierania większych tranzakcyj, czekając na wyniki konferencji w Lozannie i na decyzję senatu amerykańskiego i prezydenta Hoovera w sprawie Goldboroughs-billu, który jest wciąż jeszcze głównym tematem rozmów i ostrej dyskusji. Ostatnio znany amerykański rzeczoznawca finansowy prof. Irving Fisher wypowiedział się za billem, a więc za dewaluacją i inflacją dolara. Stanowisko Fishera poparło kilku innych ekonomistów. Ostatnie wypadki w Japonji oraz niepewność sytuacji politycznej w Niemczech wpływały również w dużym stopniu na kurczenie się obrotów giełdowych.

Giełda nowojorska wykazywała tendencję słabą. Oprócz przytoczonych wyżej czynników działały na zniżkowe kształtowanie się kursów niepomyślne wiadomości o rozwoju interesów w poszczególnych gałęziach przemysłu i handlu oraz załamanie się cen pszenicy. Pożyczki polskie miały na ogół usposobienie słabsze. W dniu 19 bm. notowano (w nawiasach cyfry z 12 bm.): 8% Poż. Dillona 49.00 (51.12½), 7% Poż. Stab. 45.25 (48.50), 6% Poż. Dolarowa 53.00 (53.00), 7% Poż. m. Warszawy 31.50 (31.87½), 7% Poż. Śląska 32.75 (33,87½). Obroty na giełdzie londyńskiej były małe, nastrój ospały. Pewne ożywienie dało się zauważyć w dziale papierów państwowych w związku z dużemi zakupami złota przez Bank Angielski i wzrostem wpływów skarbowych. Akcje naftowe cieszyły się wzmożonym popytem ze względu na wiadomości o zawarciu porozumienia między największymi producentami świata a Z. S. S. R. Giełda parysk amiała tendencję niejednolitą. Kursy popularniejszych papierów ulegały dość znacznym wahaniom.

Na warszawskiej giełdzie akcyjnej panował nadal zupełny zastój. Również w dziale papierów procentowych ruch był słabszy. Obroty na giełdzie dewiz były umiarkowane. Całe zapotrzebowanie pokrywał prawie wyłącznie Bank Polski. Dolary utrzymały się zarówno w tranzakcjach giełdowych, jako też pozagiełdowych na niezmieniony mpoziomie 8,87, dewizy New-York notowano 8,899—8,90—8,899, kabel 8,904—8,905—8,904. W dziale dewiz europejskich większą zwyżkę osiągnął Amsterdam.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	16. 5.	17. 5.	18. 5.	19. 5.	20. 5.	21. 5.
Pszenica						
Warszawa	—	33.00	33,00	33,00	33,00	—
Poznań	—	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00
Lwów	—	—	—	29,50	—	—
Lublin	—	—	32,50	31,25	—	—
Żyto						
Warszawa	—	30,25	30,25	30,25	30,25	—
Poznań	—	28,75	28,75	28,75	28,75	28,75
Lwów	—	—	—	26,25	—	—
Lublin	—	—	28,50	28,50	28,25	—
Jęczmień						
Warszawa	—	24,00	24,00	24,00	23,75	—
Poznań	—	24,00	24,00	23,75	23,75	23,75
Lwów	—	—	19,25	—	—	—
Lublin	—	—	24,00	23,00	23,00	—
Owies						
Warszawa	—	27,00	27,00	27,00	26,50	—
Poznań	—	23,25	23,25	23,00	23,00	23,00
Lwów	—	—	23,00	—	—	—
Lublin	—	—	26,00	25,50	—	—

Ceny na światowych rynkach pszenicy nie poszły w górę. Dzieje się to mimo szeregu czynników, które winny były ożywić rynek. W międzyczasie bowiem alarmowano o dość niepomyślnym stanie zasiewów, Hiszpanja była zmuszona zakupić 150 tys. tonn pszenicy z powodu nikłości zapasów krajowych, w Niemczech obniżono cło przywozowe na pszenicę — wreszcie Rosja, Chiny i Japonja poczyniły ogromne zakupy pszenicy w Australji i Kanadzie.

Nikt nie wierzy, aby w najbliższym czasie poziom cen zbożowych mógł być ustabilizowanym. Najpomyślniejsze nawet wiadomości o możliwościach eksportowych, o stanie zasiewów i braku zbóż w państwach importerskich — nie wywierają wpływu na kształtowanie się cen.

Równocześnie przejawia się zadziwiająca prostolinijność umysłowości amerykańskiej. W ostatnich dniach powrócił z podróży po Europie kierownik potężnej instytucji Uhlman Grain Co., który publikuje swoje najwyższe zdumienie, że kraje europejskie nie zdradzają najmniejszej chęci w kierunku ograniczania obszaru zasiewów pszenicą.

W związku z tem urabia się w Stanach Zjednoczonych przekonanie, że możliwość eksportu dla pszenicy amerykańskiej zmniejsza się stale. Importerzy europejscy bowiem starają się uniezależnić swe kraje od przywozu obcego zboża i jeśli nie osiągają tego celu w całości, to jednak poważnie zmniejszają zapotrzebowanie na obcą pszenicę.

Największy nabywca pszenicy, Anglja, która zużytkowuje 40% całego światowego importu, jest niewątpliwie dobrym klientem, który jednakowoż coraz bardziej wiąże się z Kanadą i Australją, pozostawiając na boku dotychczasowego kontrahenta — Stany Zjednoczone.

To też interesy zbożowe w Ameryce noszą charakter tranzakcyj lokalnych, a jako eksporter występuje jeszcze jedynie co jakiś czas Federal Farm Board, który staje się coraz więcej, zarówno spekulantem zbożowym, jak i spekulantem frachtowym, przyczyniając się do dalszego rujnowania sytuacji rynkowej.

Ta ogólna sytuacja sprawia, że amerykańscy kupcy zbożowi nie reagują na najbardziej pesymistyczne horoskopy zbiorów, albowiem i takie złe zbiory nie będą mogły być w całości skonsumowane przez rynek wewnętrzny i do istniejących dawnych zapasów przybędzie chociaż nieznaczna, ale zawsze pewna nadwyżka i znowuż niewyprzedane remanenty będą ciążyły nad rynkiem.

Żniwa w Argentynie, z wyjątkiem samego południa, są już na ukończeniu. Okazuje się, że jakość zbiorów, zwłaszcza kukurydzy, jest wyjątkowo dobra. Liczą się z tem, że areał pszenicy i owsa w roku następnym będzie znacznie większy, tembardziej, że rolnicy pragną wykorzystać żyzność gleby wzmożoną przez ostatnie wybuchy wulkanów, które pokryły pola popiołem, podnoszącym bardzo silnie wydajność gleby.

Giełdy zbożowe w kraju notowały żyto i pszenicę na poziomie cen z poprzedniego okresu sprawozdawczego. Lekkie straty poniosły jedynie: jęczmień i owies.

Nabiał

Tendencja na krajowym rynku masła była w tygodniu sprawozdawczym niejednolita. Zasadniczo po haussie przedświątecznej nastąpiła zniżka w całym kraju, jednak w województwach południowych i częściowo środkowych tendencja pod koniec tygodnia sprawozd. się wzmocniła, podczas gdy w reszcie kraju ceny były utrzymane wzgl. lekko zniżkowe. W dniu wczorajszym notowały mleczarnie poznańskie 1 kg. masła w detalu 4,40 zł, w hurcie 4,00 zł. W najbliższych dniach można oczekiwać obniżenia się cen masła w związku ze wzrostem produkcji mleka.

Na rynkach zagranicznych nadal przeważa tendencja zniżkowa. Notowania berlińskie utrzymane przy spokojnej tendencji, kolońskie obniżyły się o 3 Rm., holenderskie, duńskie i państw bałtyckich silnie zniżkowe.

Ceny mleka utrzymują się wskutek zwiększonego zapotrzebowania na poprzednim, wysokim poziomie mimo spadku cen masła.

Ceny serów na rynku krajowym utrzymane przy tendencji słabej. Na rynkach zagranicznych nastąpiła znaczna zniżka cen serów twardych, wskutek czego producenci przystąpili do ograniczenia produkcji.

W dniu dzisiejszym nastąpił, jak nas informują zwrot w sytuacji. Wobec wielkiej podaży mleka sprzedaż na rynkach krajowych jest minimalna i wyniknęła konieczność przestawienia się na eksport, w ostatnich czasach zaniedbany. Ceny eksportowe wynoszą około 3, zł. za kg.

Jaja

Tendencja na rynku krajowym uległa pod koniec tygodnia sprawozdawczego wzmocnieniu naskutek spadku podaży W Poznaniu płacono w detalu za 1 mendel 1,20—1,35 zł, w obrotach hurtowych 100 do 107 za 1 skrzynię. Wreszcie w kraju ceny utrzymały się na poprzednim poziomie wzgl. zwyżkowały tylko nieznacznie.

Sytuacja na rynkach zagranicznych jest w chwili obecnej niejednolita, przeważa jednak usposobienie mocniejsze.

Bydło i mięso

Sytuacja na targu bydła rogatego nie uległa większym zmianom. Rynek trzody chlewnej jest chwilowo niezdecydowany z powodu zakończenia lokautu w duńskim przemyśle bekonowym i deruty cen na londyńskim rynku bekonowym. W związku z tem notowania świń w tygodniu sprawozdawczym były utrzymane względnie nawet lekko zniżkowały w przeciwieństwie do wybitnie zwyżkowej tendencji w tygodniu poprzednim.

Za świnie bekonowe płacono w dniu 20. b. m. według Wielkopolskiej Izby Rolniczej loco stacja załadowania za 100 kg.: I. kl. 86—90 zł, II. kl. 78—82 zł.

Manufaktura

W przemyśle włókienniczym Łódź przeżywa maj pod znakiem ożywienia. Silnie ujawniło się ono w obrotach letniemi towarami bawełnianemi. Na rynku tkanin bawełnianych białych ustało nieco zjawisko wyrzucania na rynek towaru wybrakowanego. Z prowincji przybywają kupcy, zakupując duże ilości damskich towarów bawełnianych. Tranzakcje przeprowadza się przy pokryciu krótkoterminowem do dwóch miesięcy, lub też na rachunek otwarty. Popsuło się jednak wyrównanie rachunków gotówką. Na rynku przędzy bawełnianej panowała tendencja spokojna. Członkowie kartelu przędzalników wnieśli ostatnio zastrzeżenia przeciw monopolowi importu bawełny oraz tworzeniu centrali sprzedaży przędzy.

Na rynku tkanin wełnianych panuje duże ożywienie i popyt na towary damskie i męskie. Na rynku przędzy czesankowej mają zbyt gatunki o przeznaczeniu sezonowem.

W branży konfekcyjnej — rozwijały się dobrze tranzakcje obejmujące artykuły damskie. Natomiast mniejsze powodzenie ma konfekcja męska.

Branżę pańczoszniczą i trykotaże dezorganizuje silna konkurencja małych fabryk, produkujących tanio większe ilości towarów nisko gatunkowych.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

Komunalny dodatek do państwowego podatku dochodowego

Ustawa z 17 marca 1932 r. o zmianie niektórych przepisów ustaw dotyczących finansów komunalnych (Dz. Ust. P. R. nr. 25 poz. 223) wprowadza zmianę w dotychczasowych przepisach, odnoszących się do poboru dodatków do państwowego podatku dochodowego. Gmina m. Poznania pobierała dodatek ten dotychczas na podstawie art. 24 ustawy z dnia 30 kwietnia 1925 (Dz. Ust. P. R. 58 poz. 411) przymusowo, zaś na wstępie wspomniana ustawa z 17 marca 1932 r. pozwala, ale nie zmusza komuny do poboru tego dodatku.

Na okres budżetowy 1932/33 korporacje miejskie przewidziały i uchwaliły z tego źródła dochód a władza nadzorcza (Izba Wojewódzka) budżet ten zatwierdziła dnia 1 kwietnia 1932 r. Nie zachodzą więc żadne wątpliwości prawne co do prawa poboru tego dodatku w okresie budżetowym 1932 1933. Aby jednak położyć kres możliwym nieporozumieniom i procesom administracyjnym powzięły korporacje miejskie na posiedzeniu w dniu 11 maja 1932 r. następującą uchwałę:

Pobierać na okres budżetowy od 1 kwietnia 1932 r. do 31 marca 1933 dodatek do państwowego podatku dochodowego:

A) według skali art. 23 ustawy o podatku dochodowym od dochodu podatkowego; ponad 1500 zł. do 24.000 zł. = 4 proc. dochodu, ponad 24.000 zł. do 88.000 zł. = 4½ proc. dochodu, ponad 88.00 5 proc.

B) według skali art. III ustawy o podatku dochodowym = 3 proc dochodu, poczynając od 15 stopnia tejże skali.

Z KRAJU

(k) **„Kredyt“ Spółdzielna z ogr. odpow. w Poznaniu.** Walne zebranie członków Spółdzielni „Kredyt“ odbyło się w Domu Kupiectwa Polskiego w Poznaniu, pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Franciszka Woźniaka. Sprawozdanie z działalności za rok 1931 przedstawił członek zarządu p. Czesław Domański, zaznaczając, że osiągnięte wyniki należy uważać za dodatnie mimo obniżenia się obrotów przy wydaniu tej samej ilości asygnat co w roku 1930. Obniżenie to nastąpiło wskutek potanienia towarów, jak również obniżenia poborów urzędniczych. Obrót wynosił 1.813,782,13 zł. Obrót zaś za czas od założenia, t. j. od 7 marca 1929 r., wykazuje łączną sumę około 6 miljonów zł. Liczba członków wynosi obecnie 143 z udziałami na 27.362,50 zł. i dodatkową dwukrotną odpowiedzialnością. Bilans na dzień 31 grudnia 1931 r., zamykający się sumą 437.717,36 zł., zatwierdzono i udzielono pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Z zysków w kwocie 15.995.81 zł. uchwalono wydzielić 10 proc. dywidendy, którą jednak przeznaczono na Dom Kupiectwa Polskiego. Na ten cel uchwalono dalsze 2.263,75 zł. czyli razem 5.000 zł.; resztę 6.340,56 zł. przelano do funduszu nadzwyczajnego. Zarząd stwierdził na zakończenie, że jest bardzo ostrożny w wydawaniu asygnat, kierując się dobrem instytucji i że wyniki byłyby lepsze, gdyby niektórzy członkowie nie zawierali odrębnych umów z poszczególnemi urzędami. Ustępujących członków pp.: Wł. Majewicza i Fr. Kaźmierskiego wybrano ponownie. Na dalszych członków wybrano pp.: Br. Machallę, Ankiewicza i Pogorzelskiego. Zarząd spoczywa w rękach pp. Cz. Domańskiego, Werwickiego i W. Groszkiewicza. (PAT)

(k) **Zatrudnianie inwalidów.** Ustawa z 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkiem rozszerzyła zakres inwalidów, którzy winni być obowiązkowo zatrudniani w rolnictwie, przemyśle i handlu w stosunku 1 na 50 robotników. Dotychczas obowiązek ten dotyczył tylko inwalidów wojennych. Obecnie obejmuje nowa ustawa zarówno inwalidów wojennych, jak i wojskowych, t. j. tych, którzy popadli w inwalidztwo na skutek służby wojskowej w czasie pokoju. Pozatem został stopień inwalidztwa pod względem obowiązku zatrudnienia z 45 proc. zmniejszony do 35 proc., co przyczynia się również do powiększenia grona inwalidów uprawnionych do przymusowego korzystania w pracy w przemyśle, rolnictwie, handlu i komunikacji. (l)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

25-lecie Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia

Dziś o godz. 10,30 rozpoczęły się w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej obrady walnego zebrania Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Przedtem o godz. 9,30 z okazji 25-letniej rocznicy założenia rady wyższej odbyła się w kościele św. Marcina msza św. za zmarłych protektorów rady: śp. ks. bisk. Likowskiego i ks. Prymasa Dalbora. Po mszy św., którą odprawił ks. dyr. Edw. Wołkowski, wygłosił płomienne kazanie ks. prof. Skaziński. Pienia religijne wykonał p. Chruszczyński, przy organach zaś zasiadł p. Gwizdała.

Po uroczystościach kościelnych zgromadziły się panie, duchowieństwo i goście w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej, gdzie rozpoczęły się uroczystościowe obrady.

Porządek obrad przewiduje m. in. sprawozdanie z działalności zarządu rady wyższej i kasowe, przegląd pracy Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia w Wielkopolsce i na Pomorzu, wybory itd. Sprawozdanie z przebiegu obrad walnego zgromadzenia i uroczystości 25-lecia Rady Wyższej podamy w jutrzejszym numerze. (z)

Turniej szermierczy P. K. M.

W dniach 21 i 22 b. m. odbyły się drugie doroczne spotkania szermiercze o mistrzostwo Poznańskiego Koła Międzykorporacyjnego. Wyniki walk, bardzo ciekawych, są następujące:

Mistrzostwa drużynowe w szabli: I miejsce K! Chrobria w składzie: Kołaczkowski Zdzisław, Kaczmarek Feliks i Krzyżaniak Józef; II miejsce K! Chrobria, III miejsce K! Magna-Polonia.

Mistrzostwo we florecie: I miejsce Com. Fil. Lange (K! Surma), II miejsce Com. Węcławski (K! Chrobria), III miejsce Com. Sobecki (K! Chrobria).

Mistrzostwo w szpadzie: I miejsce Com. Fil. Lange (K! Surma), II miejsce Com. Węcławski (K! Chrobia), III miejsce Com. Kołaczkowski (K! Chrobria).

Mistrzostwo indywidualne w szabli: I miejsce Com. Węcławski 5 zw. (K! Chrobia), II miejsce Com. Sobecki 4 zw. (K! Chrobria), III miejsce Com. Fil. Lange 3 zw. (K! Surma).

Mistrzostwo P. K. M. we wszystkich trzech rodzajach broni: I miejsce Com. Fil. Lange (K! Surma), II miejsce Com. Węcławski (K! Chrobria).

Warta wyrzuca swe ofiary

W ostatnich dniach kronika notuje liczne wypadki wyłowienia zwłok. W pobliżu mostu Bolesława Chrobrego wyłowiono silnie rozkładające się zwłoki około 30-letniego mężczyzny w pełnem ubraniu. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej. Jak się później okazało, był to 34-letni Antoni Michalak z Poznania, (ul. Staszica 4), który w dn. 23 kwietnia zaginął bez wieście, oddaliwszy się z domu. Czy padł on ofiarą nieszczęśliwego wypadku, lub też popełnił samobójstwo, nie zdołano ustalić.

Z Warty pod Szelągiem, naprzeciw ogrodu Bractwa Kurkowego, wyłowiono zwłoki około 20-letniego mężczyzny, ubranego w białe spodnie kąpielowe. Według wszelkiego prawdopodobieństwa jest to 20-letni uczeń szkoły handlowej w Poznaniu, Gustaw Ciecior z Chartowa pod Poznaniem, który utonął w dn. 19 bm. podczas kąpieli w Warcie. (kl.)

Znowu dwa wypadki utonięcia

W jeziorze Strzeszynie w pow. poznańskim utonął w niedzielę podczas kąpania Alfons Szumiński z Poznania. Zwłoki wydobyto niebawem.

W Naramowicach podczas kąpania utonął 9-letni Henryk Knychała z Naramowic. Chłopiec kąpał się w stawie gospodarza p. Wiktora Płaczka. (kl)

Aresztowania złodziei kieszonkowych

Na gorącym uczynku kradzieży kieszonkowej przytrzymano na pl. Wolności przed księgarnią św. Wojciecha 24-letniego Jana Zabela z Poznania (ul. Wioślarska), karanego już kilkakrotnie. Zabela odstawiono do więzienia sądowego. — Również na pl. Wolności na gorącym uczynku kradzieży kieszonkowej ujęto Antoniego Zubera, znanego z przestępstw, zamieszkałego ostatnio na Starym Rynku 42. Zabel usiłował okraść p. Jana Staniszewskiego z Poznania, a Zuber p. Teodora Muellera z Poznania (ul. Przemysłowa 36). Również Zubera odstawiono do więzienia sądowego. (kl)

Pod kołami samochodu

Na ul. Patrona Jackowskiego samochód ciężarowy firmy Henryk Żak, kierowany przez szofera Stefana Łuczaka (ul. Szamarzewskiego 34) najechał 7-letnią Krystynę Szukałównę (ul. Staszica 18). Dziewczynka odniosła potłuczenia tak znaczne, że pogotowie ratunkowe przewiozło ją po opatrunku do szpitala. (kl)

Kradzież na budowli

Przed przeszło tygodniem na budowli uniwersyteckiej przy ul. Libelta skradziono narzędzia murarskie i ciesielskie. Dochodzenie ujawniło sprawców kradzieży w osobach Edmunda Kupsza (Grobla 25 a) i Bolesława Larskiego (ul. Libelta 14). Odebrano im skradzione narzędzia. Obu odstawiono do więzienia sądowego. (kl)

KALENDARZYK

Wtorek, 24 maja 1932.

Słońce: wschód 3,44 — zachód 19,55 — długość dnia 16 godzin 11 min.
Księżyc: wschód 0,07 — zachód 7,21 — przed ostatnią kwadrą.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 15 st. Cels. — Pochmurno. — Wiatr północno-wschodni. — Ciśnienie atmosferyczne niskie 748 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 22 st. Cels., najniższa plus 15 st. C.
Przepowiednia pogody na środę: Pogoda w dalszym ciągu bez znaczniejszych zmian — w ciągu dnia chwilowe wyjaśnienia, naogół jednak pochmurno i dżdżysto.
Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. w Poznaniu: dziś plus 0,33 m.
Kal. rzk.: Joanna Wd. — jutro Grzegorz.
Kal. słow.: Tomir — jutro Borysław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 41 — Apteka Św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka Św. Marcina, ul Fr. Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1.
Wilda: Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską", ul Dąbrowskiego 76.
Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ul Marszałka Focha, narożnik ul. Niegolewskich.
W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Sodalicja Panien Urzędniczek — Sekcja Eucharystyczna.** Zebranie odbędzie się 25 bm. o godzinie 19,30 w Marianum przy ul. Szewskiej 18. Referat wygłosi Moderator O. Malinowski.

— * **VIII. Posiedzenie Wydziału Lekarskiego T. P. N.** wspólnie z Tow. Chirurgów Zach. Polski odbędzie się w piątek, 27 maja o godz. 20,15 w salce kliniki chirurgicznej, ul. Długa 1.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Sokół Jeżyce!** Wzywa się wszystkich członków do wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała. Zbiórka o godz. 17 przed kościołem.

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" w Puszczykowie.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek 27 bm. o godz. 19 w szkole przy ul. Poznańskiej.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Związek B. Uczennic Uczelni im. Dąbrówki** organizuje kolonje na sierpień pod Nowym Targiem za bardzo niewielką opłatą. Na lipiec można przyłączyć się do kolonji szkolnej w Pucku. Spieszne zgłoszenia przyjmuje Zarząd — Uczelnia Dąbrówki.

— * **Sodalicja Pań Akademiczek w Poznaniu** wzywa swych członków do jak najliczniejszego udziału w procesji farnej, w niedzielę 29 bm. o godz. 9. — Zbiórka u zbiegu ulic Gołębiej i Jezuickiej o godzinie 8,30. Jako oznaka medal sodalicyjny na niebieskiej kokardce.

— * **Wielki festyn latowy** urządzają panie ruchliwego Stow. Św. Wincentego a Paulo przy Farze w niedzielę 5 czerwca po południu w ogrodzie Bractwa Kurkowego na Szelągu. Wiele niespodzianek! Barwny korowód dzieci! Dużo godziwych rozrywek dla starych i młodych! Dla miłośników muzyki doborowa orkiestra! Dochód przeznacza się na najbiedniejszych parafji farnej. Wstęp do ogrodu bardzo niski, dla dzieci wstęp wolny. Niechaj zatem każdy pospieszy w niedzielę 5 czerwca do uroczego ogrodu Bractwa Kurkowego na Szelągu (dogodna komunikacja autobus. z Starego Rynku), by spędzić tam kilka chwil beztroskich, spełniając równocześnie obowiązek obywatelski.

— * **Oktawa Bożego Ciała.** Zbliża się oktawa Bożego Ciała, w czasie której odbywają się tradycyjne procesje, gromadzące tysiączne rzesze wiernych. Niestety wielka ilość osób bierze tylko niemy udział w procesji, nie posiadając książeczek z odpowiedniemi modlitwami. — Pragnąc temu zaradzić, będą nasi mali harcerze sprzedawać przed każdą procesją książeczki p. t. „Cztery Ewangelje oraz pieśni śpiewane podczas procesji z dodatkiem pieśni do N. Serca Jezusa". — Zysk z sprzedaży przeznacza się na powiększenie funduszu „Harcerskich Kolonij Letnich". Nabywcy powyższych książeczek przyczyniają się więc do większej chwały Bożej a zarazem popierają kolonje letnie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Podziękowanie.** Stow. Pań Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo dzielnicy Św. Łazarz składa serdeczne „Bóg zapłać" za hojne dary na najbiedniejszych: p. Wiesławie Cichowicz za kwotę 50 zł. — i p. mec. Stanisławowi Sławskiemu za 50 zł, dalej za zebrane na popisie u p. prof. Świeżawskiej 18 zł, — zebrane podczas Walnego Zebrania 27,55 gr, — p. Tadeuszowi Ruczyńskiemu za dar na b „Wesołe Miasteczko" 50 zł na ręce ks. prał. dr. Taczaka, następnie za drobniejsze kwoty pp: Krzyżagórskiej. Zieglerowej, N. N. i Zalewskiej. Zarząd.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Poraniony przez nożowników.** — Ubiegłej nocy nieznani osobnicy wszczęli bójkę na ulicy Za Bramką. Podczas zajścia nieznani nożowcy poranili nożem p. Marjana Cieszyka. Z powodu ciężkiej rany w plecy w okolicę serca, p. Cieszyka przewieziono do szpitala miejskiego. (kl)

— * **Złodzieje porzucili leżankę.** Na ulicy Dąbrowskiego porzuciło kilku osobników leżankę, pochodzącą prawdopodobnie z kradzieży. Mebel ten wziął na przechowanie p. Antoni Chmielewski (ul. Dąbrowskiego 139), dokąd też zgłosić się może prawowity właściciel. (kl)

— * **Wóz rzeźnicki najechał cyklistę.** Na Chwaliszewie powożący wozem rzeźnickim p. Niklasiewicz (Chwaliszewo 2) najechał jadącego rowerem p. Michała Wiśniewskiego z Poznania (Wroniecka 2). Cyklista wpadł pod koła wozu i odniósł pokaleczenia. Podczas wypadku rower uległ całkowitemu zniszczeniu. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Na 3 lata ciężkiego więzienia** skazano kierownika Pow. Kasy Komunalnej. Przed sądem okręg. w Brodnicy odpowiadali za sprzeniewierzenie i fałszywe prowadzenie ksiąg kierownik filj pow. Kasy Kom. w Jabłonowie Antoni Jastrzębski i jego podwładny Józef Oczwałdowski. Zeznania świadków były tak obciążające, mianowicie dla J., że sąd skazał go na 3 lata ciężkiego więzienia. Co do współoskarżonego O. sąd przyjął, że musiał on jako podwładny J. ulegać jego wpływom, wobec czego uznał dlań karę sześciomiesięcznego więzienia za wystarczającą. Na wniosek prokuratora przekazał sąd ze względu na wysoki wymiar kary Jastrzębskiego natychmiast władzom więziennym. (x)

JARMARKI

— * **Nowe Miasto n. Wartą.** 8 czerwca r. b. odbędzie się jarmark. Spęd bydła dozwolony.

— * **Borek.** Jarmark ogólny, przypadający na dzień 15 czerwca, przesunięto na 8 czerwca.

— * **Dolsk.** Następne jarmarki odbędą się w dniach następujących: 21 czerwca, 24 sierpnia, 25 października i 1 grudnia.

Z Poznańskiego

— * **Gąsawa.** (Perypetje burmistrza.) Burmistrz p. J., zaangażowany politycznie w B. B. i w „Strzelcu", zawikłany jest w szereg spraw, które sprawiają, że miejscowe społeczeństwo odsunęło się odeń, pozostawiając go na uboczu w życiu towarzyskiem. Perypetje p. burmistrza - „strzelca" polegają na tem, że najpierw oskarżył go, wskutek osobistych nieporozumień, o uprawianie czynów niemoralnych dziennikarz „sanacyjny" z Wągrówca p. Ch. Z różnych względów zakulisowych w czasie dochodzeń prokuratora p. Ch. cofnął skargę przeciw towarzyszowi partyjnemu. Atoli skarga ta żywem echem odwiła się wśród tutejszych mieszkańców. Pewnej nocy na murze mieszkania p. burmistrza ukazały się nalepione plakaty, ilustrujące niemoralne czyny p. burmistrza. O autorstwo p. burmistrz posądził kilka osób. Ostatecznie wniósł skargę przeciw jednemu z listonoszy, p. P. (również zwolennika B. B.). W czasie skargi ekspertyza grafologa wykazała alibi oskarżonego.

Wskutek zajęcia się p. burmistrza skargami ucierpiały sprawy urzędowe miasta. Wyeksmitowano pewną biedną kobietę z mieszkania. Mimo zwracania się do Magistratu p. burmistrz nie miał czasu przeznaczyć locum na umieszczenie mebli, które znajdowały się 2 miesiące (dosłownie) na ulicy. Owa kobieta pożaliła się listownie na burmistrza aż do samego p. Piłsudskiego. Burmistrzowi wytoczono z urzędu dochodzenia. P. burmistrz, chcąc się oczyścić z zarzutu, wytoczył skargę owej kobiecie i sprawę przegrał. Ledwie powyższe procesy ukończyły się, już następny wszedł na wokandę. Żona robotnika p. G. została zawezwana do magistratu w sprawie „urzędowej". „Urzędówka" ta zamieniła się w „py-

Przy słabem trawieniu, małokrwistości, wychudnięciu, blednicy, chorobach gruczołów, wysypkach skórnych i czyrakach reguluje naturalna woda gorzka **„Franciszka Józefa"** tak ważną obecnie działalność kiszek. nw 10689

Głową o mur

Pęknięte pieniądze

Byłem dziś w banku, ażeby odebrać należność za kupony od jedynej dolarówki, jaką posiadam. Nieduże to pieniądze, ale jak człowieka przyciśnie przed pierwszym, to dobre i parę złotych.

Wypłacono mi gotówką pięć złotych, groszy trzydzieści. Jedna śliczna nowiutka, błyszcząca pięciozłotówka i trzy dziesięciogroszówki. Kupiłem „Kurjera" za dwadzieścia groszy, potem wsiadłem do tramwaju.

— Kto z państwa niema jeszcze biletu?

Dałem konduktorowi pięciozłotówę. Zaczął ją oglądać na wszystkie strony, stuknął o ławkę, przeczytał napis, idący dookoła, a potem mi ją zwraca.

— Ma pan inną?

Jakto inną? Przecież to dobra pięciozłotówka... Przed chwilą dostałem ją w banku... Chyba nie chce pan powiedzieć, że w bankach...

— Ja nic nie chcę powiedzieć, ale jej nie przyjmę. Podejrzana...

Wyskoczyłem wściekły i wracam do banku. Przy okienku stoi jeszcze ten sam urzędnik.

— Proszę mi wymienić tę pięciozłotówkę, nie chcą jej przyjmować. Podejrzana...

Wziął do ręki, obejrzał i uśmiecha się.

— Dobra, ale pęknięta. Możemy panu za nią wypłacić cztery złote dwadzieścia.

— Co takiego?!!

— Możemy panu za nią wypłacić cztery złote dwadzieścia...

Mało mnie apopleksja nie trafiła. Krzyczałem, że ja przed chwilą dopiero... Groziłem, piana wyszła mi na usta... Nic nie pomogło. Dostałem dwie śliczne, nowiutkie, błyszczące dwuzłotówki i jedną dwudziestogroszówkę.

Wsiadam do tramwaju. Daję konduktorowi dwa złote. A ten zaczyna je oglądać podejrzliwie na wszystkie strony, stuka o ławę, a wreszcie mi je zwraca.

— Ma pan inną?

— Panie... Panie, ja zacznę strzelać... Przecież przed chwilą...

— Co mi pan tu ze strzelaniem... Jak pan nie ma innych pieniędzy, niech pan wysiada i awantur w tramwaju nie robi...

Wpadłem galopem do banku. — Proszę mi wymienić te dwuzłotówki.

Urzędnik obejrzał je i powiada z uśmiechem:

— Dobre, ale pęknięte. Możemy panu wypłacić za każdą po złoty czterdzieści...

Nie rozpłakałem się, ani nie uderzyłem go w głowę kałamarzem. Powiedziałem tylko słodko:

— Dobrze, kochany panie, owszem. Tylko proszę mi powiedzieć jedno: czy wszystkie pieniądze w Polsce są popękane? Na przykład pięciogroszówki też?

— Nie, — powiada chłodno. — Nie zdarza się.

— To proszę mi wypłacić całą sumę w pięciogroszówkach. Dobrze, drogi panie....?

Hirek.

skówkę", której epilog rozegra się przed sądem okręgowym w Bydgoszczy. Czy w takiem postępowaniu burmistrza jest wszystko w porządku? (c. g.)

— * **Mosina.** (Z Bractwa Kurkowego.) Przy tegorocznem strzelaniu zielonoświątecznem Bractwa Kurkowego godność króla kurkowego zdobył znany sportowiec poznański p. Marjan Duszyński. Pierwszym rycerzem został mistrz rzeźnicki p. Stanisław Cieślewicz, dugim rycerzem restaurator p. Jan Kurkiewicz.

— (Na stanowisko burmistrza.) Na wakującą posadę burmistrza zgłosiło się 18 kandydatów.

— * **Oborniki.** (Z Związku Inwalidów Wojennych.) Ub. niedzieli odbyło się na sali p. Klosowej, przy bardzo licznym udziale członków, walne zebranie Koła Związku Inwalidów Wojennych. Zebranie zagaił prezes p. Sylwester Mierzyński, wspominając o zgonie byłych członków śp. Hoppego i Maćkowiakowej, których pamięć uczczono przez powstanie. Do prezydjum posiedzenia weszli pp. Zamęcki jako przewodniczący, Bronisław Koszewski — jako sekretarz, Kasper i Schacht — jako ławnicy. Zkolei zdaje zarząd wyczerpujące sprawozdanie za rok ubiegły, które jednogłośnie przyjęto, udzielając zarazem ustępującemu zarządowi absolutorjum. Nowy zarząd na rok 1932 tworzą pp.: Mierzyński Sylwester — prezes, Nowicki Stanisław — wiceprezes, Koszewski Bronisław — sekretarz, Łukomski Leon — zast. sekretarza, Bentkowski Stanisław — skarbnik, Biedny Bronisław — zastępca skarbnika. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Tomalika, Schachtową i Gacka. (kko.)

— * **Pleszew.** (Po wprowadzeniu w urząd nowych ławników.) Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej został wprowadzony w urząd ławnika magistratu adw. Kędzierski, wybrany przez radę na propozycję Koła Narodowego. P. Kędzierski nie angażuje się wybitnie politycznie, to też kandydaturę jego przyjęto bez sprzeciwu mniejszości „sanacyjnej". Równocześnie został wprowadzony w ten sam urząd p. Antoni Janiak, mianowany przez województwo, budowniczy z Pleszewa. W tym wypadku również województwo nie zatwierdziło wybranych przez większość narodową kandydatów. Niestety nie mogli radni narodowi opuścić sali posiedzeń podczas wprowadzania w urząd narzuconego przez województwo p. Janiaka, gdyż burmistrz zaprzysiągł obydwóch nowych ławników równocześnie. Zdziwienie wśród obywatelstwa z powodu przyjęcia przez p. Janiaka na tej drodze ofiarowanego urzędu jest wielkie. Społeczeństwo będzie się umiało odpowiednio ustosunkować do takiego stanowiska p. J.

— (Sąd był innego zdania.) Likwidacja powiatu naszego znalazła niemiły epilog przed sądem okręgowym w Ostrowie, który zjechał na roki w dniu 20 bm. do Pleszewa. Na zebraniu komisji likwidacyjnej powiatu doszło w pewnej chwili do małego incydentu między dotychczasowym starostą p. Siekierzyńskim a członkiem komisji dr. Białasikiem. Starosta Siekierzyński przysłał dwa dni potem dr. B. mandat karny na 100 zł „za niewłaściwe zachowanie się wobec pana starosty". Oskarżony wniósł odwołanie do sądu okręgowego, który go w dniu 20 bm. uwolnił od kary całkowicie, nie mogąc się dopatrzeć w zachowaniu dr. Białasika postępowania „niewłaściwego".

— (Wizytacja biskupia.) W dniach 27, 28 i 29 czerwca odbędzie się wizytacja pasterska J. Eks. Ks. Biskupa Laubitza. Pleszew przygotuje się na te uroczystości okazale.

— (Budowa domu parafjalnego.) Staraniem niestrudzonego i wielce zasłużonego duszpasterza ks. prałata Niesiołowskiego rozpoczęła się budowa okazałego Domu Parafjalnego im. ks. Piotra Skargi. Mimo ciężkich czasów powinno społeczeństwo pleszewskie zdobyć się na jak największy wysiłek, by dom ten jak najprędzej mógł zostać oddany do użytku, nie tylko z wdzięczności dla swego ukochanego duszpasterza, lecz chociażby dla tego, że niema w mieście obecnie odpowiedniej sali do większych zebrań i imprez. A więc, pleszewiacy, pomagajcie w zbożnem dziele!

— (Egzamin w szkole pielęgniarskiej.) W tutejszej szkole pielęgniarskiej w lecznicy św. Józefa odbył się egzamin 14-go za polskich czasów kursu pielęgniarskiego. Z 20 kandydatek złożyło egzamin pod przewodnictwem naczelnika zdrowia, p. dr. Żmigroda, 6 z wynikiem bardzo dobrze, 14 dobrze. Kierownikiem szkoły jest dr. Białasik z Pleszewa. (pr)

— * **Rakoniewice.** (Z Bractwa Kurkowego.) Dorocznym zwyczajem rozpoczęły się w drugi dzień Zielonych Świąt uroczystości Bractwa Kurkowego. Rano odbyła się zbiórka, po której w pochodzie udano się do kościoła parafjalnego na uroczyste nabożeństwo, w czasie którego przygrywała orkiestra wojskowa, a do mszy św. służyło 4 braci w mundurach. Po południu zebrali się członkowie ponownie i udali się przy dźwiękach orkiestry 7 p. strz. kon. na strzelnicę. Po oddaniu strzałów honorowych rozpoczęły się strzelania członków Bractwa. Najlepszy strzał oddał ks. mjr. Dadaczyński, który został królem. Godność I rycerza zatrzymał do następnego roku brat St. Roszak, II rycerzem został brat Wł. Mania.

— * **Rawicz.** (Posiedzenie Rady miejskiej.) Po zagajeniu miesięcznego zebrania Rady miejskiej nastąpiło odczytanie sprawozdań z obrotów kasy miejskiej, Komunalnej Kasy Oszczędności, gazowni, wodociągów i elektrowni. Przyjęto do wiadomości skreślenie przez p. wojewodę pewnych pozycyj dochodu w wysokości 23 000 zł. Wskutek tego powstały obcięcia wydatków. Ważnym punktem obrad była kwestja zatrudnienia bezrobotnych. Sprawę tę referował p. Doliński. Ustalono 6-godzinny dzień pracy, aby jak największa ilość bezrobotnych mogła być zatrudniona. Obecnie miasto Rawicz posiada ogółem rejestrowanych i nierejestrowanych 500 bezrobotnych. W związku z tem przemawiał p. burmistrz i jego zastępca. P. burmistrz zapewniał, że pamięta stale o zatrudnieniu bezrobotnych, lecz akcja w tym kierunku ograniczona jest brakiem funduszów. (rk.)

— * **Rogowo.** (Odznaczenie.) Na ostatnim zjeździe delegatów S. M. P. w Poznaniu odznaczony został związk. Krzyżem zasługi ks. prob. Kuczma z Rogowa, b. patron okręgu trzemeszeńskiego a obecny patron miejscowego Koła S. M. P. Ponadto z okręgu pałuckiego odznaczony został złotym krzyżem członek Rady Związowej oraz prezes okręgowy p. Czesław Gawroński z Żnina.

— (Obudowa od 112 lat zniszczonego kościoła.) Ubiegłej niedzieli odprawił ks. prob. Kuczma z Rogowa, po raz pierwszy od 112 lat nabożeństwo majowe na ruinach kościoła w pobliskiem Izdebnie, który uległ zniszczeniu w czasie pożaru w r. 1820. Po nabożeństwie odbyło się zebranie dozoru kościelnego w sprawie odbudowy kościoła. Tut. mieszkańcy z całą gotowością przystąpili do wzniesienia Świątyni Bożej, nie szczędząc ofiar ani trudu. Pierwszy na odbudowę datek w sumie 300 zł złożył ks. biskup Laubitz, a ks. proboszcz Raczkowski z Ryszewka przyrzekł ufundować wielki ołtarz. (c. g.)

— * **Rogoźno.** (Poświęcenie 6 kajaków.) Staraniem klubu wioślarskiego uczniów tut. gimnazjum odbyła się uroczystość poświęcenia 6 kajaków, które klub zbudował własnemi siłami. Aktu poświęcenia i chrztu dokonał ks. prefekt Walczewski. Kajaki otrzymały nazwy „Burza", „Szkwał", „Sztorm", „Wiatr" „Wicher" i „Zefir". Matkami chrzestnemi były pp. Przezborska, Plewińska, Sławkowa, Staniewiczowa, Wierzbanowska, Englertówna, ojcami zaś chrzestnymi pp. ks. dziekan Pomorski, burmistrz Smukalski, dyr. Kisielewski, mgr. Plewiński, kpt. Malinowski i dr. Gerstenberger.

— (Włamanie.) Przy pomocy łomu żelaznego włamano się do mieszkania p. Henryka Bunewitza w Budziszewku, któremu skradziono pościel, 1 ctr. słoniny, 1 szynkę, odzież i kilka sukien. Podobnej kradzieży dokonano u p. Walentego Janusa w Gościejewie, któremu skradziono większą ilość słoniny i szynkę, ogólnej wartości 150 zł. Dochodzenia w toku.

— (Kradzież roweru.) Na szkodę p. Fr. Dolatowskiego skradziono rower męski pozostawiony przed domem p. Skrzypczaka. Wartość roweru 300 zł. Drugiej kradzieży roweru dokonano z przed sądu grodzkiego na szkodę p. Jana Kozera. — Dochodzenia prowadzi policja.

— (Z Urzędu Stanu.) W miesiącu kwietniu zanotowano ogółem 20 urodzin, w tem 7 płci męskiej i 13 płci żeńskiej. — Zmarło 16 osób.

— (Z ruchu tow.) Pod przewodnictwem p. Smolarza odbyło się zebranie Tow. gimn. „Sokół". W czasie obrad p. Müller wygłosił referat p. t. „Konstytucja 3-go Maja". Pozatem omówiono sprawę zlotu w Czechosłowacji, na który wyjedzie 2 członków. Uchwalono urządzić wycieczkę do Tarnowa Obornickiego. (ske.)

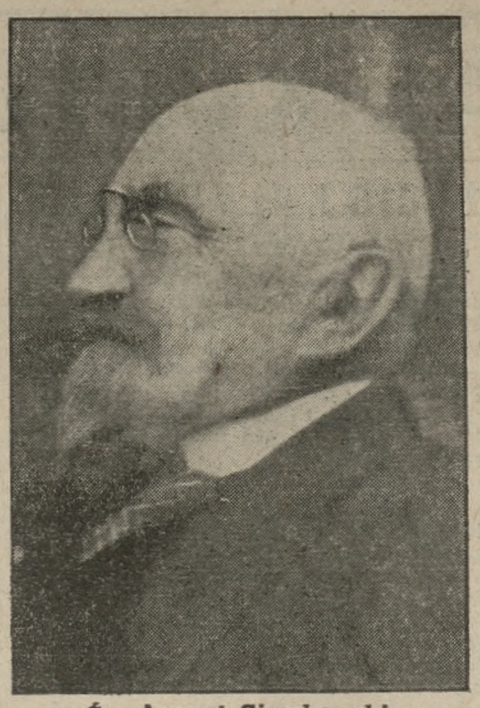

Śp. August Cieszkowski,
zmarły 22 bm., o czem donosiliśmy we wczorajszem wydaniu naszego pisma.

— * **Śrem.** (Pech niepoprawnego złodzieja.) Dnia 18 bm. około godz. 7 wiecz. zakradł się do prywatnego mieszkania p. Walentego Idaszaka niejaki Kręgielski z Krosna pod Mosiną. Kilka godzin przed włamaniem Kręgielski zasiadał w sądzie powiatowym w Śremie na ławie oskarżonych, odpowiadając za popełnione, różne przestępstwa. Na mocy wyroku został K. zasądzony na karę trzech miesięcy więzienia z zawieszeniem na dwa lata. — Po ogłoszeniu wyroku Kręgielski opuścił gmach sądu i podejrzanie błąkał się po mieście, wstępując od składu do składu w pogoni za „szczęściem". Nie zbadawszy widocznie dobrze swego „terenu operacyjnego", wsunął się cichaczem z sieni tylnemi drzwiami do sąsiadującego z piekarnią p. Idaszaka pokoju i tutaj, uważając siebie panem sytuacji, dorwał się do kredensu, w którym przechowywano gotówkę. Nie zdążył jednakże dobrze spenetrować szuflady, kiedy ekspedjująca w składzie klientelę siostra właściciela posłyszała podejrzane szmery i zdybała złodzieja na gorącym uczynku. Nie zdołał oszukańczemi wykrętami rzezimieszek omamić młodej, odważnej kobiety, która pozamykawszy z wszystkich stron dojścia do pokoju, uniemożliwiła spodziewaną ucieczkę złodziejowi. Znaleziono przy nim 3,50 zł, które — jak twierdził — były jego własnością. Zalarmowana policja odprowadziła niepoprawnego złodzieja na posterunek, gdzie znaleziono przy nim ukryte za podszewką marynarki 2 zł. — Niepoprawnego złodzieja spotka niebawem zasłużona kara. (H.)

— * **Środa.** (Matura.) W dniach 10, 11 i 12 bm. odbył się w tutejszem państwowem gimnazjum humanistycznem egzamin dojrzałości pod przewodnictwem p. radcy Orłowskiego. Egzamin zdali pp.: Czerwiński Bernard, Dostatni Jerzy, Drążkiewiczówna Aurelja, Jankiewicz Klemens, Kaczmarkówna Marta, Kubicki Stanisław, Kujawianka Jadwiga, Pawlak Kazimierz, Rybczyński Stanisław, Schaedel Paweł, Smoczyk Witold, Wojciechowska Czesława. — Zaznaczyć wypada, że uczeń, który 19 marca r. b. otrzymał stypendjum im. Marszałka Piłsudskiego „za pilność, dobre postępy i pracę społeczną" — egzaminu nie zdał!

— (Samochód wjechał w okno wystawowe.) Przed kilku dniami samochód osobowy p. J. Budasza ze Środy, kierowany przez szofera Langnera wjechał nagle w okno wystawowe firmy Kopeć przy ul. Dąbrowskiego. Samochód rozbił szybę, wygiął ramę okna i uszkodził mur. Gdyby nie poręcz żelazna, prowadząca w poprzek okna, samochód byłby zniszczył wnętrze składu. Szkoda wynosi około 1 100 złotych. (śb.)

— * **Zbąszyń.** (Z Bractwa Kurkowego.) W drugie święto Zielonych Świąt rozpoczęło Bractwo Kurkowe swoją tradycyjną uroczystość mszą św. Popołudniu ruszył wspaniały pochód przez miasto do strzelnicy. Po przemówieniu brata prezesa Filipowskiego i wniesieniu okrzyku na cześć Rzeczypospolitej i p. Prezydenta, rozpoczął strzelanie król kurkowy, oddając trzy strzały honorowe na cześć Rzeczypospolitej Polskiej. Strzelania trwały dwa dni i godność króla kurkowego zdobył p. Czesław Horowski, I. rycerza p. Jan Szwarc, II. rycerza powtórnie skarbnik p. Leon Caliński. Nagrody zdobyli pp.: Schütz, Borysiak, Caliński, Baszyński, Dulat, Olejniczak, Tomiak, Skórzewski i Szwarc.

— * **Września.** (Z Tow. Wojaków i Powstańców.) Przy udziale 40 członków odbyło się nadzwyczajne zebranie pod przewodnictwem prezesa Wilkusa. Z wielką radością przyjęto wiadomość o dokonaniu gruntownej naprawy sztandaru, który wystarczy teraz na kilka lat. Druh Wł. Kaliszewski referował wyniki XI. zjazdu delegatów Zw. Tow. Powst. i Woj. w Poznaniu, a druh Pera zobrazował okres w Polsce, poprzedzający czasy przed utworzeniem Konstytucji 3 Maja. Następnie omówiono program uroczystości 10-letniego istnienia wrzesińskiego Tow. Powst. i Woj., która odbędzie się w niedzielę, dnia 3 lipca. Członkowie dołożą wszelkich starań, aby uroczystość ta wypadła jak najwspanialej.

— * **Żerków.** (Burza.) Ostatniej niedzieli przeszła nad miastem naszem burza. Piorun uderzył w stodołę majętności Podlesie, własność p. Czarneckiego z Raszewa. Wskutek uderzenia piorunu stodoła spłonęła, a wraz z nią większy zapas słomy i około 800 centnarów kartofli. Straty pokrywa ubezpieczenie.

— (Rabusie kolejowi.) Na odcinku Orzechów — Żerków okradała jakaś szajka pociągi towarowe, wyrzucając przedmioty na tor kolejowy. Ostatnio znowu znalazła policja nad torem skrzynię jaj i materjały bławatne. Bandytów dotąd nie wykryto.

— * **Żnin.** (Absolwenci Miejskiego Gimnazjum.) Drugi z rzędu egzamin dojrzałości w Miejskiem Gimnazjum, odbyty pod przewodnictwem p. wizytatora Tarnowskiego, zdali nast. uczniowie: Głogowski Zenon, Heliński Marjan, Lisiecki Stanisław i Niezgoda Stanisław, wszyscy ze Żnina.

— (Burmistrz — królem kurkowym.) W tegorocznem tradycyjnem strzelaniu w czasie Zielonych Świąt o godność króla kurkowego Bractwa Strzeleckiego —godność tę uzyskał p. burmistrz Ratajski, osięgając 133 pierścienie. Pierwszym rycerzem został p. Scharke, drugim p. Pilarski. Nowego króla, który jest zarazem prezesem Bractwa, proklamował podczas uroczystego posiedzenia członków wiceprezes p. Kościelecki. (c. g.)

Z Pomorza

— * **Kościerzyna.** (Otwarcie stadjonu sportowego.) W niedzielę dnia 22 bm. odbyło się tu uroczyste otwarcie i poświęcenie stadjonu sportowego z udziałem wojewody pomorskiego Kirtiklisa. Otwarcie stadjonu połączone było z świętem przysposobienia wojskowego w stolicy Kaszub. (as.)

— * **Tczew.** (Otwarcie wystawy ruchomej.) Wniedzielę 22 bm. odbyło się tu uroczyste otwarcie wystawy ruchomej, połączonej z specjalnym działem regjonalnym, obejmującym produkcję rzemieślniczą Tczewa i powiatu. Wystawa potrwa do przyszłej niedzieli 28 bm. (as.)

Grom zabił sołtysa w Chludowie

Podczas niedzielnej burzy uderzył piorun w dom sołtysa w Chludowie p. Franciszka Paczkowskiego. Znajdujący się w progu domu sołtys usiłował wyjść z mieszkania na podwórze w chwili, gdy uderzył piorun. Porażenie było tak ciężkie, że p. Paczkowski zmarł wkrótce po wypadku. Grom nie wyrządził większych szkód w budynku, jedynie w kuchni strącił niewielką ilość tynku. (kl)

Cenne wykopaliska w powiecie sieradzkim

Z Sieradza donoszą, że na terenie wsi Łagiewniki w powiecie sieradzkim dokonano odkrycia archeologicznego. Mianowicie natrafiono na grób, w którym znajdowała się urna, zawierająca ludzkie kości, pręt żelazny i nóż w zupełnie dobrym stanie.

Przybyły kustosz Akademji Umiejętności w Krakowie p. Reyman oświadczył, że jest to grób ciałopalny, kultury łużyckiej, pochodzący z przed 2.700 lat. Przedmioty przewieziono do Akademji Umiejętności w Krakowie. W wyniku dalszych poszukiwań natrafiono na terenie piaszczysto-pagórkowatym między Łagiewnikami a Starcami na całe cmentarzysko, co świadczy o wielkiem zaludnieniu tej miejscowości przez Łużyczan. Oprócz tego natrafiono w Rybniku w pow. sieradzkim na bryłę bursztynu pochodzącą ze szlaku bursztynowego, po którym jeździli kupcy rzymscy w I i II stuleciu po bursztyn zwany „cennym jantarem", względnie „złotem północy". Szlak ten przechodził przez Carnutum koło Windybonia, dzisiejszy Wiedeń, przez Morawy, Śląsk, Kalisz, do Bałtyku.

Rozruchy bezrobotnych w Toruniu

Tłum usiłował zaatakować ratusz — Salwa policji — Cztery osoby ranne

Toruń, 24 maja.

W poniedziałek, 23 bm., około południa przed ratuszem na Rynku Staromiejskim zgromadziło się kilkuset bezrobotnych, którzy wysłali delegację do magistratu. Chodziło im o to, że magistrat, mając ograniczone fundusze, zredukował ilość godzin pracy przy pracach doraźnych dla bezrobotnych.

Gdy delegacja wróciła z odpowiedzią negatywną, tłum bezrobotnych usiłował wtargnąć na dziedziniec do ratusza, napotkał jednak na opór ze strony policji. Tłum zaatakował bramę ratusza, przyczem dowodzący policją aspirant uderzony został butelką w głowę. Policja, uzbrojona w karabiny, poczęła rozpędzać tłum kolbami. Pod uderzeniem kolby padł robotnik Jan Miciw. Po przewiezieniu go do szpitala stwierdzono, że ma on złamany kręgosłup. Robotnica Józefina Żelazkowska doznała silnych potłuczeń kolbą i również przewieziona została do szpitala. Po kilku minutach tłum rozproszył się i na rynku zapanował spokój.

Wieczorem tegoż dnia bezrobotni urządzili wiec w „Eldorado", po którym usiłowali sformować pochód, do czego policja nie dopuściła i w czasie rozproszania tłumu dała salwę, raniąc dwóch ludzi. Postrzelony został w klatkę piersiową i w rękę robotnik Marceli Szulimowski; zraniony w rękę został Edm. Paczkowski. Wieczorem nastąpiło zupełne uspokojenie. W mieście krążyły patrole policji. (wd.)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W MUZYCZNYM POZNANIU

(Muzyka współczesna na audycji i w odczycie — Kompozycje, które są obojętne dla muzyki — Twórca nie poznający własnych utworów — Algebra i abrakadabra — Muzyk niech tworzy, inni niech wnioskują — Viola d'amore i klarnet — Debussy, Honegger, Hindemith i Ingenhoven).

Poznańskie Towarzystwo Muzyki Współczesnej urządziło w ubiegły piątek w sali Konserwatorjum Państwowego audycję, poprzedzoną referatem p. Latoszewskiego. Prelegent scharakteryzował w sposób interesujący główne prądy i kierunki, panujące w muzyce współczesnej, zatrzymuje się nieco dłużej na Schönbergu i jego wiedeńskiej szkole. Było to trafne i słuszne, bo aczkolwiek sam Schönberg jak i jego dzisiejsi zwolennicy nie wydają się być twórcami o większej odporności na działanie czasu, nie mniej ich doktrynerskie zasady i gorliwość wyznania pozostaną jako jeden z najcharakterystyczniejszych objawów epoki.

Jak dalekim od twórczości muzycznej w ogólnie przyjętem znaczeniu i dla muzyki właściwie obojętnym jest sam Schönberg, wskazywałyby jego wynurzenia na temat własnych kompozycyj. Schönberg przyznaje się, że pisze znakami nutowemi jakieś wykresy, których logika leży w każdym razie nie na płaszczyźnie wrażeń akustycznych. Mówi otwarcie, że nie poznaje swych kompozycyj, gdy je słyszy przy pierwszej realizacji dźwiękowej — i że mu właściwie na tem nie zależy. Jest to więc jakaś „metalogika abstrakcji w kwadracie", algebra nutowa i abrakadabra nagich dźwięków. Doktryna jego wydaje się zbyt logiczną w konstrukcji, aby mogła wytrzymać kaprysy życia. Na powierzchni życia pozostają nie ci kompozytorowie, którzy zajmują się budowaniem oderwanych konstrukcyj myślowych, ale ci, którzy poprostu tworzą, i ze swej twórczości dopiero pozwalają innym wyciągać wnioski — a nie na odwrót. Tak postępował Debussy. To samo czynią dziś Strawiński, Ravel, Prokotjew, Szymanowski, Bartok, Hindermith, Honegger, Roussel, i tylu innych, których twórczością zajął się również w swym referacie p. Latoszewskiego. Prelegent wskazał na wybitnie dodatni wpływ (w sensie formalno-konstruktywnym) jaki wywiera na muzykę współczesną folklor: ludowość. Zajmuje się nią większość wymienionych kompozytotów, chroniąc się w ten sposób od wybitnie rozkładowego działania wpływu Schönberga.

Zilustrowała ciekawy referat p. Latoszewskiego (który np. na ten sam mniej więcej temat mówił poprzedniego dnia wobec alumnów tutejszego seminarjum) część muzyczna, w której wystąpili pp. Konatkowska, Madeja i Rakowski. P. Rakowski odegrał bardzo ciekawą sonatinę Hindemitha na viola d'amore. Jest to instrument stary, o siedmiu podwójnych strunach (razem czternaście), strojonych akordem d-dur. Wymaga zatem specjalnej techniki, której reprezentantem w Polsce jest zdaje się jeden nasz p. Rakowski. P. Madeja po wirtuozowsku wykonał na klarnecie z towarzyszeniem fortepianu utwory Honeggera, Debussy'ego i Ingenhovena. Partje fortepianowe były w ręku p. Konatkowskiej, umiejącej znakomicie i niezwykle szybko orjentować się w tajemnicach muzyki współczesnej. Po wyczerpaniu programu odbyła się krótka dyskusja.

Następna audycja odbędzie się (również w sali Konserwatorjum Państwowego) w czerwcu. Tematem jej będzie „Chopin na tle współczesności". Mówić będzie dr. Szeligowski.

St. Wiechowicz.

Pisma nadesłane

„Śpiewak". Nr. 5. Treść: Zetowski Stan.: „Wojciech Bogusławski jako pierwszy polski śpiewak operowy. — Stoiński: „Słońce" — Assanka. — Zapoł: „Włoskie „Te Deum". — Maryński: „Władysław Rzepko". — Ze zjazdu delegatów związków śpiewaczych. — Kronika. — Czasopisma. — Sprawozdania. — Ogłoszenia. Adres Red.: Katowice, ul. Ks. Damrota 4.

„Teatr Ludowy". Nr. 3—4. Treść: J. Cierniak: „Co to jest teatr ludowy". — J. Zawieyski: „Uwagi o t. zw. „roli". — Ładosz H.: „Jedzie w las ułan". — Maklakiewicz: „Kurpiowska pieśń weselna". — Malinowski: „Gry dramatyzowane". — Dobrowolski: „Gest sceniczny". — Plon pracy w zespołach. — Z organizacyj teatrów ludowych. — Pokłosie wydawnicze. Adres Redakcji: Warszawa, Nowogrodzka 21.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Jutro, w środę, dnia 25 maja, o godz. 18 odbędzie posiedzenie naukowe poznański oddział Polskiego Tow. Historycznego. Dr. Wisława Knapowska wygłosi referat pt. „Aneksja Wolnego Miasta Krakowa w świetle konfliktów dyplomatycznych".

Posiedzenie odbędzie się w Collegium Minus (Zamek) w sali Seminarjum Historycznego.

II Zjazd Orjentalistów polskich odbył się w Zielone Świątki w Wilnie, jak nam stamtąd donoszą. Odczytów było ogółem 15. Wygłosili je ks. W. Michalski, H. Seraj-Szapszał, S. Stasiek, W. Kotwicz, T. Kowalski, A. Zajączkowski, H. Willmanowa-Grabowska, S. Schayer, J. Mieses, Ks. P. Nowicki, O. Gorka, S. Schachno, J. Jaworski. (wz)

Z Lwowskiego Tow. Naukowego. Wydział historyczno - filozoficzny odbył posiedzenie naukowe, na którem prof. Zakrzewski przedstawił pracę dr. Antonowa, p. t.: „Stanisław Koniecpolski, hetman w. k.", prof. Fischer pracę dr. Sulimirskiego p. t.: „Trakowie w Małopolsce Wschodniej w epoce bronzowej i halsztackiej" i dr. Geborowicz — pracę własną p. t.: „Mogilno - Płock - Czerwińsk. Studja nad organizacją kościoła na Mazowszu w XI i XII wieku".

POLONICA WŁOSKIE

Dzieło uczonego poznańskiego po włosku. W Ferrarze wyszedł, pod tytułem „L'importanza della Slesia nella historja dell'Polonia", przekład pracy prof. U. P. dra Kazimierza Tymienieckiego „Znaczenie Śląska w dziejach Polski". Przekładu dokonał p. Ferrucio Lupis, były konsul włoski w Katowicach. P. Lupis zaopatrzył przekład obszernym wstępem o obecnej sytuacji Śląska, nastrojach ludności i t. p.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Z wystaw warszawskich. Piszą nam z Warszawy: W „Zachęcie" gości grupa krakowska „Jednoróg", zasilona obecnie członkami z innych miast. Zbiorową wystawę drzeworytów urządził p. Stefan Mrożewski, bawiący na dalszych studjach w Paryżu, talent zupełnie wyjątkowy nawet między tak licznymi dzisiaj u nas wybornymi majstrami rylca. Również zbiorową jest wystawa p. Ołeksy Nowakowskiego, Rusina ze Lwowa, który nadesłał około 60 prac, wskazujących na duży talent, zwłaszcza kolorystyczny. Prace te obejmują już „jubilacki" bo dwudziestopięcioletni okres działalności artystycznej. (tw)

TEATR

„U mety" w Krakowie. Donoszą nam z Krakowa: Najgorętszemi owacjami przyjęto K. H. Rostworowskiego na premjerze „U mety". Sztuka wywarła głębokie wrażenia, zwłaszcza, że była zagraną wybornie. Felka grał p. Burnatowicz, Franka p. Szyndler (który też reżyserował), Cimkiewicza p. Fabisiak, Ludę p. Jaroszewska. (kt)

OCHRONA ZABYTKÓW

Ochrona zamku brzeżańskiego. Ze Lwowa piszą nam: Oddział lwowski Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego urządził ostatnie swe walne zebranie w Brzeżanach, aby zbadać na miejscu stan ruin zamku Sieniawskich, zbudowanego w r. 1550. Obecnie zamek ten należy do p. Jakóba Potockiego, właściciela dużego klucza w Brzeżańszczyźnie. W czasie wojny zamek uległ wielkiemu zniszczeniu i chyli się ku upadkowi wraz z cenną pod względem architektonicznym kaplicą zamkową, podziemnemi sklepieniami i narożnemi basztami. Koszt odbudowy wyniósłby około 600 tys. złotych. Oddział Tow. Turystycznego postanowił zająć się odczyszczeniem kaplicy i zamku, aby udostępnić cenny zabytek wycieczkom krajoznawczym. Postanowiono też zwrócić się d owłaściciela z prośbą o zaopiekowanie się ruinami i zabezpieczenie ich przed niszczeniem. (oz)

LITERATURA

„Czarny trójkąt". Amatorzy lżejszego detektywizmu chętnie zawrą znajomość z p. Markiem Romańskim, który wydał właśnie w „Roju" powieść „Czarny trójkąt". Jeżeli druga część, mająca nosić tytuł „Człowiek z Titanica", będzie równie zajmującą, to potrzeba takich opowiadań, niezawodnie istniejąca, będzie przez wyrób krajowy zaspokojoną o wiele lepiej, niż to nieraz bywa z importem. Rzecz dzieje się w Warszawie, i przynajmniej jak dotąd nie ocieka brudem, intryga w miarę powikłana i obsypana domyślnikami, opowiadanie biegnie żywo wśród ciekawych zahaczeń, a bez nadmiernych komplikacyj, które np. u Wallace'a uniemożliwiały czasem orjentację i w końcu zabiły u nas poczytność tego przereklamowanego wielopisa. „Czarny trójkąt" ma za tło tajemnicze poczynania szajki „satanistów", którzy znak przewróconego trójkąta wzięli sobie za symbol i pieczęć. Na razie są nieuchwytni, lecz wszystko wskazuje na to, że przy końcu poniosą zasłużoną karę. (in)

W WAWELSKIM KRĘGU

Spojrzyj na miasto! Widzisz, jak niby skrzydła orle rozciąga nad Wisłą swe wielkie przedmieścia. Kolebka starej Rzeczypospolitej! Grobowiec naszych bohaterów! Rzym słowiański!

W tych patetycznych słowach nazwał Mickiewicz Kraków Rzymem słowiańskim. Porównanie Krakowa z Rzymem miało już wówczas długą za sobą tradycję. Wystarczy choćby powołać się na wydane w r. 1647: „Klejnoty stołecznego m. Krakowa", w których poczciwy Pruszcz, zwracając się do czytelnika, tak pisze: „To powiedając inszym i sam w sobie uważając, rzeczesz, że Kraków jest drugi Rzym"... Porównanie oczywiście przesadne i zawdzięcza je Kraków swemu bogactwu kościołów, a później także zabytków, dzięki którym wybija się na czoło naszych miast, zostawiając je daleko za sobą w tyle. Wszak: „Cracovia totius Polonaie urbs celeberima", jak Lwów: „Leopolis semper fidelis", a Poznań: „elegans civitas".

Trzy powyższe cytaty o Krakowie wyjęte są z najnowszego przewodnika dla zwiedzających Kraków, wydanego w zeszłym roku przez Towarzystwo Miłośników Historji i Zabytków Krakowa, w opracowaniu młodego uczonego Karola Estreichera, należącego do czwartej generacji tej tak zasłużonej krakowskiej rodziny.*) W pięciu przechadzkach po Krakowie dał nam autor w przejrzystym skrócie całą „wiedzę o Krakowie", opartą na wynikach ostatnich badań naukowych. Trafnie dobrane ilustracje i plany najważniejszych zabytków architektonicznych, ułatwiające znakomicie orjentację, podnoszą wartość starannie opracowanego tekstu, opatrzonego szczegółowemi zestawieniami całej odnośnej nowszej literatury o Krakowie i jego zabytkach. Tem bardziej jednak razi brak planu rozmieszczenia sal zamku królewskiego w czwartej przechadzce po Wawelu. Nie umniejsza to oczywiście w niczem wdzięczności naszej dla autora, który dał nam tak sympatyczny, dobry i pożyteczny przewodnik po „słowiańskim Rzymie"; wydanie to było rzeczywiście palącą koniecznością.

Widać pisał młody uczony swój krakowski przewodnik pod szczęśliwemi auspicjami, bo jakoś tak się złożyło, że stoi ten przewodnik na czele dłuższego szeregu dzieł o Krakowie, wydanych jakby na przekór obecnemu kryzysowi, depresji finansowej. kompresji wydatków i innych tp. modnym obecnie objawom. W tym samym bowiem roku 1931 wydała gmina m. Krakowa obszerne dzieło (663 str.) o t. zw.: Wielkim Krakowie, p. t. „Kraków — rozszerzenie granic 1909—1915", w którem obok rozdziałów dotyczących statystyki i materjałów o wielkim Krakowie, oraz stanu współczesnego Krakowa jest osobny rozdział, świetnie napisany przez śp. prof. St. Krzyżanowskiego, przedstawiający zwięzłą historję terytorjalnego rozwoju Krakowa od czasów najdawniejszych. W roku obecnym wydało Tow. Mił. Krakowa dwa nowe tomy „Bibljoteki Krakowskiej" o Krakowie w XIX. wieku, już zreferowane w naszym „Dziale", świeżo zaś wyszedł po dwuletniej przerwie dwudziesty trzeci tom „Rocznika Krakowskiego", który chcę właśnie omówić**).

Cały tom przedstawia się wprost świetnie; stara naukowa tradycja krakowska wycisnęła na nim swe piętno. Na czoło prac wybija się Adolfa Szyszki — Bohusza rzecz o wawelu średniowiecznym, dająca syntetyczny zarys rozwoju Wawelu w poszczególnych okresach średniowiecza, oparty na epokowych odkryciach, dokonanych przez tego uczonego architektę. Jest to nowa „wiedza o Wawelu", z wielkim trudem wydarta wawelskiemu wzgórzu i fragmentom dawnych jego średniowiecznych murów. Warstwicowy plan wzgórza z planem budowli z XI.—XII. w. wykazuje trzy kompleksy gmachów: 1) katedrę romańską, 2) położony w odległości 50 mtr. napołudnie od jej transeptu kościółek św. Feliksa i Adaukta, 3) oraz o 4 mtr. na wschód od katedry skromny gród wawelski, na spadku wzgórza od strony miasta z wysokim na 18 metrów kamiennym stołpem (wieżą) koło obecnej Kurzej Stopki. Widok ówczesnego romańskiego Wawelu z lotu ptaka dał autor na osobnym ołówkowym szkicu. Na następnych planach widzimy rozrost gmachów wawelskich w pierwszej połowie XIII., kiedy to już przez Konrada Mazowieckiego prezbiterjum i transept dawnej romańskiej bazyliki, jako kaplica św. Gereona oraz rotunda św. Feliksa i Adaukta zostały opasane murem wawelskim, a odcięte od części wzgórza z katedrą. Trzy dalsze plany zaznajamiają nas z rozwojem Wawelu w II-ej połowie XIII. w., oraz w pierwszej i drugiej połowie XIV. wieku.

Z tem studjum wawelskiem godnie współzawodniczy o palmę pierwszeństwa kustosz Muzeum Czartoryskich, Stefan S. Komornicki, w monografji o kaplicy Zygmuntowskiej w katedrze na Wawelu (1517—1533), „jednego z najdoskonalszych dzieł sztuki na ziemiach Polski", dzieła architekty Bartola Berrecciego (należy pisać nazwisko to przez podwójne „r"). Monografja składa się z dwóch części; w pierwszej daje autor szczegółową, na archiwalnych źródłach opartą historję budowy kaplicy, w drugiej omawia kompozycyjne walory kaplicy. Z archiwalnych źródeł wybijają się na pierwszy plan rachunki składane Zygmuntowi St. przez burgrabiego Jana i wielkorządcę Seweryna Bonerów. Kaplica jest budowlą centralną, która to forma stanowiła naczelny ideał Odrodzenia. Kompozycja ścian wnętrza wykazuje podwójny motyw: prosty zarys portyku o czterech pilastrach, oraz połączony z nim układ wnęk, wypełniających przestrzenie międzypilastrowe. W włoskiem budownictwie odrodzenia występuje taka dwumotywowa architektura po raz pierwszy u L. B. Albertiego. Pomysłu dostarczyły rzymskie łuki triumfalne.

W związku z restauracją wieży ratuszowej na rynku krakowskim, prowadzonej przez znanego architektę Fr. Mączyńskiego, omówił ten szacowny zabytek bardzo szczegółowo nestor naszych historyków sztuki, St. Tomkowicz, dając obfitą ilustrację. Inny z grona nestorów krakowskich, tyle zasłużony około pieczy nad zabytkami Krakowa, Józef Muczkowski, zestawił portrety Zygmunta Starego, uznając portret jego w Gołuchowie za jedyny autentyczny wizerunek tego króla; autor przypisuje ten portret Hansowi Kulmbachowi. Tenże autor podał również dwa nieznane widoki zamku wawelskiego i pałacu Zamoyskich w Warszawie ze zbiorów szweckich, wykonane w czasie pierwszej wojny szweckiej przez Macieja Palbitzkiego. Bardzo ciekawie przedstawia się również studjum prof. Wł. Semkowicza o zbadanym przez niego na miejscu w Numanie (koło Ankony) romańskim krucyfiksie (t. zw. krucyfiksie z Sirolo), który przed XV. w. był w kościele św. Salwatora na Zwierzyńcu w Krakowie.

W dziale sprawozdań omówił Mich. Walicki dwa katalogi T. Kopery i J. Kwiatkowskiego obrazów i rzeźb w Muzeum Narodowem. Na wyszczególnienie zasługują sprawozdania konserwatorskie ks. dr. T. Kruszyńskiego o restauracji sarkofagów wawelskich i Wł. Terleckiego o restauracji wieży ratuszowej, kościoła Karmelitów, kaplicy św. Jacka u dominikanów, kościoła pijarów i kamienic przy ul. Florjańskiej. Pomijając trafnie przeprowadzoną restaurację wieży ratuszowej, w pozostałych wypadkach, jak stwierdza sprawozdawca, dzieją się karygodne rzeczy wbrew opinji Wojew. Urzędu Konserwatorskiego, który nie ma dostatecznej egzekutywy. W przyszłym „Roczniku XXIV." ma się ukazać osobne studjum Wł. Terleckiego o dziejach restauracji Zamku na Wawelu. Jest to bardzo ciekawa zapowiedź i nie trzeba tracić nadziei, że ten zapowiedziany tom „Rocznika" ukaże się rzeczywiście w przyszłym kalendarzowym roku i że kochający swe zabytki Kraków nadal nie wyjdzie z osiągniętej obecnie pysznej formy.

Dr. Feliks Pohorecki.

Poznań.

---

*) Karol Esteicher: Kraków. Przewodnik dla zwiedzających miasto i jego okolice. Kraków, nakł. Tow. Mił. Hist. i Zab. Krak., 1931, str. 286 +103 rycin i plan miasta.

**) Rocznik Krakowski. Wydawnictwo Tow. Mił. Hist. i Zab. Krakowa. Tom XXIII. Kraków 1932, str. 183.

Cywilizacja wrogiem i zarazem rozsadnikiem chorób

Znakomity lekarz i higjenista berliński, prof. W. His, wypowiedział się — co zdarza się rzadko — niezwykle szczerze i otwarcie o możliwościach medycyny współczesnej w związku z cywilizacją doby obecnej.

W świetle wyjaśnień prof. Hisa staje się zrozumiały i wytłumaczalny tak silny dzisiaj wpływ znachorstwa i pęd do korzystania z rad i metod leczenia znachorów, nawet i zwłaszcza w sferze ludzi wykształconych, w krajach o wysokim poziomie cywilizacji.

Jak stwierdza prof. His, cywilizacja spółczesna zarówno szkodzi, jak przynosi korzyści zdrowiu i organizmowi ludzkiemu. Jej oddziaływanie sprawia, że dzisiaj jest niesłychanie rozpowszechniony stan pośredni między zdrowiem a chorobą, który znajduje swój wyraz w wyczerpaniu organicznem, w rozlicznych newrozach. Człowiek żyjący stale w mieście, pracujący w zamkniętych lokalach, cierpi na brak słońca, wody, powietrza, odżywia się zbyt skomplikowanie, staje się mniej odporny na choroby infekcyjne i przeziębienia — słowem odczuwa ujemne skutki cywilizacji.

Znamienny przykład szkodliwości obecnego regime'u daje nam Bejrut w Syrji. 30 lat temu nie było w Bejrucie ani jednego dentysty, ludność miała zdrowe uzębienie. Od czasu przemian w gospodarce i w trybie życia na modłę europejską, choroby uzębienia stały się zjawiskiem częstem i dentyści mają w Bejrucie tyleż zajęcia, co ich koledzy w każdem mieście europejskiem.

Lekarz dzisiejszy wie więcej od swego poprzednika. Dysponuje lepszemi i liczniejszemi środkami. Ale — zdziałać więcej niż tamten nie może. Rozpoznanie chorób, djagnoza i jej metody posunęły się znacznie naprzód. Terapja jednak pozostała w tyle. Rozpoznajemy łatwiej i prędzej chorobę, ale to nie znaczy, abyśmy potrafili zawsze pacjenta uleczyć. Nie leczymy dzisiaj lepiej, niż lekarze dawniejsi. Natomiast udało się nam zapobiegać niektórym chorobom, zwłaszcza infekcyjnym, dzięki postępom higjeny i profilaktyki.

Zdaniem prof. Hisa ludzkość nie będzie nigdy zabezpieczona zupełnie przed chorobami infekcyjnemi o charakterze epidemicznym. Prof. His tłumaczy to naturą bakteryj chorobotwórczych. Mikroby gruźlicy np., jak to już dzisiaj wiadomo, atakowały z początku rośliny, później zwierzęta, wreszcie człowieka. Mikroby, z początku nieszkodliwe, stają się z czasem złośliwe. W ten sposób pojawiają się choroby epidemiczne, których pochodzenie i zarazek są nam, przynajmniej z początku — zupełnie nieznane.

Pozatem prof. His wyznaje opinję, iż czynniki psychiczne i emocyjne mogą wywierać wpływ na stan zdrowia chorego i stać się czynnikiem uzdrowienia. Opinja prof. Hisa odbiega w tym wypadku od współczesnego prądu racjonalistycznego w medycynie.

Zaznaczone i podkreślone przez uczonego i lekarza słabe strony medycyny praktycznej tłumaczą dostatecznie zjawisko pozornie paradoksalne, jakiem jest w naszych czasach racjonalizmu, wiara w znachorów, uprawiających różne praktyki i obrzędy napoły mistyczne. Newrozy i wyczerpanie, o których wspomina prof. His, jak również niemoc medycyny w wielu wypadkach, są podatnym gruntem dla praktyk znachorskich.

M. B.

Miasto przyszłości

Problem budowy nowoczesnych miast, któreby pod każdym względem odpowiadały wymaganiom użyteczności, higjeny, komunikacji, estetyki itd., od dawna zaprząta umysły ludzkie. Zagadnienia te według p. Le Corbussier, najsławniejszego zpośród architektów francuskich i fachowca w dziedzinie urbanistyki o sławie europejskiej, przyszłość rozwiąże w sposób następujący:

Wydaje mi się wysoce nieprawdopodobnem, wywodzi p. Le Corbussier, że wielkie miasto przyszłości rozrastać nie będzie się mogło w nieskończoność, jako olbrzymie skupieniedo mków jedno lub dwumieszkaniowych. Przeciwnie, miasta muszą być zurbanizowane. Wypieranie ruchu pod ziemię nie może być kontynuowane, przeciwnie, ruch przeniesie się w poważnej części ponad domy. Także domy wspinać się będą coraz wyżej w górę, przyczem spoczywać będą na słupach jak przedhistoryczne budowle palowe, ażeby całą powierzchnię ziemi pozostawić wolną dla parków i ogrodów.

Każdy dom połączony będzie krytemi gankami z przynależnym placem gier dla dzieci, placami sportowemi, ogrodami, łąkami. Zakurzone ulice i podwórza dzisiejsze znikną zupełnie. Olbrzymiegmachy mieszkaniowe o 40 do 50 piętrach będą wszystkie ze sobą połączone założonemi górą gankami, tak iż całe miasto tworzyć będzie jeden blok w którym wewnętrzne dziedzińce zamienia się w wiszące nad ziemią słoneczne baseny do pływania.

Dla lokatorów i ich samochodów urządzone będą tuż przy windach garaże i połączone z biegnącemi nad domami ulicami, które tworzyćbędą główne arterje komunikacyjne miasta przyszłości. Drogi naziemne w ogrodach i parkach oraz ganki biegnące wzdłuż domów, pozostawione będą wyłącznie dla ruchu pieszego, podczas gdy ruch kołowy odbywać się będzie górą nad domami. Także mieszkania ulegną gruntownemu przeobrażeniu. Ściany zbudowane będą z materjału izolacyjnego, nie przepuszczającego żadnych odgłosów i dźwięków.

Materjałem podstawowym przyszłości będzie metal i szkło. Ściany ze szkła zastąpią korzystnie dzisiejszy system okienny. Meble będąprzeważnie wbudowane w ściany, co umożliwi skasowanie wielkiej części dzisiejszego naszego umeblowania. Tak urządzone mieszkania dawać będą przy przeciętnej wielkości 14 m. kw. maksimum wygody światła i powietrza.

Mój plan budowy miast przyszłości nie opiera się bynajmniej na kapitaliźmie, lecz na szerokich masach. Mieszkania są tak pomyślane, że oprócz powyżej wyszczególnionych zalet zapewniają poszczególnemu właścicielowi daleko idącą swobodę.

Ideał miasta przyszłości, jaki zrodził się w umyśle genjalnego Francuza, zapewne jeszcze długo pozostanie nieziszczalnym ideałem.

WiP.

Paradoksy kryzysowe

W tygodniku paryskim „Le Capital" znanyp ublicysta francuski, J. Barthélemy, ogłasza pod powyższym tytułem interesujący artykuł na temat nigdy niewyczerpany: obecnych przejawów iskutków kryzysu światowego.

Autor pisze:

„Ponieważ wszystkiego mamy poddostatkiem, przeto brak nam wszystkiego wszędzie. Nie wiedząc co zrobić ze zbiorami kawy, Brazylja topi worki kawy w morzu lub używa jej do opalania lokomotyw, Kanada dusi się pod ciężarem zapasów zboża, w Indjach gniją olbrzymie rezerwy orzechów palmowych, w Tunisie wyrzuca się do śmietników góry oliwek, Francja zalana jest winem, z którem niewiadomo co zrobić, Rumunja dusi się od nadmiaru kukurydzy, w Indochinach leżą bez użytku zapasy kauczuku, etc. etc.

Gdy spichrze są puste — kryzys. Gdy są przepełnione kryzys. Gubi świat megalomanja maszynizmu i inflacja kredytu.

Gigantyczne przedsiębiorstwa o monstrualnej koncentracji, z trudem wielkim mogą podołać zadaniu oprocentowania góry kapitałów, które wchłonęły, a nie są w stanie produkować towarów po tańszej cenie. Zniszczywszy drobnei średnie przedsiębiorstwa, rozpędziwszy ich pracowników i pracodawców, trusty te zniszczyły zarazem konsumentów, a więc pozbawiły się rynków zbytu. Wieże Babel przemysłu i finansów muszą się zawalić i pogrzebią pod swemi gruzami tysiące istnień.

Przedwczesnym byłoby jednakże wyciągać stąd wniosek, iż kapitalizm znajduje się w stanie upadku, jak również domagać się na tej zasadzie zastąpienia inicjatywy prywatnej przez etatyzm.

Nie, kapitalizm nie przegrał swej stawki, ciągnie autor, zawiódł o tyle i tam, gdzie etatyzm paraliżował jego swobodę ruchów. Interwencja etatyzmu stwarza sztucznie produkcję przemysłową i rolniczą, wbrew warunkom naturalnym, w celu aprowizowania kraju w razie możliwej zawsze wojny. Etatyzm redukuje również i ogranicza konsumcję, zamyka rynki przez wprowadzenie ceł protekcyjnych.

Mówi się zwykle dużo o zdobyczach i postępach społecz nych, które zostały wprowadzone w życie dzięki naciskowi państwa na pracodawców. Otóż i tutaj wnioskuje się fałszywie: postęp w tej dziedzinie został osiągnięty dzięki udoskonaleniom, które są dziełem i zdobyczą kapitalizmu, a nie państwa.

Natura nie uznaje przeskoków. Równowaga będzie znów przywrócona, o ile etatyzm nie będzie się starał wepchnąć życia w sztuczne koryto, a rozsądek wróci do swych praw. Paradoksy kryzysowe znikną wtedy same przez się".

Or.

Kucharz i księżniczka krwi

Escoffier, kucharz francuski, cieszący się światową sławą, zadedykował swą najnowszą książkę kucharską księżniczce Ingrid, córce szwedzkiego następcy tronu, a również jedną z najsłynniejszych swych kombinacyj kulinarnych nazwał „Filet de Sole a laPrincesse Ingrid". Książka Escoffier'a, nosząca tytuł „Obecna i jutrzejsza kuchnia" przetłumaczona została na język szwedzki.

W związku z uznaniem i sympatją jakiej dał wyraz Escoffier, przypisując swą książkę księżniczce Ingrid, wtajemniczeni twierdzą, iż córka szwedzkiego następcy tronu, jestbodaj że najznakomitszą kucharką w Europie. Podobno kilka lat poświęciła księżniczka studjom nad tajnikami sztuki kulinarnej, pod kierownictwem wielumistrzów gastronomji, śród których znajdował się również Escoffier. (k)

Ile nóg mają małpy

Komiczny spór na temat ilości nóg u małp wyniknął między dyrekcją kolejową w porcie angielskim Fokelstone, a urzędem celnym. Do Fokelstone przybyło okrętem z Afryki sześć małp, które zamówiła pewna firma londyńska. Z okrętu miały być małpy załadowane do pociągu i wysłane do Londynu. Urząd celny w Folkstone sprzeciwił się jednak dalszej podróży małp, twierdząc, iż małpy są zwierzętami dwunożnemi i jako takie nie mogą być zwolnione od opłaty cła, które wynosi 10 proc. ich wartości. Dyrekcja kolejowa, wychodząc znów z założenia, iż małpy są czworonogami, podtrzymywała zdanie, iż jako takie małpy nie ulegają ocleniu według istniejącej taryfy celnej. Spór się zaostrzył: „zoologowie" celni i kolejowi nie mogli się pogodzić. Odwołano się wreszcie do wyższej instancji — do centrali celnej w Londynie, która wydała wyrok iście salomonowy: małpy nie są ani czworonogami, ani dwunożnemi zwierzętami, gdyż wogóle — nóg nie mają, a skoro tak, muszą opłacać cło. Londyńscy „zoologowie" celni są bowiem zdania, iż małpy posiadają ręce, a nie nogi!

Wyrok londyński nie uśmierzył wątpliwości władz w Folkestone, które obstają nadal przy swojem twierdzeniu. Historja o „małpim" sporze przeniosła się obecnie na łamy prasy angielskiej i wzbudziła ogólną wesołość.

Czy wiecie, że...

— Brytyjskie Towarzystwo Biblijne wydało obecnie Biblję w tłumaczeniu na język plemienia Karamojong, zamieszkującego okolice jeziora Rudolfa we wschodniej Afryce.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Brak mięsa i groźba strajku rzeźnickiego w Warszawie

Warszawie zagraża brak mięsa. Taka wiadomość rozniosła się w sobotę w szerokich sferach detalicznych kupców mięsnych i wędliniarzy, zrzeszonych w stowarzyszeniach i cechach.

Niepokojąca ta wiadomość znajduje podłoże w niektórych faktach, dokonanych w ciągu ostatnich kilku dni.

Otóż 19 bm., w cechu rzeźnickim odbyła się konferencja wszystkich istniejących zrzeszeń rzeźnickich, na której utworzono centralną organizację, reprezentującą wszystkich rzeźników i wędliniarzy detalicznych w Warszawie. Prezesem tej centrali wybrany został p. Weber, wiceprezesem p. Klein, a sekretarzem p. Kwapiński. Podczas dyskusji stwierdzono, żedetaliści są ofiarami wyzysku ze strony t. zw. rekinów mięsnych, t. j. hurtowników, posiadających ogromne wpływy na terenie rzeźni, targowisk i giełdzie mięsnej. Podczas, gdy policja i władze administracyjne sporządzają masowo protokóły przeciw detalistom, rekiny pobierają ogromne ceny, zupełnie niewspółmierne do oznaczonych przez komisarjat rządu.

W ciągu ostatniego tygodnia sporządzono 230 protokółów na detalistów, którym grozi kara grzywny i aresztu. Jednakże ceny, pobierane przez tych detalistów w zupełności odpowiadają cenom, notowanym przez giełdę mięsną, z dodatkiem godziwego zarobku.

Na 24 bm. zwołano wielki wiec rzeźników i wędliniarzy. Pozatem złożono obszerne memorjały do min. spraw wewn., jak również i do min. przemysłu i handlu, w których zainteresowani proszą o zwrócenie uwagi na szkodliwą i protekcyjną dla rekinów działalność giełdy mięsnej. Inne ceny notuje giełda w cedule, inne zaś podaje do wiadomości komisarza rządu, co w rezultacie odbija się nader ujemnie na stosunku władzy tej do detalistów.

Jeżeli nie nastąpi ingerencja władzy centralnej, wówczas jak zapewniają zainteresowani, wystąpią oni masowo z giełdy, wymawiając członkostwo w liczbie tysiąca osób. Pozatem ma być proklamowany strajk w postaci przerwania zakupów i zamknięcia sklepów detalicznych.

Ks. arcybiskup Jałbrzykowski wśród ludności litewskiej

J. E. ks. arcybiskup metropolita wileński R. Jałbrzykowski dokonał w ciągu ostatnich dni szczegółowej wizytacji parafij w powiecie lidzkim. Arcypasterza we wszystkich miejscowościach przyjmowano bardzo serdecznie. Zaznaczyć należy, że w powitaniach ks. metropolity przez ludność wzięły obecnie udział zastępy młodzieży litewskiej. W niektórych wsiach zamieszkałych przez ludność litewską, przez które przejeżdżał ks. arcybiskup, witano arcypasterza przemówieniami w języku litewskim, na co błogosławiąc odpowiadał ks. arcybiskup po litewsku, językiem, którym świetnie włada.

Święto Marjańskie we Lwowie

W dniu 29 bm. lwowska młodzież szkolna złoży hołd Królowej Korony Polskiej na miejscowem boisku sokolem. Szczytowym punktem programu będzie odśpiewanie przez wszystkie zespoły śpiewacze i orkiestry pieśni Bogu rodzica oraz przemówienie ks. biskupa dr. F. Lisowskiego, transmitowane przez megafony. Po przemowie chóry odśpiewają szereg pieśni maryjnych, przeplatanych żywemi obrazami. Poza zyskiem moralnym, obchodem tym przyczyni się młodzież do zdobycia funduszów na budowę kościoła pod wezwaniem Matki Boskiej Ostrobramskiej, mającego stanąć na Górnym Łyczakowie.

50-lecie zakładów im. ks. Siemaszki

Dnia 22 bm. obchodził katolicki Kraków 50-lecie istnienia ważnej placówki wychowawczej, zakładów im. ks. Siemaszki.

W r. 1882 ks. Kazimierz Siemaszko rzucił podwaliny pod kwitnącą dziś instytucję społeczną przez otwarcie jednej izby dla osieroconych kilkunastu chłopców. Przez 50 lat ziarno miłosierdzia wydało wspaniały owoc w postaci trzech zakładów, w których wychowuje się łącznie 450 chłopców-sierot. W ciągu tego okresu korzystało z opieki i wychowania w tych zakładach około 5 tysięcy młodzieży, wyrwanej często ulicy. Młodzież ta pracowała i pracuje dziś z pożytkiem dla społeczeństwa.

Na uroczystość jubileuszową przybyli dawni dyrektorzy Zakładów im. ks. Siemaszki: ks. superjor Rzymełka z Wilna i ks. superjor Lorek, proboszcz kościoła św. Krzyża w Warszawie.

Przez szybkę

„Co nagle..."

„Co nagle, to po djable" — trochę niewyraźnie, ale do rymu mówi przysłowie.

Wiele osób i wiele instytucyj trzyma się ściśle tej zasady. Osoby — opowiadając dowcipy, instytucje — załatwiając formalności.

Jadę tramwajem. Mimowoli, czy nie mimowoli słucham rozmowy sąsiadów, dwu panów.

— Czy opowiadałem już panu ten ostatni doskonały dowcip?

— Nie! Doskonałego nigdy mi pan nie opowiadał.

— A ten jest rzeczywiście kapitalny. Zaraz, zaraz, jak to się on zaczyna. Był sobie pewien pan. Taki, wie pan, jegomość, stary kawaler. No, i jak to stary kawaler miał swoje dziwactwa. Naprzykład miał zwyczaj, wychodząc z domu, przyczepiać do drzwi bilet wizytowy, a na bilecie pisał dokąd idzie. Rozumie pan. Pisał poprostu: „idę do kawiarni", albo „jestem w restauracji", albo „poszedłem z wizytą do państwa tych a tych". — Jakby kto ze znajomych przyszedł, żeby wiedział, gdzie go szukać. Rozumie pan?

— Ależ rozumiem, tylko mów pan prędzej! — miałem ochotę wykrzyknąć, bo zbliżał się mój przystanek.

Ale opowiadający pan nie zwracał na mnie uwagi i opowiadał dalej „langsam aber deutlich".

— Więc pewnego razu jegomość ten wybrał się na pogrzeb znajomego i napisał na kartce. Zaraz, zaraz! Jakto on napisał? Aha, napisał, proszę pana: „jestem na cmentarzu". Rozumie pan? Był na pogrzebie, więc na cmentarzu. Więc ten napisał na bilecie wizytowym: „Stanisław Ikski (czy jak się tam nazywał) na cmentarzu". I proszę pana...

Tramwaj stanął na moim przystanku, ruszył, a ja czekałem na dowcip.

— I, proszę pana, jakiś dowcipniś dopisał pod spodem — „niech odpoczywa w pokoju", przepraszam — napisał „Requiescat in pace". Co?! Świetny dowcip! Jak, powiada, jesteś na cmentarzu...

Zerwałem się z miejsca i, wbrew przepisom, wyskoczyłem w biegu z tramwaju. Dobrze mi tak! Poco podsłuchuję!

Podobnie dzieje się w urzędach.

Zachorowała jedna z moich znajomych, trzyletnia Halinka. Gorączka, przeziębienie, czy coś w tym rodzaju. Ojciec Halinki jest od kilku lat bezrobotny, a matka pracuje i należy do Kasy Chorych. Poszła więc do tej instytucji po kartkę do lekarza. Kazali jej przynieść zaświadczenie, że mąż jest bezrobotny, a ona utrzymuje rodzinę. Poszła na drugi dzień do policji. Kazali jej przynieść zaświadczenie z Magistratu, że mąż pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Dalszego ciągu wędrówki po różnych urzędach nie pamiętam po porządku. Wiem, że były tam biuro ochrony pracy, ubezpieczalni, funduszu bezrobocia itd. itd. Po tygodniu niewiasta była znów w Kasie Chorych, ale jeszcze brakło jakiegoś zaświadczenia.

Dla happy endu należałoby powiedzieć, że pacjent w międzyczasie umarł. Tak się jednak złożyło, że Halinka wyzdrowiała, a kartki do lekarza jeszcze nie było.

No, czy niedobrze, że się nie spieszyli? „Co nagle, to po djable".

X. AWERY.

Jest to końcowa scena z „Niedojrzałego owocu", który w Teatrze Polskim wywołuje salwy śmiechu. (Na powyższem zdjęciu: p. Iwański, p. Jadwiga Zaklicka, p. Nowacki, p. Sawicka.) W szczególności p. Zaklicka niezrównaną swoją kreacją zdobywa sobie huragan oklasków. Niestety, znakomity nasz gość krakowski nie długo już zabawi w Poznaniu. Urocza artystka występować tu jeszcze będzie tylko do końca bież. tygodnia.

SPORT

Automobilizm

Automobilklub Wielkopolski urządza w niedzielę wycieczkę do Rogalina. Zbiórka maszyn o godz. 14 przed lokalem klubowym przy ul. Matejki.

W czerwcu odbędzie się we Lwowie międzynarodowy wyścig okrężny. Od kilkunastu dni prowadzone są prace nad wybrukowaniem części ul. Stryjskiej, która poza tem otrzyma asfaltową nawierzchnię. Dotychczas do wyścigu zgłosili się definitywnie następujący automobiliści zagraniczni: v. Morgen (Niemcy) na „Buggati", von Stück (N) na „Mercedes", Broschek (N) na „Mercedes", Schmidt (Czechosłowacja) na „Buggati", inż. Horvill (Czech.) na „Amilkarze" i Nadu (Rum.) na „Buggati". Z polskich kierowców startować będą: hr. Sumiński na Alfa - Romeo, inż. Bogucki na Buggati p. Cieński na wozie wyścigowym, zakupionym po śp. hr. Hardeggu.

Lekka atletyka

„Sokół" - Leszno i „Astra" - Krotoszyn 59:55. Zawody międzyklubowe w Krotoszynie przyniosły następujące wyniki: 100 m.: 1. Wargosz i Szymański (obaj Sokół) 11.5; 200 m.: Wargosz 23.9; 800 m.: Pujanek (S) 2:15; 3000 m.: Grzegorzewski (A) 10:03; 4×100 m.: „Sokół" 47 sek.; sztafeta 400, 300, 200 i 100 m.: „Sokół" 2:11.7; kula Grzelski (A) 10.42; dysk: Grzelski (A) 29.72 m; oszczep: Grzelski 47.90 m.; skok w wyż: Hałas (S) 1.56 m.; w dal: Minta (A) 5.95 m.

Piłka nożna

„Team A" i „Team B". Ciekawe to spotkanie dwóch doborowych zespołów Poznania odbędzie się w czwartek o godz. 16.30 na stadjonie miejskim. Zawody mają na celu wyłonienie najlepszej reprezenteacji Poznania, na niedzielny mecz z Warszawą w stolicy. W ostatniej chwili dotychczasowy skład teamów musiał ulec zmianie; kapitan związkowy p. Przybysz uwzględnił niedzielne spotkania w Poznaniu i na prowincji a w szczególności graczy „Warty" ligowej, powracających obecie do formy.

Żywe chrabąszcze jako ozdoba

W Indjach zachodnich znajduje się chrabąszcz, zwany przez krajowców „cucuro", który świeci w nocy. Świetliste chrabąszcze wydają blask żółtawo - zielony. Eleganckie damy w Hawannie wprowadziły nową modę: noszą „cucuro", jako ozdobę tualety wieczorowej. Chrabąszcze zaszywa się w woreczek z gazy i nosi albo we włosach, albo też przy sukni.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 25 maja 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **14.30** kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godz. **16.45** pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia"; godz. **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **19.15** odczyt z cyklu org. przez Kurat. Okr. Szkolnego Poznańsk., pt. Postępy fotografji minjaturowej" (wygł. dr. Cyprjan); godz. **19.30** pogadanka filozoficzna (VI) (wygł. dr. Michał Sobeski, prof. U. P.); godzina **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godz. **20.15** (W); godz. **21.00** (W); godz. **21.15** (W); godz. **22.30** (W); godz. **22.35** komunikaty sport. i policyjne; godz. **22.50** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10, 13.35** i **14.45** płyty; godz. **15.25** skrzynka pocztowa; godz. **15.45** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **15.50** płyty; godz. **16.20** „O książce która spać nie daje" — prof. Henryk Palmbach; godz. **16.40** płyty; godz. **16.55** lekcja języka ang. (Linguaphone); godz. **17.10** „Przez Pomary do Trok" — p. Jan Bułhak; godz. **17.35** muzyka lekka w wyk. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. **19.15** skrzynka pocztowa rolnicza; godz. **19.30** wiadomości sportowe; godzina **19.35** płyty; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** feljeton literacki „O Bolesławie Prusie" — p. Władysław Korzycki; godz. **20.15** piosenki w wyk. Chóru Warsa; godz. **21.00** „Glossy do twórczości Karola Szymanowskiego" — prof. dr. Zdz. Jachimecki (Kraków); godz. **21.15** koncert kompozytorski Karola Szymanowskiego; wyk.: Stanisława Korwin - Szymanowska (sopran), Bol. Kon (fort.), J. Ozimiński (skrzypce), oraz J. Lefeld i Feliks Szymanowski (akomp.); godz. **22.45** odczyt w języku angielskim: „Preferencyjne taryfy morskie" — dyr. Dep. w Min. Skarbu p. Wacław Fabierkiewicz; godz. **23.00** muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Oddział Lekkoatletyczny K. S. „Warta".** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 24 bm. o godz. 19,30 na salce Koła Senjorów, Aleje Marcinkowskiego 26 nad Sekretarjatem.

— **Stow. Polskiej Młodzieży Kat. pod wezw. św. Kazimierza - Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 25 bm. o godz. 20,15 w salce parafjalnej.

— **Klub Tow. „Vita" Poznań** urządza 26 bm. wycieczkę do Szeląga. Punkt zborny o godz. 6 rano przy kiosku na moście Teatralnym. Późniejsze spotkanie w ogrodzie Bractwa Strzeleckiego.

— **Baczność Tow. Powst. i Woj. im. Bolesława Chrobrego Poznań Stare Miasto.** Wszyscy członkowie zbiorą się pod sztandar w czwartek o godz. 8,15 przy moście Chrobrego, celem wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała.

— **Baczność Stow. Porządku Publicznego Poznań Stare Miasto!** Zbiórka wszystkich członków w czwartek 26 bm. rano o godz. 8,15 przy moście Chrobrego, celem wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała.

— **Tow. Uczestników Powstania — Dzielnica Jeżyce.** Zbiórka celem wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała w parafji Jeżyckiej odbędzie się w czwartek, dn. 26 bm. o godz. 17 przy ul. Kościelnej 15.

— **Baczność! Towarzystwo Uczest. Powstania Wlkp. 1918-19 Łazarz - Górczyn.** Bierzemy udział w uroczystych procesjach Oktawy Bożego Ciała jak następuje: Zbiórka 26 bm. o godz. 16,30 przy ulicy Kanałowej 17; 29 bm. o godz. 7,30 rano przy ulicy Kanałowej 17; 29 bm. o godz. 16,30 przy ul. Marsz. Focha narożnik ul. Palacza; 30 bm. o godz. 16,30 przy ulicy Kanałowej 17; 2 czerwca o godz. 16,30 przy ulicy Kanałowej 17. — Przybycie wszystkich członków jest konieczne.

— **Tow. Sportowe Wędkarzy „Warta"** w Poznaniu. Nadzwyczajne zebranie odbędzie się 27 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań przy ul. Wronieckiej 14. Ze względu na ważność omawianych spraw, między innemi o nowej ustawie rybackiej oraz sprawozdanie kol. wiceprezesa z przebiegu zebrania informacyjnego odbytego w Warszawie, obecność wszystkich członków konieczna.

— **Tow. św. Władysława Poznań-Wilda.** Na intencję jubilatów srebrnych godów małżeńskich, druhów naszych Marcina i Apolonji z Masłowskich Piętków, zamieszkałych przy ul. Gen. Prądzyńskiego 10, odbędzie się uroczysta msza św. w tutejszym kościele parafjalnym Zmartwychwstania Pańskiego w piątek, 27 bm. o godz. 9, przy asyście 3 sztandarów naszego Tow.

Na okres letni
ważny od 22 maja 1932 r.
do nabycia w księgarniach i składach papieru — — —
Cena zł 1,—
Wyd.: Drukarnia Toruńska S. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.
zw 14 697/8

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek 27 bm. o godz. 20 na sali Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12. Na porządku obrad referat kol. Kisiela.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Poznańskie Koło Międzykorporacyjne zamiast ofiary na mszę św., odprawioną przez ks. prałata Prądzyńskiego w dniu 13 maja 1932, — 10 zł; — Piotr Stawski z podziękowaniem za wysłuchanie prośby z prośbą o dalszą pomoc, 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 802,30 zł.

Na chleb św. Antoniego: Kazimierz Szałek zamiast wieńca na grób śp. Anny Mierkiewiczowej 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 57 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: Z. W. 1 zł; razem z poprzednio pokwitow. 36 zł.

Na Tow. Stella: Ignacy Łukomski 30 zł.

Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji kwituje z odbioru złożonych na ręce skarbniczki 100 zł zamiast podziękowań za okazane współczucie z powodu śmierci śp. Marjana Chłapowskiego. zw 16535

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowość | **MARASKA** | Nowość

Czekoladę kremową **de Betavia** poleca:

A. Piasecki S. A. Kraków

np 10 285

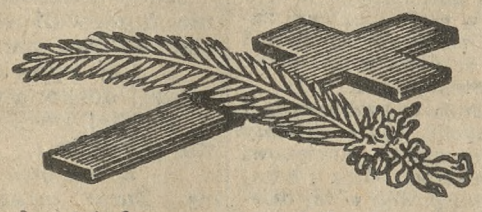

Dnia 23 maja 1932 r., o godzinie 4-tej rano rozstał się z tym światem po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 72 roku życia, ś. p.

August hrabia Cieszkowski

Eksportacja, nabożeństwo żałobne i złożenie ś. p. Zmarłego do grobów rodzinnych w kościele parafjalnym w Wierzenicy, odbędą się w środę, dnia 25 maja 1932 r., o godzinie 11,30 przed poł., o czem zawiadamiają

w głębokim smutku pogrążeni

Wierzenica, dnia 23 maja 1932 r.

przybrani synowie.

Powozy oczekiwać będą na stacji Kobylnica na pociągi o 11,09 i 11,22.

dw 3695

Dnia 22 maja 1932 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i bolesnych cierpieniach, mój najdroższy mąż i kochający ojciec, syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Bronisław Witkowski

przeżywszy lat 49. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 26 b. m., o godz. 6-tej, z Zakładu św. Józefa.

W ciężkim żalu nieutulenі

dw 3692 **żona z córką i rodzina.**

Poznań, Grobla 17.

Zakład Pogrzebowy St. Jaśkiewicz, Poznań, Klasztorna 14.

W niedzielę, dnia 22 maja, o godz. 7 rano, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., zasnął w Bogu, mój mąż, nasz drogi ojciec, ś. p.

Teofil Rochon

przeżywszy lat 56, o czem zawiadamiają

w smutku pogrążeni

Chełmża, dnia 22 maja 1932. **żona i dzieci.**

Eksportacja zwłok z domu żałoby odbędzie się w środę, dnia 25 maja, o godz. 10.30, poczem nabożeństwo żałobne i pogrzeb. nw 10703

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 23 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Leokadja Nowakowa

Pogrzeb odbędzie się w czwarek, dnia 26 maja r. b., o godz. 3.30, z kostnicy Jeżyckiej na cmentarz Jeżycki. zw 14759

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 213.

Przewielebnemu Duchowieństwu, a przedewszystkiem Ks. Infułatowi Rucińskiemu i Ks. Proboszczowi Budaszewskiemu, oraz wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym za okazanie tylu dowodów współczucia i udział w odprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku drogich nam zwłok kochanej żony, matki i babci, ś. p. **Józefy Skrzetuskiej**

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Mąż, dzieci i wnuk.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 52. zw 14753

Gotowe

płaszcze damskie

w wielkim wyborze, bardzo tanie!

F. WOŹNIAK,

Poznań, Kramarska 16.

Pw 18 465/6-21 26/27

Przedstawiciele

na Poznańskie i Pomorze — poszukiwani przez poważne **Zakłady Metalurgiczne** dla działów sprzedaży osi i maszynek do mięsa. Odpowiedzialni wprowadzeni branżyści są proszeni o oferty pod „Przedstawicielstwo Metalowe nr. 20" do Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. nw 10690

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skóre „HEILWUNDER", patent gdański Nr. 1919 Niezwykła kosmetyka do pielęgnacyj skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczliwych wypadkach wszystkich liszaji nawet liszaji ropnych, ranach u nóg egzemie, pryszczach, wyrzutach, wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cel użyteczności. Świetne uznania. Jeżeli bez skutku zwrot pieniędzy Cena 8.60 zł. Wysyłka za zaliczką Przy wysyłce sumy zgóry bez portorjum. nw 10 433

Chem. Kosm. Laboratorjum „KLOSSIN", Gdańsk 2, Hundegasse 43

Zwapnienie żył Zdenerwowanie, osłabienie. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2

Pw 18 462-19 58

Dnia 23 maja 1932 r., o godz. 17.30, zmarła po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, w 88 roku życia, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana żona, nasza kochana matka, babcia i prababcia, ś. p.

Józefa z Koteckich

Tomaszowa Lewandowiczowa

z Koźmina.

Pogrzeb odbędzie się 25 b. m., o godzinie 9-tej rano, w Koźminie.

W smutku pogrążeni

mąż, dzieci, wnuki i prawnuk.

Koźmin, Poznań, Krotoszyn. zw 14756

Dnia 23 b. m. rozstał się z tym światem ś. p.

August hr. Cieszkowski

z Wierzenicy

członek honorowy Tow. kol. wakac. i stacji sanit. „Stella".

Zmarły był szczerym i hojnym dobrodziejem naszego Towarzystwa, które z czcią w historji swego rozwoju wspominać będzie Jego Imię.

Zarząd Tow. Kol. wakac. i stacji sanit. „Stella".

Poznań, dnia 24. 5. 1932. dw 3697

Brzózki dekoracyjne

na Boże Ciało po cenach niskich

ma do odstąpienia

Nadleśnictwo Bytyń

28 klm. od Poznania (szosą Poznań-Pniewy).

zw 14 714

Oprawy książek wszelkiego rodzaju introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Nadzwyczajna okazja!

Sypialnię cytrynową, kompletną, wyjątkowo ładną, nową, zupełnie nieużywaną **sprzedam** bardzo korzystnie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 14757**

Mieszkanie

2 pokoje centrum oraz osobno handlowe wprost od gospodarza **do wynajęcia.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 14752**

Kolonjalkę

towar, magiel, przyległy pokój sprzedam 3 500, w tem 8 miesięcy dzierżawy. Adres wskaże Orędownik Wielkopolski zd 61 202

LUBIEŃ-WIELKI

koło Lwowa

Najsilniejsze zdrojowisko siarczano-borowinowe

SEZON KĄPIELOWY

od 1 maja do końca września.

W sezonie I-szym i III-cim specjalne zniżki.

Informacyj udziela:

nw 10594 Zarząd Zdrojowy.

LETNISKO

na Pomorzu na wsi dla inteligencji. Zdrowa, ładna okolica, las, jezioro, łódka, elektr. światło, zdrowa kuchnia — cena przystępna. **Maj. Radzim, p. Kamień Pomorski, pow. Tuchola.** zw 14 700

P 32—3

Jedno pociągnięcie... i kamera gotowa!

Jedno naciśnięcie... i doskonałe zdjęcie zrobione!

Wprawa, doświadczenie nie są konieczne — zdjęcia są zawsze dobre. Każdy fotografuje łatwo i pewnie nowemi kamerami

"Kodak" Mod. 620

najmniejsza na świecie w rozmiarze 6 x 9 cm. od zł. 105.—

I najczulszemi na świecie błonami „Verichrome".

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, plac Napoleona 5.

Tw 1 057

Do poważnego przedsiębiorstwa techniczno-handlowego potrzebny

KIEROWNIK

Tylko pierwszorzędne siły inżynierskie mają możność otrzymania stanowiska. Oferty z fotografją i kopją świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zw 14751.

Magistrat miasta powiatowego Chodzież (Wielkopolska) poszukuje dw 3696

LEKARZA WETERYNARJI

na stanowisko kierownika rzeźni miejskiej.

Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje do 1. 6. 1932 r. Magistrat.

Burmistrz (—) Maron.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym A zmieniono dziś zapisaną pod nr. 76 firmę **„Bartoszewicz — Kubica, Tartak parowy w Murowanej Goślinie"** na „Ignacy Kubica, Tartak parowy i handel drzewa w Mur. Goślinie". Właściciel firmy Ignacy Kubica, przemysłowiec w Mur. Goślinie. Rogoźno, dnia 20 maja 1932 r. **Sąd Grodzki.**

nw 10620

Magistrat st. m. Poznania ogłasza niniejszem **przetarg na prace brukarskie ul. Bukowskiej** od Al. Przybyszewskiego do szosy wojskowej.

Bliższe informacje i podkładki ofertowe za opłatą 2.— zł można otrzymać w Ratuszu, pokój 33.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 2. VI. 1932 r., o godz. 9-tej, w pokoju 33.

nw 10691/2 **Magistrat VII.**

Wydzierżawienie polowania

wspólnego obwodu łowieckiego **Otorowo pow. Szamotuły, obszaru 1.220 ha.** odbędzie się w poniedziałek, dnia 30 maja b. r., o godz. 10 przed poł., w lokalu p. Dziamskiego w Otorowie przez publ. licytację jednemu z trzech najwięcej dających. zw 14758

(—) **Lis, sołtys.**

Ogłoszenie

Osiągniętą nadwyżkę z zlicytowanych zastawów do nr. 81.125 i z zlicytowanych prolongat do nr. 124.513 w czasie od 14 kwietnia do 7 maja 1932 r. wypłacać będziemy w Lombardzie Miejskim za przedłożeniem dowodów zastawu **w czasie od 25 maja do 25 czerwca 1932 r.**

Po upływie wyznaczonego terminu tracą interesanci wszelkie pretensje do nadwyżek.

Lombard Miejski

Poznań

nw 10694/5 ul. Sieroca, narożnik ul. Nowej.

2. a. F. 9/31. **WYWOŁANIE. Marja Kitzmanowa z Inowrocławia,** ul. Wałowa 8, postawiła wniosek o wywołanie **listów hipotecznych,** zapisanych w księdze gruntowej Inowrocław, karta 290 w dziale III. pod nr. 7, na kwotę 3 600 marek, nr. 8 na kwotę 1.500 marek, nr. 9 na kwotę 1.500 marek, nr. 10 na kwotę 1.500 marek i nr. 12 na kwotę 1 000 marek, tudzież hipotek zapisanych w księdze gruntowej Inowrocław karta 313 w dziale III-cim pod nr. 13 na kwotę 210 i 60 marek, nr. 15, 16 na kwotę 6.176 zł i 17 sg. względnie 1, 15, 6 i 15, nr. względnie 4.22, 6 tl. i 15 sg., nr. 19 na kwotę 346,36 marek. Posiadaczy tych dokumentów względnie wierzycieli wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu **25 listopada 1932 r., o godzinie 11-tej,** w podpisanym Sądzie (pokój 54) odbyć się mającym, swoje prawa zgłosili względnie uwiarygodnili i dokumenty przedłożyli, — w przeciwnym bowiem razie nastąpi unieważnienie tych dokumentów względnie praw. Inowrocław, 7 maja 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 10621

OŚWIADCZENIE.

Na ogłoszenie w „Kurjerze Poznańskim" Nr. 222. przez rzekomą firmę **„Komunikacja Autobusowa" w Poznaniu,** ul. Polna 24, oświadczamy, że nie byliśmy nigdy pracownikami podobnej firmy, natomiast prawdą jest, że byliśmy pracownikami przedsiębiorstwa autobusowego Staniszewski — Deutsch i S-ka. Nieprawdą jest, że zostaliśmy zwolnieni, natomiast prawdą jest, że stanowiska opuściliśmy na własne życzenie. Pierwszy z niżej podpisanych był i jest nadal współwłaścicielem powyższego przedsiębiorstwa. Równocześnie ostrzega przed zawieraniem jakichkolwiek transakcyj z powyżej podaną firmą, albowiem jest fikcyjną, nie mającą żadnego charakteru prawnego. Do publicznego wyjawienia nazwisk odpowiedzialnych współwłaścicieli tegoż przedsiębiorstwa przystąpię na rozprawie sądowej, a przeciw osobom, które fikcyjnie pod powyższą firmą się ukrywają, wystąpię na drogę sądową.

(—) **Bolesław Szał.**
(—) **Władysław Kortus.**

zw 14749

UCHWAŁA. W sprawie układu zapobiegawczego **Sp. Akc. Leon Czarliński** zwołuje się ogólne zgromadzenie wierzycieli na termin, który wyznacza się **na dzień 3 czerwca 1932 roku, o godz. 9,** pokój nr. 24 niżej podpisanego Sądu. Ostrów, dnia 19 maja 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 10619

Przetarg przymusowy

Nieruchomość

położona w Lesznie Wlkp. przy Rynku nr. 29 narożnik ulic Leszczyńskich i św. Jakóba, należąca się do p. Willibalda Stolpe'go, zostanie sprzedana w drodze przymusowego przetargu dnia 28 maja r. b., o godz. 10 przed południem, w Sądzie Grodzkim w Lesznie, pokój 27.

W nieruchomości tej mieści się dobrze prosperujący skład delikatesów i restauracja.

zw 14755 **Wierzyciel.**

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Meble
tanio wprost z składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 59 858

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Cegłowski, Pocztowa 5. nw 10 182

Koszule
na miarę wykonuje, materjały własne. Cegłowski, Pocztowa 5. nw 10 181

Rowery
„Łucznik" i innych marek od zł 200 gotówką, ratami. Rymkiewicz, Wielkie Garbary 9 dw 3 383

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 280-55.130

Węże - tryskacze
ogrodowe, polewaczki najkorzystniej „Przewodnik", św. Marcin 30. Pw 18 277-19.111

W. Czysz Szkolna 11
urządzam wyprzedaż zapasów pochodzących z zlikwidowanej filji po cenach znacznie zniżonych.
Pw 18 266-17.23

Budynek
piekarnią składem, większem mieście dobre położenie, zaraz tanio sprzedam. Zgłoszenia Placzek, Leszno. n 10 589

Parcele
Dębiec, blisko tramwaju 500 do 1 000 m² korzystnie. Właściciel Serafinowski, Śląska 21, Sołacz, 12—5. zd 61 408

Kiosk
koncesją tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 60 934

Parcelę
800 m² na Sołaczu sprzedam po zł 11 za 1 m². Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 163

Wózek
wysoki „Brennabor" — dobrze utrzymany, sprzedam. Św. Czesława nr. 19 a, m. 7. zdw 60 590

Antyki,
meble, zwykłe wielki wybór, ceny zniżone. Pocztowa 22. zdw 61 442

Motocykl
marki „Ariel" 500 cm sprzedam zaraz 1 000. Masztalarska 6, Drukarnia „Metropolis". zdw 60 673

„Ford"
okazyjnie do sprzedania kilka mało używanych czterodrzwiowych karetek typ A. 1929 r. Ceny bardzo korzystne „Autoruch" Poznań ul. Zwierzyniecka 27, telefon 68-02. Pp 15 096.18.12

Gramofony — Płyty Przybory — Naprawy
najtaniej u fachowca „Kastor" św. Marcin 55. dw 3497

Meble
jadalnie, sypialnie, gabinety biurka i kuchnie bardzo tanio sprzedam. Szczaniecki, Piaskowa 3. zdw 61 533

Wózek dziecięcy
dobrze utrzymany, (biały) sprzedam. Górna Wilda 115, m. 1. zd 61 771

Maszynę
pisania sprzedam. Sikorska, ul. Chełmońskiego 10. zdw 61 765

Ubranie
ciemne wzrost 1,75. Szkolna 11, m. 12. zdw 61 762

Zamienię
parcelę na skład, branża obojętna. Adres Kurjer Poznański zdw 61 791

Fabrykanci metalowi
Sprzedam opatentowany najnowszy wynalazek aparat taśmowo reklamowy na oddzielne województwa lub całą Polskę, cena 4 000—10 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 831

Antykwarnia
Aleje Marcinkowskiego 28 poleca okazyjnie tanio różne meble starożytne, srebra, porcelanę platery obrazy, sztychy drobiazgi dekoracyjne. Ceny kryzysowe. Pw 16 026-18,80

Obrazy
stare — współczesne okazyjnie bardzo tanio Antykwarnia, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 16 027-18,78

Budynek
w dobrym stanie, piekarnia składem, większem mieście dobre położenie, zaraz tanio sprzedam. — Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. nw 10 588

Najtaniej!
Płaszcze kostjumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P. Szczawińska i S-ka ul. Wodna 1. Przyjmujemy asygnaty „Kredytu". Pw 16 015-9,73

Meble kuchenne
najtaniej sprzedaje Koniecki, Piaskowa 3, kuchnie od 110 zł. zdw 59 744

Najszczęśliwsze
losy poleca Kędziora kolektura, Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Kocioł parowy Cornwal
120 m² płaszczyzna ogrzewalna 11 atm. 1914 rok budowy — przegrzewacz 50 m² fabrykat H. Cegielski. Kocioł parowy Cornwal 90 m² powierzchni ogrzewalnej 8 atm. rok budowy 1900 rura falista. Stan kotłów bardzo dobry. J. Dziabaszewski i Ska, Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35 zdw 61 215

Lokomobila
stacjonowana Lanza 30—40 PS. rok budowy 1903, 8 atm. 2 koła zamachowe i przedpaleniskiem na trociny z kominem 16 mtr. w stanie jak nowa. J. Dziabaszewski i Ska, Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35. zdw 61 217

Fiat
po remoncie w bardzo dobrym stanie korzystnie. J. Dziabaszewski i Ska, Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35. zdw 61 218

Maszyna parowa
leżąca 50—70 PS. fabrykat H. Cegielski, rok budowy 1917 z osiowym regulatorem w bardzo dobrym stanie korzystnie oddamy. Maszyna parowa nowa dla mleczarni 8 PS. z pompą do zasilania kotła. J. Dziabaszewski i Ska Fabryka maszyn, Poznań, Przemysłowa 35. zdw 61 216

Piła taśmowa
jak nowa. 900 mm średnicy. — Blumwe, Bydgoszcz. okolicznościowo. J. Dziabaszewski i S-ka, fabryka maszyn, Poznań. Przemysłowa 35. zdw 61 273

2,25 Bemberga pończochy
z pradziwym szewkiem strzałka 2.75. złoty Bemberg 3.45 rękawiczki skórkowe 2.75 nowość kozłowe 5 25. męskie rękawiczki kremowe 1.45. Nappa 4.75. pasek sport. od 0.60. koszule sport. 3.25 skarpety 0.35. jedwabne 0.75. eleganckie jedw. 0.95 szelki, krawaty, bielizna luksusowa, robocza, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 61 845

Łóżko
białe żelazne i smoking tanio sprzedam. Wały Królowej Jadwigi 1. III. mieszk. 12. zdw 61 778

Szkło, Porcelana, Fajans
noże, łyżki, widelce najtaniej po cenach hurtownych. Skład Sprzętów kuchennych przy Moście Chwaliszewskim ul. Wielka 15. zdw 61 734

Skład
kolonjalny towar, magiel, 2 pokoje kuchnia, korzystnie sprzedam z powodu choroby. Adres Kurjer Pozn. zdw 61 749

Skład spożywczy
towar 2-pokojowe mieszkanie na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdw 61 740

Samochód
sportowy „Cabriolet" mało używany tanio sprzedam. Wiadomość: Świński, Matejki 36 mieszkanie 22. zdw 61 704

Motocykl
A. J. S. sportowy 500 mm w bardzo dobrym stanie z oświetleniem elektrycznem korzystnie na sprzedaż. K. Rogowski, Dąbrowskiego 32. jw 3225

800
mórg pszenno-buraczanej ziemi — przy szosie sprzedam. J. Staszewski, Pobiedziska, ul. Kazimierzowska 9. zdw 61 695

Sprzedam
ogród przy Bielnikach. Dolina 7, m. 4. zdw 61 689

Skład
w centrum miasta z urządzeniem tanio do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 680

Lodówkę
domową sprzedam. Zwierzyniecka 1. m. 4. zdw 61 747

Szpic
biały zaraz na sprzedaż. Plac Nowomiejski 10 a, m 9. zdw 61 816

Skład
tanio oddam. Adres wskaże Kurjer Pozn zdw 61 818

Parcelę
sprzedam 552 tanio ładnem położeniu przy Listopadowej 45 (Willa Górczyn), Banaszak. zdw 61 867

Szory
tanio sprzedam. Graniczna 3, Leżałka. zdw 61 884

Willę
nową, 8 ubikacyj, chlew, morga ogrodu, przedmieście Główna sprzedam, przy kupnie mieszkanie wolne. Kowalik, ulica Bartnicza. zdw 61 873

Pianino
tanio sprzedam. Janiszewska, Wierzbięcice 18, II. ptr., prawo zdw 61 915

Pokój
kuchnia z meblami, tanio. Adres Kurjer Pozn. zdw 61 900

Regał
i stół składowy trzy metry. Telefon 1012. zdw 61 969

Parcele
budowlane w Poznaniu sprzedam tanio. Rumplewicz, Woźna 16. zdw 62 004

Maszyna
damska okrągłe czółenko. Szyperska 21, Kucharska. zdw 62 010

Skład
żywnościowy sprzedam. „Złotoryb", Wodna 22. zdw 61 907

Słonina
wędzona i solona większa ilość na sprzedaż. Św. Marcin 4, Wilczyński. zdw 61 913

Sprzedam tanio
3 dobre garnitury męskie, średni wzrost. Strzelecka 3, m. 9. zdw 61 871

Leżankę
sprzedam 35 zł. Grzybowska, Kopernika 2. zdw 61 886

Gramofon
szafkowy z płytami okazyjnie na sprzedaż. Dąbrowskiego 88, m. 32. zdw 61 832

Folwark
300 mórg tuż pod Poznaniem, tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 002/3

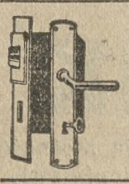

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć. telefon 34-31 dw 2 936/7

Używane
meble, radjoaparat 4 lampkowy tanio Kozłowski, Szewska 15. zdw 61 810

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

Motocykl
Gnome 6 K. w dobrym stanie tanio Metalogen, Popłonyk, Dąbrowskiego 79. jw 3221

Sprzedam
lub wydzierżawię 10 mórg łąki dwukośnej Zielińcu, pod Poznaniem, nadaje się na ogrodnictwo, zamienię na place budowlane Poznaniu. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 61 824/25

Jadalnia
12 osobowa salonik, łóżka metalowe, sypialnia lampy elektryczne dywan, wszystko prawie nowe tanio na sprzedaż. Spedytor Gustaw Kawecki, Strzelecka 14. zdw 62 007

500 parcel
pomiędzy Dąbrowskiego, Bukowską od 40 groszy przy wpłacie 100 zł. Antoninie i różnych dzielnicach Poznania sprzedaje na spłaty „De—Ka—Ha". Aleje Marcinkowskiego 13. Pw 18 457-55.171/2

Maszyna
do szycia Długa 4, Bączkowska. zdw 61 814

Kolonjalkę
sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 61 800

Meble
wyścielane, dobre, tanio wykonuje Banaś, Kręta 23. zdw 61 876

Wózek
dziecięcy sprzedam. Maleckiego 12, parter. zdw 61 879

Likwidacji
hotelu, łóżka, nocne stoliki, materace włósienne, stoły. Dąbrowskiego 79, biuro 3—6. rw 5898

Jadalnię stylową
pięknie rzeźbioną bardzo tanio Stolarnia Bukowska 9. zdw 62 033

Pianino
czarne zagraniczne o szlachetnym tonie, Woźna 18, m. 9. zdw 62 016

210
mórg prywatne przy Poznaniu, dom, willę 12 pokojową korzystnie sprzeda Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 61 989

Kantówkę
na altanki, płyty izolacyjne przeciw zmianie temperatury, gotowe schody okna, rusztowanie, najtaniej Chełmońskiego 11. zdw 61 994

Dom
2 pokoje, kuchnia, stajnia i ogród na sprzedaż 1.000 mkw. Sielska 14. zdw 62 005

Jak zwykle Wroniecka 24, podwórze
w Hurtowni Porcelany kupuje się najtaniej Słoje do zapraw Szklanki — Porcelanę — Alpakę Fanty — Nagrody — Prezenty zupełnie tanio. zdw 62 006

Niebywała okazja.
Śliczny skład kolonjalny, świetnie zaprowadzony, bezkonkurencyjny sprzedam tanio. Powody rodzinne. Dąbrowskiego 4. zdw 61 984

Ślubne
obrączki złote, gwarantowane, para od 16 zł, zegarki szwajcarskie od 8 zł. Własna pracownia, Chwiłkowski, Św. Marcin 40. zdw 61 963

Niemiecka Doga
rasowa 160 zł. Szamarzewskiego 12 mieszk. 6. zdw 61 978

Wagę
stojącą tanio sprzedam. Św. Wawrzyńca 16, m. 1. jw 3220

Wózek
biały, Wielkie Garbary 48, m. 21 zdw 61 936

5 KUPNA

Kupię
dużą wannę używaną, białe łóżko metalowe i komplet noży, widelców łyżek łyżeczek. Oferty zaraz Kurjer Pozn. dw 3688

Rury
gazowe lub kotłowe 2 cal. ca. 300 mtr. à 3 mtr. długie w dobrym stanie kupimy zaraz. J. Dziabaszewski i Ska, Poznań, Przemysłowa 35, Fabryka maszyn. zdw 61 214

Restaurację
z butelkową sprzedażą wódek kupię lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 705

Skład
delikatesów, kolonjalny dobrze prosperujący kupię lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 703

Kupię
używaną tokarkę i wiertarkę — ewentualnie inne narzędzia ślusarskie do maszynowego zapędu, dające się przysposobić do zapędu ręcznego. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 61 678

Małą willę
w Puszczykowie lub Puszczykówku kupię za gotówkę. Pośrednicy wykluczeni. Łaskawe oferty z dokładnym opisem i podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 61 691

Dom
kupię wprost od gospodarza przy wpłacie 80 000. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdw 61 693

Kto
dostarczy do składu dobre mleko 40 ltr., jajka, masło i warzywa. Marynarska 8, skład. zdw 61 670

Wentylator
na prąd stały pokojowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 756

Maszynę
do szycia damską w dobrym stanie kupię. Oferty cena, firma do Kurjera Pozn. zdw 61 830

Kajak
dwuosobowy ładnem wykonaniu. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 61 866

Powózkę
kupię, dobrze utrzymaną jednokonną z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 61 869

Kupię
wąż ogrodowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 898

Maszynę
do szycia dobrą kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 806

Kupię
używaną wagę stołową. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 836

Poszukuję
majątków, dzierżaw każdej wielkości. Opis, warunki nadesłać. Pośrednictwo Majątków, Poznań, Kramarska 15. zd 61 848

Szal
szydełkowany kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 957

Kasety
18×24 używane kupię. Wielkie Garbary 51. Henicz. zd 61 960

Wózek
dwukołowy, lekki, dobrym stanie kupię. Karłowicz, Mostowa 29. rw 5899

Kupię
w Poznaniu lub okolicy, mały dom, willę, plac budowlany, małe gospodarstwo, rolę gotówką. Oferty Agentura Kurjera Pozn. Leszno, Komeniusza. nw 10 698

Wózek
ręczny kupię. Telefon 51-86. zdw 62 014

Koncesja
na wyszynk potrzebna od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 996

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 983

Gospodarkę
prywatną dobrej ziemi od 50 do 100 mórg za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. jw 3222

Willę
lub dom kupię, wpłacę 15.000. — Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdw 61 938

Kupię rower używany
w dobrym stanie z motorkiem. Władysław Krukowski, Żerków. nw 10 693

6 KAMIENICE

Kamienica
nowa dochód 10 000 sprzedam cena 85 tysięcy, wpłaty 45 000, reszta amortyzacja, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 605

Willkę
sześciopokojową ogrodem zdecydowanemu sprzedam. Junikowo, Nowowiejska 28. zdw 60 192

Dom
rodzaj willki, do tego plac budowlany, 5 ubikacji bez hipoteki jest za cenę stanowczą 12.000.— do sprzedania. Poznań - Dębiec, ul. Brzozowa (3 dom) Nowak. zdw 61 746

Kamienica w Gnieźnie
narożnikowa składami, dochód 8 100 rocznie, pięciopokojowe mieszkanie wolne ogrodem cena 65 000, wpłaty 20 000, resztę pięcioletnia sprzedam Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdw 61 847

Kamienicę
piętrową masywną zaraz odpowiednia na każde przedsiębiorstwo wolnym składem mieszkaniem, światło elektryczne, kanalizacja, wodociągi. Cena 12.000 wpłaty 8.000 zł Smogulecki. — Gniewkowo, Kujawy, Rynek 6. zdw 62 025

Przy 30 000
wpłaty kupię w Poznaniu kamienicę. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 61 673

Administrację
kamienicy przyjmie Skotnicki, kier. biura adw. Wierzbięcice 26 m. 10. zdw 61 783

Dom — willę
nową dużą dochodową sprzedam, wezmę ewentl. jednomieszkaniową w Sołaczu jako wpłatę. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 723

7 PIENIĄDZ

Poszukuję
kapitalisty 6.000.— do zrealizowania doniosłego wynalazku. — Zgłoszenie pisemne do Kurjera Poznańskiego zdw 61 780

Wspólnika
przyjmę do fabryki czynnej, rentownej, kapitałem 50—100 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 796

4.000—5.000
na I. hipotekę nieruchomości, wartości 40 000, Strzelnie, Poznańskiem, poszukuję spiesznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 925

10.000
na hipotekę realności ziemskiej wypożyczę. „Rex", Stary Rynek 45. zdw 61 926

5.000
do 6 000 dam na I hipotekę pod warunkiem odstąpienia mieszkania trzypokojowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 839

1·500
poszukuję pod dobry zastaw, wysoki procent. Ofetry Kurjer Pozn. zdw 61 842

15 tys.
na I. hipotekę kamienicy czynszowej w Poznaniu wartości 150 tysięcy szukam. Najpewniejsza gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 962

200 zł
poszukuję za stuprocentową gwarancją, dobry procent. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 977

8 DO WYNAJĘCIA

Do
wynajęcia ośmiopokojowej komfortowe mieszkanie wprost od właściciela. Zgłoszenia Chełmońskiego 20 IV. zdw 61 647

Trzy
pokoje wolne rok zgóry. Kochanowskiego 17, gospodarz. zdw 61 663

Dwa
pokoje kuchnia z balkonem od gospodarza zaraz do wynajęcia. Główna, Średnia 2, skład. rw 5906

Od gospodarza
zaraz do wynajęcia, oddzielnie lub razem — lokal narożnikowy z urządzeniem na skład delikatesowy. Mieszkanie trzypokojowe parterowe frontowe, łazienka i wygody. Matejki 48/49 portjer wskaże. zdw 61 772

Trzypokojowe
mieszkanie w willi przy Parku Wilsona 150 zł miesięcznie za rok zgóry wprost od gospodarza. — Zgłoszenia na Orzeszkowej 4, od 2—4 po południu. zdw 61 698

Pokój
z kuchnią obszerne z wszelkiemi wygodami do wynajęcia. Osiedle za Bramą Warszawską, Maniecki, ul. Kolska 13. zdw 61 656

Mieszkanie
słoneczne, frontowe 2—3 pokojowe i kuchnia dobrze i całkowicie urządzone z używaniem pianina na Łazarzu do wydzierżawienia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 61 755

2 pokoje
w śródmieściu, front, nadające się na biuro, cichy przemysł lub mieszkanie wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 975

Dwie
parterowe ubikacje na warsztaty, lub na inne składnice, do wynajęcia. Zgłoszenia przyjmuje Górna Wilda 76, m. 12. zdw 61 821

Pokój
i 2 pokoje z kuchniami od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia ulica Łęczycka 10 (Osiedle) Gospodarz Władysław Bartkowiak. zdw 61 861

3-pokojowe
kuchnia z meblami zaraz oddam spiesznie. Adres Kurjer Pozn. zdw 61 914

Trzypokojowe
wskaże Kurjer Poznański zdw 61 896

Próżny
pokój wynajmę Wskaże dozorca, Garncarska 2. zdw 61 892

Trzypokojowe
cztery odda. „Rex", Stary Rynek 45. zdw 61 928

Mieszkanie
4—6 pokoi poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 782

Mieszkanie
6 pokojowe, III. przy parku Wilsona od właściciela zaraz na dzierżawę miesięczną. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61798

5 pokoi
z kuchnią częściowo umebl. ewtl. bez mebli wprost od gospodarza. Długa 3, m. 9. dw 3699

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
4 lub 5 pokojowego słonecznego mieszkania na I. ewentl. II. piętrze w dzielnicach: Jeżyce lub św. Łazarz. Zaofiarowania pisemne pod adresem: Solacz Śląska 5. prof. J. Sypniewski. Pośrednicy wyłączeni. zdpw 61 410

Bezdzietni
szukają 3 pokojowego mieszkania z wygodami, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 732

Szukam
mieszkania 3—4 pokojowego. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 736

Szukam
jednopokojowego kuchnią. — Oferty Kurjer Poznański zdw 61 757

Szukam
jednopokojowego kuchnią wprost od gospodarza, czynsz miesięczny regularny. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 794

3—4 pokojowego
mieszkania, okolica Marcina poszukuje poważny kupiec. Wzgl. zamienię 4-pokojowe komfortowe mieszkanie Śniadeckich. Oferty Św. Marcin 11, skład. zdw 61 863

Pokój
kuchnia, młode małżeństwo 15. 6. zaraz lub później Łazarz. Jeżyce, od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 895

Mieszkania
trzypokojowego z wygodami, centrum lub początek Wildy poszukuję. — Czynsz zgóry, gwarancja regularnego płacenia czynszu. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdw 61 837

6 pokoi
lub więcej komfortowych słonecznych czystych nie wyżej 2 ptr. wprost od gospodarza poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 950

Mieszkania
4—6 pokojowego opszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 956

Starsze
małżeństwo poszukuje mieszkania, stróżostwem. Oferty Kurjer Poznański rw 5903

Urzędnik
samorządowy szuka wprost od gospodarza trzech pokoi słonecznych kuchnia wszelkiemi wygodami od września ewentualnie wcześniej za czynszem miesięcznym. Okolica Jeżyc Łazarza blisko Zwierzyńca. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 62 018

Mieszkania
poszukuję 3 pokoi i kuchni w centrum, nie wyżej III. ptr. dzierżawa rok zgóry lub kaucja. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 987

Pokoju
z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza, praca stała, płacę regularnie, agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 946

8 pokoi
komfortowych, słonecznych lub willę z ogrodem wydzierżawię. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 954

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dla 1—2 panów, blisko dworca i poczty zaraz lub od 1. 6. wolny. Gąsiorowskich 10, drugie piętro, lewo. zdw 61 676

Śródmieście
pokój czysty, elektryczność, inteligentnej osobie. Wały Jagiełły 18, I., prawo. zdw 61 629

Pokój
jedno- dwuosobowy od 1. wolny. Kopernika 5, m. 9. zdw 61 779

Pokój
jednoosobowy z osobnem wejściem tanio wynajmę. Wielkie Garbary 23a mieszk. 11. zdw 61 777

Pokój
utrzymaniem lub bez 1—2 osób. Plac Sapieżyński 5, m. 8. zdw 61 727

Główna
pokój umeblowany panu zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 61 726

Dwuosobowy
spokojny, kuchnia. Matejki 45, m. 4. zdw 61 717

Utrzymaniem
lub bez. pianino, lift. 27 Grudnia 10, m. 6. zdw 61 715

Współlokatorki
inteligentnej. Ogrodowa 4, parter zdw 61 708

Dwóch
panów całem utrzymaniem 80. — Różana 10 a, m. 7. zdw 61 707

Studentkom
studentom frontowy. Grunwaldzka 20 a, m. 7. zdw 61 701

Duży
słoneczny naprzeciw Parku Wilsona bezdzietnym. Matejki 59, m. 5. zdw 61 700

Dwuosobowy
słoneczny. Bukowska 33, m. 2. zdw 61 688

Pokój
Wały Zygmunta Augusta 2 m. 4 front. zdw 61 764

Pokój
frontowy, słoneczny. Jackowskiego 19, parter. zdw 61 763

Sympatyczny
czysty, elektryczność, biurko, łazienka, przy inteligentnej rodzinie, dobrze umeblowany, lepszemu panu. Poplińskich 8, mieszkanie 6. zdw 61 820

Pokój
umeblowany dwóch pań, światło elektryczne, tanio od 1. Wały Leszczyńskiego 11. I. zdw 61 792

Słoneczny
Grunwaldzka 11, m. 6. zdw 61 802

Wynajmę
pokój. Łąkowa 16, m. 9. zdw 61 808

Pokoje
jedno — dwuosobowe dobrze umeblowane, łazienka, wynajme. Ratajczaka 27, II., drugi, wprost ze schodów. zdw 61 826

Pokój
klatki schodowej dla lepszego pana od 1. 6. Wrocławska 36, I. zdw 61 827

2
słoneczne, frontowe, niekrępujące, elektryczność, ewentualnie kuchnia. Stachowiak, Bukowska 7, II. zdw 61 865

Pokój
Mickiewicza 18, mieszkanie 7. zdw 61 864

Pokój
czysty, frontowy, elektryczność tanio zaraz. Wielka 17, m. 13. zdw 61 862

Balkonowy
paniom. Wrocławska 30, m. 9. zdw 61 885

Czysty
słoneczny, frontowy. Działyńskich 2, II., 5. zdw 61 881

Dwóch
panów utrzymaniem á 90 zł. — Nowa 6, mieszkanie 7. zdw 61 924

Pokój
wynajmę inteligentnej osobie. — Ratajczaka 33, mieszkanie 11. zdw 61 919

Jednoosobowy
i dwuosobowy, czyste, elektryczność. Rom. Szymańskiego 8, III., m. 11. zdw 61 917

Frontowy
utrzymaniem, bez. Pocztowa 22, m. 9. zdw 61 901

Ładny
pokój elektryczność, łazienka zaraz. Strzelecka 31, II. piętro, lewo. zdw 61 899

Niekrępujący
dla panienek. Strzelecka 19, mieszkanie 10. zdw 61 893

Wojskowemu
ładny pokój. Bukowska 65, mieszkanie 5. zdw 60 791

Lepszy
zaraz. Wrocławska 5/6 mieszk. 5 zdw 61 834

Dwuosobowy
Małe Garbary 4, mieszkanie 2. zdw 61 838

Strzelecka
25, mieszkanie 8, gabinet sypialnia, balkon. zdw 61 840

Pokój
utrzymaniem do wynajęcia. Św. Marcin 66/67, front, mieszk. 7. zdw 61 850

Pokój
frontowy, ładny, tanio. Grobla 29 a, I., lewo zdw 61 859

Św. Marcin
14, mieszkanie 8, pokój frontowy wolny. zdw 61 958

Dwuosobowy
niekrępujący tanio Matejki 55, mieszkanie 7. zdw 62 013

Pokój
dwom panom osobnem wejściem. Stary Rynek 71/72, m. 9. rw 5904

Pokoik
jednej osobie od 1 czerwca wynajme. Mickiewicza 7 m. 9. zdw 62 031

Pokój
umeblowany frontowy, elektryka osobne wejście wynajme. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdw 62 024

Ul. Jasna
dwa dobrze umeblowane fronowe wszelkie wygody, używanie kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 012

Pokój
wspólny dla panienek lub dla panów. Długa 4, m. 10. Pw 18 463-21.24

Niekrępujący
Patr. Jackowskiego 35, II., prawo. zdw 62 015

2 osobowy
pokój od 1 czerwca wynajmę. — Mickiewicza 7, m. 9. zdw 62 032

Paniom
wspólny Podgórna 12b, m. 4. zdw 61 991

Pokój
centrum I. piętro dla inteligenta Bojanowska Działyńskich 7. zdw 61 993

Słoneczny
frontowy, ewtl. dwa, centrum, solidnemu, wyższemu urzędnikowi z utrzymaniem lub na spokojne biura również jeden mały. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 61 998

Frontowy
dwuosobowy balkon śródmieście. Zielona 2, m. 6. zdw 61 982

Fredry
duży komfortowy telefon poważnej osobie. Wały Jana 9, m. 7. zdw 61 968

Pokój
lepszy Małe Garbary 4, m. 7. zdw 62 009

Dwuosobowy
solidnym wynajmę. Żupańskiego 8, mieszk. 4. zdw 61 940

Kraszewskiego
19, III., prawo. jw 3223

Pokój
umeblowany tanio wynajmę. — Kraszewskiego 10 m. 2. jw 3224

Dwa
wygodne, niekrępujące, łączne, niedrogo. Matejki 57, m. 4. zdw 61 935

Pokój
Młyńska 12a mieszk. 10. zdw 61 953

12 SZUKA POKOJU

Małżeństwo
bezdzietne szuka taniego pokoju. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 784

Pokoiku
skromnego, czystego, słonecznego, spokojnego 1 czerwca poszukuje mężatka. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 61 781

Czystego
taniego pokoju poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 748

Próżnego
śródmieściu nauczycielka gimn. Cena, oferty Kurjer Poznański zdw 61 714

Poszukuję
dwuosobowego pokoju parter, I. p. używalność kuchni, blisko Fredry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 711

Próżnego
pokoju z używaniem kuchni — miesięcznie płatny poszukuję zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 681

Solidny
szuka pokoju czystego, niekrępującego 25 zł. Okolica Półwiejskiej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 760

Pokoju
próżnego od gospodarza, bezdzietne małżeństwo, płaci zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 916

Niekrępujący
czysty, skromny, pościel własna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 904

Pan
poszukuje pokoju w śródmieściu, ewentualnie utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański rw 5908

Panience
z klatki niekrępujący z pościelą 20—25 zł. okolica Łazarz. Oferty Kurjer Poznański jw 3219

13 LOKALE

Poszukuję
ubikacyj lub składu kolonjalnego próżnego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 543

Ubikację
na fryzjernie odstąpie za zwrotem kosztów. Niegolewskich 5. zdw 61 542

Poszukuję składu
wraz z mieszkaniem 3 pokojowem, nadającym się na skład papieru, dewocjonalji i szklarni w odpowiedniem miejscu Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 278

Potrzebny
skład z oknem wystawowem w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 683

Pokój
na spokojne biuro. Adres Kurjer Pozn. zdw 61 992

Składu
z pokojem lub mieszkaniem na jadłodajnię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 945

14 DZIERŻAWY

Oddam
pracownie cukierniczą wraz z bufetem przy ruchliwej ulicy korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 731

Piekarnię
w pełnym biegu wydzierżawię, miesięcznie 60 złotych. Brzeziński, Bnin. nw 10 699/700

Dzierżawy
200—400 mórg dobrej ziemi, poszukuje zawodowy rolnik. Oferty z podaniem wymaganej gotówki kierować do Kurjera Pozn. zdw 61 990

Dzierżawy
1.500 mórg pszennej ziemi objęcie 60.000, 1.000 mórg 30.000, 700 mórg 25.000, 430 mórg 25.000, 175 mórg 10.000 Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 61 988

Dzierżawy willi
poszukuje się z ładnym ogrodem blisko Poznania albo małego miasta. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 967

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Solanki
Inowrocławia przewyższają znacznie wody Nauheim Kissingen, Kreuznach, Wiesbaden, Hall, — leczcie się więc w zdrojowisku krajowem. np 10 095

Gdynia
Hotel — pension „Polska Riviera" bezpośrednio przy plaży morskiej. Pokoje z bieżącą wodą ciepłą i zimną. Tania i zdrowa kuchnia. Dancing ogrodowy. Korty tennisowe. Garaże. Pokoje od 6 zł. Obiady zł 2,30. Telefon 10-16. Dla wycieczek znaczna zniżka. nw 10 480

Krynica „Stella"
pod zarządem Julji Węgielowej (przy Nowych Łazienkach) poleca pokoje słoneczne, komfortowo urządzone z ciepłą i zimną wodą bieżącą w pokojach. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. zdw 57 310

Wisła, Śląsk Cieszyński
pensjonat „Zofjówka", poleca pokoje z utrzymaniem. zdw 58 749

Wisła
Pensjonat „Dziechcinka" T. Przeździeckiej — pokoje z całodziennem utrzymaniem. Informacje Kossobudzka Poznań, Wyspiańskiego 14, telefon 61-54. zdw 60 514

Puszczykowo
pokoje do wynajęcia blisko dworca. Lipowa 5. zdw 61 694

Puszczykowo
Pokój i kuchnia przy lesie. Informacje Słowackiego 36, m. 11. zdw 61 920

Żegiestów — Zdrój
Pensjonat „Warszawianka"
otwarty. Centrum zakładu. Nowoczesny komfort. Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Ceny niskie. dw 3693

Dwór ziemiański
skromny spokojny, przyjmie na lato gości z towarzystwa. Położenie pod lasem, obfita zdrowa kuchnia 4—5 zł dziennie. zdw 61 964

21 ZGUBY

Pana
bruneta, niedziela, znalazca męskiego zegarka na rękę Puszczykowie — plaża, na stoliku restauracji, proszę zwrot wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 789

Kanarek
uciekł. Wynagrodzenie. Kraszewskiego 13, m. 8. jw 3229

Zaginął
pies połowczyk oddać. Hoffmann, Wierzbięcice 16. zdw 61 943

22 ROZMAITE

Baczność cukiernicy!
Codziennie świeże białka 40 gr. litr. „Italia", Gwarna 18. zdw 61 754

Rodzice!
Żądajcie szczegółowych prospektów Koed. Gimnazjum Sejmikowego z prawami w Stopnicy. (Wojew. Kieleckie). Internaty dla chłopców i dziewcząt pod opieką O. O. Reformatów i S. S. Kanoniczek. Idealne warunki zdrowotne. Rodzicielska opieka. Radosna szkoła pracy o nieprzeciętnym poziomie. Nauka wraz z utrzymaniem 100 zł miesięcznie. Na odpowiedź znaczek pocztowy. dw 3685

Obiady! Obiady!
3 Maja 7, I., kawalerowie spróbujcie! zdwp 61 625

Okrętkę
mereżkę, dziurki, plisowanie, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, hafty, monogramy najtaniej „Haftoplis". — Stary Rynek 10. wejście Kurzanoga. Pw 16 007-13.11

95 gr
koszula damska z klocka, koszula kolorowy madapolam z toledo od 1.90. koszula damska nocna od 2.90. pantalony trykotowe od 95 groszy, pantalony jedwabne od 1.90. halki jedwabne długie z koronką od 3.50 koszula trykotowa damska od 1.60. kombinacja trykotowa od 2.40. Bieliznę trykotową, elastyczną damską, męską i dziecięcą poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J. Schubert Poznań ul Wrocławska 3. Ceny niskie — towar trwały. Pw 16 010-14.28

Pożyczę
maszynę do pisania. Dam wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 868

2,85 Bezrękawniki z jedwabiem
Bluzki jedwabne nowości 5.75, 6.85, 9.85, pantalony jedwabne w pasy 1.45, rypsowe 1.85 Milonejs 3.50, kombinacje jedwabne 2.85 Torebki modne skórkowe 2.50 3.50, eleganckie nowości 5.50, 6.75. Bagdad 8.50. Parasole 3.50, modny 4.90, jedwabny deseniowy 14.50 kryształki, biżuterja, kołnierzyki najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 61 844

Drzewo
budowlane i cegły poszukuję na zamianę na nowe meble nowoczesne. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 532

Gramofony — Płyty
Mechanizny — Reparacje
najtaniej F. Bałoń, Woźna 12. Pw 18 273-19.72

27. Grudnia 3 podwórze,
Gramofony — Płyty
najtaniej zamiana, najkorzystniej reparacje najszybciej K. Jarosz. zdw 61 823

Fotografje
do Komunji św. wykonuje korzystnie Ignaszak zakład fotograficzny Górna Wilda 71. zdw 58 681/2

Prawnik
zdrów, od kilku lat bez pracy, nie korzystający z żadnej zapomogi w ostatniej nędzy, graniczącej z rozpaczą prosi litościwe serca o danie mu pracy korepetycji ewentualnie pomocy doraźnej pieniężnej, czy to w ubraniu bucikach, bieliźnie. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Wiśmowski Błażej, Gorliczyna, p. Przeworsk. zdw 61 947

23 OŻENKI

Panna
brunetka własne mieszkanie niebiedna pozna pana zdecydowanego ponad 40 na stanowisku. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 679

Zapoznam
pana, człowieka o walorach ducha na odpowiedniem stanowisku w celu matrymonjalnym. Brunetka, idealistka, średnio uposażona. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 719

Panna
lat 37, właścicielka domu i składu, od 12 lat samodzielna, w powiatowem mieście Wlkp., poszukuje męża. Panowie kupcy lub urzędnicy o łagodnym charakterze, posiadający gotówkę, zechcą łaskawie poważne oferty z fotografją nadesłać do Kurjera Poznańskiego dw 3 661

Panienka
dobrej, religijnej rodziny, posiadająca dwa pokoje kuchnie i 2 000 gotówki, pozna pana najchętniej urzędnika, wojskowego lub nauczyciela. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 888

Panna
lat 23, posiadająca 6 000, wyjdzie zamąż. Biuro Przyszłość, Poznań, Pamiątkowa 9. zdw 61 855/6

Panna
lat 22, posiadająca 200 mórg, wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość", Poznań, Pamiątkowa 9. zdw 61 851/2

Panna
lat 19, posiadająca 450 mórg, wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość", Poznań, Pamiątkowa 9. zdw 61 853/4

Administrator
majątku pozna panią do lat 37, która posiada 10—15 tysięcy. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 970

Przystojna
wdowa lat 47 mieszkanie, skład, pozna pana na stałej posadzie. — Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 937

24 NAUKA

Angielka
uczy gruntownie zbiorowo 10.— zł miesięcznie. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 55.173 Pw 18 461-55.173

Żeńskie Kursy Techniczne
Poznań Kraszewskiego 17 mieszkanie 15. Przyjmują zgłoszenia na rok 1932/3. Pw 18 282-55.158

Młody bankowiec
z poważnej instytucji, z bardzo dobrem świadectwem, przyjmie posadę w banku, przedsiębiorstwie handlowem, biurze adwokackiem, majątku ziemskim lub t. p. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia proszę Kurjer Poznański zdw 61 787

Francuzka
rodowita wyższem wykształceniem potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 774

25 MUZYKA

Muzyków
na wszystkich instrumentach bezrobotni lub amatorzy. Zgłosić Kurjer Poznański zdw 61 738. Znaczek dołączyć.

Który
akordzista lub pianista udzieli lekcyj na akordeonie za dobrem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 716

Pianista
rutynowany pierwszorzędne referencje poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 685

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Rządca gospodarczy
kawaler lat 30, dłuższą praktyką w intensywnie zagospodarowanych majątkach Poznańskiego, ostatnio na osobnym folwarku stracił posadę powodu zmiany administracji szuka odpowiedniej posady. Poważne referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 399

Rządca gospod.
w młodszym wieku, zamiłowany w swym zawodzie, całkiem oddany powierzonemu warsztatowi, z dobremi referencjami, poszukuje posady. Zgłoszenia upr pod Rządca Zbarzewo, pow. Leszno. zdw 61 523

Inteligentna
szuka posady jako samodzielna gospodyni na prowincji lub samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 613

Sierota
prowincji poszukuje miejsca 1. 6. dzieci lub prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 659

Urzędnik
gospodarczy (samotny) dzielny swym zawodzie, posiadający dobre referencje poszukuje od 1. 7. lub później posady. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza. nw 10 669

Jeune Française
cherche Poznań, chambre et pension complète enéchange conversation. 1-es Juin. Ecrire Kuriere zdw 60 790

Zastępstwa
zaprowadzonego artykułu poważnej firmy poszukuje osoba wymowna, w średnim wieku, z własnym motocyklem, ewentualnie kaucja. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 60 995

Panienka
skromna przyjmie posadę do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 785

Młodsza
służąca z gotowaniem do wszystkiego szuka spokojnej posady od zaraz lub 1. 6. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 776

Panienka
inteligentna, skromna, zdrowa, poszukuje posady do dzieci. Pomoc w nauce. Wymagania skromne. Dobre traktowanie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 775

Początkująca
szuka posady biurowej ewentl. kasjerki na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 728

Biuralistka
3½ letnią parktyką poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 725

Panienka
poszukuje posady do prac domowych z szyciem zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 751

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 750

Zdolna
panienka szuka posady u krawcowej zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 745

Kasjerka
książkowa, biegła sumienna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 744

Sierota
dobre długoletnie świadectwa szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 739

Dziewczyna
uczciwa, z długoletniemi świadectwami, znająca skromną kuchnię, obejmie posadę od 1. 6. do dwóch - trzech dorosłych osób. Oferty proszę skierować do Kurjera Pozn. zdw 61 788

Szofer
szuka posady, miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 61 718

Dwie
młodsze pokojowe poszukują posady zaraz miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 712

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 706

Aptekarski
asystent rutynowany poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 702

Panna
inteligentna po kilkoletnim pobycie we Francji, władająca biegle językiem francuskim, także niemieckim przyjmie stanowisko na wsi celem udzielania konwersacji dzieciom lub dorastającym panienkom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 699

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady na wieś od 1. 6. 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 690

Dziewczyna
młodsza uczciwa pilna, pracowita, kochająca dzieci szuka posady gotowaniem 1. 6. również do pomocy w składzie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 61 682

Panienka
z branży restauracyjnej, cukierniczej przyjmie posadę zaraz — miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 677

Osoba
z dobrej rodziny, lat 26, szuka posady kucharki - gospodyni, może się wykazać dobremi świadectwami Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 61 687

Szofer
samodzielny monter długoletnią praktyką, dobremi referencjami, sumienny, trzeźwy poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 686

Czeladnik
rzeźnicki lat 26, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 669

Dziewczyna
uczciwa, pracowita z bardzo dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 758

Panna
lat 28, z dobrej rodziny, skromnego usposobienia przyjmie posadę do wszelkich prac w zakres gospodarstwa domowego, najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 753

Sierota
poszukuje posady, z dobrem świadectwem, najchętniej od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 761

Początkująca
panienka lat 17, z ukończoną szkołą handlową, pochodząca z nawskroś porządnej rodziny zupełna sierota poszukuje odpowiedniej posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 54 637

Sierota
lubiąca dzieci, do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 61 801

Posługi
przed południem poszukuję. Polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 804

Panienka
poszukuje posady u samot. pana od 1 czerwca lub 15., miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 903

Służąca
skromna, uczciwa, szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 809

Marszantka
umiejąca szyć, haftować, poszukuje jakiejkolwiek posady Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 829

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 812

Ekspedjentka
z branży cukierniczej, poszukuje posady najchętniej na wyjazd. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 922

Wychowawczyni
starsza, inteligentna, religijna, długoletnią praktyką, dobremi świadectwami, poszukuje posady, może wyręczyć panią domu, zna szycie i wszelkie prace domowe. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 61 819

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Niedojrzały owoc".
Środa, 26. 5. — „Niedojrzały owoc".
Czwartek, 26. 5. — „Niedojrzały owoc".
Piątek, 27. 5. — „Niedojrzały owoc".

Teatr Nowy: Dziś — „Kłopoty pana Bourrachon" — z Antonim Fertnerem.
Środa, 25. 5. — „Kłopoty pana Bourrachon'a" z Antonim Fertnerem.
Czwartek, 27. 5.: „Kłopoty pana Bourrachon'a" z Antonim Fertnerem.

Teatr Narodowy:
„Urwis" 25. 5. we Wrześni.
„Urwis" 26. 5. w Gnieźnie.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Zalotny książę".
Aurora: „Bohater chińskiej spelunki".
Colosseum: „Mąż-kochanek".
Corso: „Tajemnica chińskiego sztyletu".
Metropolis: „Meksykanka".
Muza: „Podcięte skrzydła".
Odeon: „Król Jazzu".
Orzeł: „Fatalna pomyłka" i „Kapitan Lasch".
Renaissance: Złota młodzież oraz „Genjusz to ja".
Roxy: „Bracia", „Ostatnia bitwa".
Sfinks: „Dwaj malcy".
Słońce: „Sierżant X".
Tęcza: „Czcij Matkę Swoją".
Wilsona: „Złodziej serc"

Starsza
wiejska dziewczyna poszukuje posady lub posługi do prac domowych w mniejszym domu. — Wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 011

Służąca
uczciwa, pracowita poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 849

Panna
6-cio miesięczną praktyką poszukuje posady do dzieci od 1. 6. — Poznań, Wały Jagiełły 2, Zagrodzka. zdw 61 961

Dziewczyna
czysta i akuratna z lepszej rodziny szuka posady z dobrem gotowaniem i dobremi świadectwami od zaraz lub od 1. 6. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 61 729/30

Poszukuję
ekspedjenta do hurtowni tytoniowej z kaucją 5 000 zł na prowincję. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 61 724

Dziewczyna
wiejska czysta, uczciwa, samodzielnem gotowaniem praniem do wszelkich prac domowych potrzebna. Pocztowa 29, m. 14. — Zgłoszenia 9—12. zdw 61 666

Na ogłoszenia szyfrowane

w których podano „Zgłoszenia" lub „Oferty Kurjer Poznański nr....." należy zgłaszać się piśmiennie, osobno na każde ogłoszenie — nigdy zbiorowo na kilka w jednym liście. Oferty należy adresować do nas. W dolnym lewym narożniku koperty czy pocztówki dopisać wyraźnie numer odnośnego ogłoszenia, byśmy wiedzieli bez otwierania listu, komu wręczyć ofertę. Oto wzór:

Kurjer Poznański
Poznań,
zdw 57 675 *św. Marcin 70*

Przestrzegamy przed dołączaniem do ofert oryginalnych dokumentów, świadectw itp., gdyż wydawnictwo nasze nie odpowiada za ich zaginięcie, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta posiadamy i wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko wówczas, jeśli w ogłoszeniu powiedziano „Wiadomość" lub „Adres wskaże Kurjer Poznański nr.....".

Administracja.

Uczciwa
czysta, akuratna, z gotowaniem do wszystkiego, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 817

Posługaczka
uczciwa szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 887

Pokojowa
sierota poszukuje posady do pensjonatu Gdyni z dobremi poleceniami, prasowaniem sztywnej bielizny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 883

Prasowaczka
poszukuje posady z praniem i prasowaniem najchętniej do Gdyni za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 882

Praczka
zawodowa, czysta, sumienna, szuka prania, 4 zł. Wcześniejsze zgłoszenia Wielkie Garbary 34, skład towarów krótkich. zdw 61 923

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 813

Kucharka Restauracyjna
szuka posady w lepszej restauracji. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 908

Poszukuję
posługi przed południem w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 952

Sierota
uczciwa, lat 17, szuka posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 894

Osoba
oszczędna, czysta, zajmie się gospodarstwem jednej lub 2 osób. Długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 891

Praczka
poszukuje prania, czysta i pracowita. Prusa 17, m. 10, Jeżyce. zdw 61 890

Dziewczynę
pracowitą do wszystkiego lub do dzieci poleci. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 889

Poszukuję
jakiejkolwiek pracy inkasenta, woźnicy, stróżostwa itp. mogę złożyć kaucję. Oferty Kurjer Poznański rw 5 900

200.—
dam za udzielenie jakiejkolwiek posady Oferty Kurjer Poznański zdw 61 833

Posługaczka
z dobrem poleceniem szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 841

Elew
gospodarczy i absolwent szkoły rolniczej z praktyką na majątku poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego, Oborniki. nw 10 701

Starsza panna
szuka posady do gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 949

Dziewczyna
uczciwa, pilna, pracowita, z gotowaniem, dobre świadectwa, szuka posady od 1. 6 32. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 493

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Pozn zdw 61 929

Szukam
posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 951

Posługaczka
szuka posługi 4 razy tygodniu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 61 843

Służącą
wiejską do wszystkiego z gotowaniem wierna pracowitą mogę polecić. Jasielska Telef. 70-82. zdw 62 000

Dziewczyna
z szyciem, cośkolwiek gotowaniem szuka posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 981

Dzielna
fryzjerka siła pierwszorzędna na stałą posadę potrzebna. Ad Kuźniak Marsz. Focha 57. zdw 61 612

Kasjerka
książkowa, młodsza, warunek: biegła liczeniu, ładne pismo warunek kaucja lub poręczenie, referencje, wysokość pensji do Kurjera Pozn. zdw 61 995

Panienka
do lat 17 przystojna potrzebna do składu. Adres Kurjer Poznański zdw 61 733

Rządcę
na folwark 20 włók w Królestwie od 1. 10. Zgłoszenia z kwalifikacjami i latami służby do Kurjera Poznańskiego zdw 61 713

Szkoła Przygotowawcza
im. św. Stanisława Kostki
A. Pokorzyńskiej i H. Raczkiewiczówny
Kochanowskiego 17, parter
Wpisy dziewczynek i chłopców od 6-10 lat codziennie od 4-5 pp.
zp 14740

Bona
inteligentna, przyjmie posadę, miejscowość obojętna, chętnie wieś. Robótki ręczne cośkolwiek szycia. Skromne wynagrodzenie. Września, Fabryczna 32 m. 2. zdw 61 965

Młodsza panienka
poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych od 1 lub 15. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 61 979

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 980

Samodzielna
poszukuje posady do wszystkiego 1—2 osób od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański jw 3228

Kucharka
samodzielna poszukuje posady, ewentl. do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 942

Dziewczyna
uczciwa, skromna samodzielnem gotowaniem, poszukuje posady w lepszym domu, od pierwszego. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 941

Kierownika — woźnego
lub do nadzoru szuka posady kupiec z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 944

28 WOLNE MIEJSCA

Dzielne
ekspedjentki branży rzeźnickiej potrzebne zaraz. Zgłoszenia Wierzbięcice 23. zdw 61 441

Uczennica
fryzjerska potrzebna. Marszałka Focha 36. zdw 61 773

Od zaraz
poszukuję dobrego, sumiennego, trzeźwego woźnicy z kaucją, który jest obeznany wśród restauratorów do hurtowni piw i fabrykacji wód mineralnych, która się dobrym towarem dobrze zaprowadziła w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 697

Potrzebna
zaraz uczciwa posługaczka, która także zna się na praniu i prasowniu. Zgłoszenia Kochanowskiego 17, m. 5. zdw 61 735

Potrzebne
dziewczę czyste do gospodarstwa małego i pomocy w składzie 1. 6. Marynarska 8, m. 1. zdw 61 671

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Zamkowa 6. zdw 61 667

Książkowa
do prwadzenia książek gospodarczych i do dozoru gospodartswa podwórzowego potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Sulin, p. Działyń, powiat Gniezno. zdw 60 640

Reprezentacje
większej firmy lub ubezpieczenia poszukuje do dyspozycji przy własnem mieszkaniu, centrum Wrześni duży pokój, biuro. Oferty Biuro Prawnicze, Września, Trzeciego Maja 5. zdw 61 768

Panienki
do obsługi gości z praktyką. Italia, Gwarna 18. zdw 61 759

Kucharka
od zaraz potrzebna. Gambrinus, Kantaka 7. zdw 61 799

Uczeń
do składu kolonjalnego, żelaza i węgli potrzebny zaraz. K. Sulerzyski, Wągrowiec. nw 10 702

Poszukuję
do sprzedaży ratalnej pierwszorzędnej porcelany największej, najstarszej fabryki w Polsce kilka (pań) panów dzielnych, uczciwych z gwarancją mała — na prowizje 10% Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdw 61 005

Piekarz - cukiernik
potrzebny zaraz. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Września. nw 10 688

Woźny
kontroler potrzebny, zabezpieczenie 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 927

Woźnego
uczciwego, zdrowego, kaucja 1 500 zł, szuka instytucja bankowa, miesięcznie 140. Wnioski, życiorysem, odpis świadectw, które się nie zwraca, do Kurjera Pozn. zdw 61 912

Wykończarka
zdolna na stopy potrzebna. — Skarbowa 14, m. 5. zdw 61 857

Panienki
do strzelnicy i gry, które pracowały Park Rozrywkowy, Droga Dębińska, Olszynka. zdw 61 959

Służąca
uczciwa i pracowita z gotowaniem i praniem potrzebna zaraz. Kwiatowa 3, m. 5. zdw 61 674/5

Służąca
zaraz potrzebna. Marsz. Focha 74, m. 4. zdw 61 795

Uczennicę
do krawieczczyzny przyjmę. — Wielka 19, mieszkanie 6. zdw 61 805

Uczeń
piekarski potrzebny od zaraz lub od 1. 6. Zgłoszenia Józef Górski, Sady powiat Poznań. zdw 61 828

Potrzebny
człowiek do koni, wiek średni, dobre świadectwa znający Poznań. Zgłoszenia Skarbowa 14, I. ptr., prawo, od 5—7. zdw 61 872

Uczennica
do krawieczczyzny potrzebna zaraz. Zgłoszenia Piekary 8, m 9. zdw 61 877

Uczennica
fryzjerska potrzebna. Piekary 22. zdw 61 880

Szewc
potrzebny na reparacje. Aleje Marcinkowskiego 5, m. 16. zdw 61 905

Robotnika
młodszego przyjmę. Zgłoszenia z załączeniem ostatniego świadectwa lub karty inwalidowej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 858

Dziewczynka
inteligentna, z dobremi świadectwami do 2 letn. dziecka potrzebna zaraz. Przemysłowa 33, parter, prawo. zdw 61 875

Początkująca
panienka biurowa potrzebna. 300 gwarancji. Oferty Kurjer Pozn zdw 61 930

Kucharka
potrzebna samodziel. kuchnia wykwintna, wiek średni. W. Gruszczyńska, ulica Kramarska 17, konf. damska. zdw 62 008

Służąca
czysta, dobrze polecona, smacznie gotująca, potrzebna dwóch osób Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 906

Służąca
gotowaniem religijna, potrzebna Grobla 18, m. 7. zdw 61 955

Stebnerka
stała prace potrzebna Gałbut, Gołębia zdw 61 996

Dziewcze
do posługi potrzebne. Stary Rynek 37, m. 4 zdw 61 835

Kilku
chłopców może się zgłosić do lat 15, kaucja 10, może zarobić od 3—5 dziennie. Dąbrowskiego 46, m 6. zdw 61 974

Wspólniczkę — ka
do składu kolonjal. - restauracyjnego, 1 500—2 000 potrzeba. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 985/6

Krawcową
na pierwszorzędne suknie. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 5895

Domokrążnych
szukam. Rynek Śródecki 12, parter. rw 5901

Fryzjerka
potrzebna zaraz. A. Donaj Nowa 11. rw 5905

Ucznia
przyjmę z prowincji za zwrotem kosztów utrzymania. Ślusarnia Poznań, Gołębia 4 a. rw 5907

Panienka
do szycia zaraz. Wodna 17/18, mieszkanie 7. rw 5909

Służąca
uczciwa, czysta, gotowaniem, praniem potrzebna. Wolnica 3, m. 3. rw 5910

Młodsza
najwyżej lat 20, zręczna rutynowana do gabinetu lekarskiego. Zgłoszenia w środę Zwierzyniecka 9, m. 2, pomiędzy 4—6. Pw 18 464-21.25

Bufetowa
z obsługą gości zaraz potrzebna. Grand Café, Jarocin. nw 10 697

Panienka
lubiąca dzieci potrzebna zaraz. Łazarz — Rzepeckiego 27 m. 16. zdw 62 027

Dzielna
gospodyni któraby się zajęła gospodarstwem domowem i wychowaniem trojga dzieci może się zgłosić za kaucją. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 017

Prasowaczka
dzielna potrzebna. Plac Działowy 11. Pralnia. zdw 62 019

Fryzjerka
starsza, dobra siła na dobrych warunkach. „Fryzjer". Dąbrowskiego 12. zdw 61 510

Stenotypistki
biegłej polsko-niemieckiej poszukujemy natychmiast. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 997

Ekspedjent
potrzebny zaraz z gotówką 500. Oferty Kurjer Pozn. jw 3226

Akwizytora
z branży drukarskiej przyjmie drukarnia Mejza. Ul. Bukowska 11/13. jw 3227

Krawcowa
samodzielna pierwszorzędna potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 939

Samodzielna
panna do szycia zaraz. Rzeczypospolitej 4. „Felicja". zd 61 482

Humor zagraniczny

— Łyżeczki, które podarowała nam ciocia Klotylda, nie są srebrne. To alpaka.
— Skąd wiesz? Czy znasz się tak dobrze na srebrze?
— Nie, ale znam się na ciotce Klotyldzie.

(London Opinion). S. F.

Przedpłata na czerwiec 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.